

V soboto planinska šola

Klub mladih v Murski Soboti organizira skupno s planinskim društvom Matica planinsko šolo, ki sodi v okvir programa Planinske zveze Slovenije. Že to soboto, 30. marca, ob 10. uri bo v prostorih soboškega kluba mladih informativni sestanek, na katerega so povabili predstavnike vseh osnovnih šol in šol srednjega usmerjenega izobraževanja v soboški občini. Pionirji in mladinci bodo na koncu šole opravljali preizkus znanja, kar jim bo omogočilo možnost vključitve v druge, višje oblike izobraževanja in vzgoje v okviru Planinske zveze Slovenije. Za občinsko planinsko šolo se je do sobote možno prijaviti v klubu mladih v Murski Soboti.

— Še

NASLOV

Leto XXXVII
Št. 12

Murska Sobota
28. marec 1985

CENA 40 DIN

VESTNIK

Pomurski kmetijci so že pripravljene na prva spomladanska opravila. Ta zaradi preobilice padavin že nekoliko kasnije, vendar pa jim je sončno vreme v začetku tedna vilo vsaj nekoliko upanja, da bodo zamujeno nadoknadili.

So pa njive še vedno precej razmočene, na površinah, ki niso bile meliorirane, pa se zadržuje tudi voda. Tako si lepo vreme, brez padavin, zdaj resnično najbolj želijo kmetijci, ki bi že v začetku aprila morali začeti s setvijo sladkorne pese. Tej bodo letos v Pomurju namenili nekaj manj kot 3 tisoč hektarjev polj.

Foto: L. Kovač

Pred setvijo priznanja pridelovalcem pese

OD NAČRTOVANIH 6.345 HEKTARJEV SO DOSLEJ SKLENILI POGODBE ZA PRIDELAVO PESE NA 4.796 HEKTARJIH OZIROMA ZA 75,5 ODSOTKA PLANA.

Pridelovalci sladkorne pese so do 21. marca od predvidenih 6.345 hektarjev podpisali pogodbe za pridelavo pese na 4.796 hektarjih oziroma na 75,5 odstotka načrtovanih površin.

Kot kažejo podpisane pogodbe za pridelavo sladkorne pese, plan setve ne bo izpolnjen, posejati je bodo približno toliko kot v letu 1984. Vzrok je predvsem draga koroza in v preteklem letu tudi visoke cene krompirja. Manjši interes kmetov pa pripisujejo tudi drugim zaščitnim sredstvom in visokim cenam mineralnih gnojil. Tako trdemu orehu ni kos niti vse številnejša pospeševalna služba.

Sicer pa člani Poslovnega odbora za sladkor ugotavljajo, da je pri pridelovanju sladkorne pese, pridelava te-te je šola agrotehnike, bil dosežen viden napredek. Ne gre namreč prezreti, da so v letu 1984 nekateri kmetje peso pridelovali tudi na več kot 5 hektarjih. V preteklem letu so pridelovalci za tovarno sladkorja v Ormožu pridelali peso že na 5.076 hektarjih. Tovarna je tako v lanskem letu predelala 250 tisoč ton pese. Ne gre pa prezreti, da so posamezni pridelovalci pridelali tudi 9. najboljši med njimi pa celo 15 ton sladkorja na hektar.

Pohvale vredno je tudi, da so pridelki zasebnega in družbenega

sektorja enaki. V prvih letih pridelovanja pese so pridelki na večjih družbenih kompleksih bili slabši, ker na njih niso mehanično uničevali plevela. Slednje so v preteklem letu nadoknadili s strokovno uporabo zaščitnih sredstev. Za zgled naj navedemo, da je KG Rakičan v letu 1984 na 792 hektarjih v povprečju pridelal 50,65 tone pese na hektar.

V KZ Panonka so na 218 hektarjih v povprečju pridelali 53 ton in v KZ Križevci na 119 hektarjih 52 ton pese na hektar.

Pred setvijo so v Tovarni sladkorja Ormož najboljše pridelovalcem podelili priznanja in nagrade. Med kmetijskimi delovnimi organizacijami družbenega sektorja je najboljše uspehe v pridelovanju za ormoško tovarno lani doseglo Agromedijmurje, obrat Kotoriba v občini Čakovec. Drugo mesto je pripadlo ABC Pomurki — KG Rakičan, oziroma tozdoma rakičanskega gospodarstva iz Lendave drugo in Beltincec tretje mesto.

Tudi med zadrudnimi organizacijami kmetov kooperativ je na prvem mestu Agromedijmurje, sledi mu Slovinova temeljna organizacija kooperativ v Ormožu, tretja pa je TZO Radenci in Radgona kmetijske

zadruga Radgona. V zadrudnih organizacijah so izbrali najboljše posamezne pridelovalce pese med 4.398 pridelovalci. Razdelili so 20 prvih, 20 drugih in 22 nagrad za tretje mesto. Tovarna sladkorja jih je nagradila z zaščitnimi sredstvi, ki jih uporabljajo pri pridelovanju te poljščine.

Za absolutnega rekorderja v letu 1984 so razglasili Stefana Katona iz Gorice pri Puconcih (KZ Panonka), ki je s pridelkom 16,21 tone biološkega sladkorja na hektar dosegel največ točk.

Drugi je Ivan Bunderl iz Ve-

rčja (TZO Klas — KZ Ljutomer-Križevci). Tretji med najboljšimi pridelovalci pese v letu 1984 pa je bil Silvo Slamberger iz Zrkovcev pri Mariboru — KZ Zadrudnik. Prvemu — Katoni — je tovarna Pinus iz Rač dodelila različna škropiva v vrednosti 50. drugemu in tretjemu pa v vrednosti 30 tisoč dinarjev.

Največji pridelovalec pese je Franc Štih iz Noršincev pri Ljutomeru (7,5 ha) sledi mu Davorin Osvald iz Lomanaš pri Gornji Radgoni, ki je peso v letu 1984 zasejal na 7 hektarjih.

B. H.

Težavno zaposlovanje

Plan zaposlovanja v občini Lendava za letošnje leto predvideva, da se bo zaposlilo okoli 184 delavcev, kar naj bi pomenilo rast zaposlenosti za 2,5 odstotkov. Rast zaposlenosti, kot jo predvidevajo letni načrti zaposlovanja v organizacijah združenega dela, globalno ni usklajena z občinsko resolucijo, ki predvideva 2-odstotno rast zaposlenosti ob 3-odstotni realni rasti družbenega proizvoda. V lendavski občini pričakujejo, da bo v letošnjem letu iskalo zaposlitev okoli 700 oseb, od tega bo prišlo iz šol vseh stopenj 256 mladih. Nekaj občanov se bo vrnilo iz tujine. Kaže, da bo v letošnjem letu zelo težko priti do delovnega mesta, zlasti za mlade. Ker je problem zaposlovanja v lendavski občini že nekaj let najbolj pereč med vsemi pomurskimi občinami, bo potrebno storiti dodatne napore, da bi se položaj vsaj ublažil. Skupnost za zaposlovanje bo budno spremljala vsa dogajanja na tem področju in sproti obveščala izvirni svet, da bi le-ta lahko čim prej ukrepal. Skupnost bo pripravila tudi organizirano usposabljanje za zaposlovanje, ponekod pa tudi za preusposabljanje delavcev.

Jani D.

Poplava anonimk opozarja na nepravilnosti!

Ker se število kršitev samoupravnih pravic delavcev nenehno povečuje, kar velja zlasti za področje urejanja medsebojnih delovnih razmerij, kot so delitev sredstev za osebne dohodke, sklenitev delovnega razmerja, stanovanjska problematika in kršitve delovnih obveznosti, v soboški občini ne morejo biti zadovoljni s trenutnim stanjem. Zaskrbljuje podatek, po katerem so med najpogostejšimi kršitelji samoupravnih pravic samoupravni organi, delavski sveti in poslovodni organi. Ob poslabšanju gospodarskih razmer pa je več prekinitev dela in izsiljenih sestankov. Vzroke je treba iskati tako v nizkih osebnih dohodkih kot v premajhni informiranosti delavcev in tudi v skaljenih medsebojnih odnosih znotraj delovnih kolektivov. Ob vsem tem se zastavlja vprašanje, kakšna je bila aktivnost vseh odgovornih dejavnikov, med njimi tudi sindikatov, ki niso pravočasno prislunili upravičenim zahtevam zaposlenih. Kako si namreč drugače razlagati grenko resnico, da so delavci v marsikaterem kolektivu z izsiljenimi sestanki uspeli uveljaviti svoje zahteve, predvsem za višje osebne dohodke. Ali tega ni bilo mogoče speljati pravočasno po normalni samoupravni poti? Mar ob takih primerih ni bojazni, da bodo take poti ubirali tudi v ostalih organizacijah združenega dela? Zlasti še, ker pravcata poplava anonimk v zadnjem času žal v večini primerov opozarja na resničnost napisanega!

Prav gotovo je boleče spoznanje, da se glede izplačevanja zajamčenih osebnih dohodkov delavci vse pogostejše oglašajo na občinskem sindikalnem svetu. In ti opozarjajo tudi na druge probleme, ki se pojavljajo v organizacijah združenega dela. Čeprav ne gre prezreti dejstva, da tudi delavci marsikdaj še preslabo poznajo samoupravne splošne akte v lastni delovni organizaciji, zaradi česar prihaja tudi do nepotrebnih sporov, ki jih morajo reševati na sodišču združenega dela ali morda še kje. Po drugi strani pa si tudi pristojni organi različno razlagajo državne in lastne samoupravne predpise, kar seveda povzroča določeno nezaupanje med delavci. Ti se tako raje obračajo po odgovor na višje institucije, v manjši meri pa iščejo možnosti za rešitev konkretne zadeve v svoji osnovni sindikalni organizaciji oziroma pri pravni pomoči, ki deluje pri občinskem sindikalnem svetu. V oči bode prav gotovo to, da se slednjega ni domislila še nobena osnovna sindikalna organizacija v soboški občini. Pridružuje se tudi nedoslednost in površnost pri delu disciplinskih komisij in samoupravnih delavskih kontrol. Zato je prav, da so se v soboških sindikatih odločili, da pripravijo seminar za kadre, ki v OZD vodijo disciplinske postopke.

Milan Jerše

Leto upanja za Tehnostroj

Delegati zbora krajevnih skupnosti in združenega dela so v torek na seji potrdili predlog sklepa izvršnega sveta SO Ljutomer o uvedbi začasnega ukrepa družbenega varstva za Tehnostrojev tozdr Proizvodnja vozil in kmetijske mehanizacije. Prvega aprila bodo ukiniteli delavski svet, disciplinsko komisijo in komisijo za delovna razmerja, vse te funkcije pa bo poleg nalog individualnega poslovnega organa prevzel Slavko Stelcl. Ukrep družbenega varstva bo trajal eno leto. Ko smo povprašali predsednika ZKO DO Tehnostroj Jožeta Vidoviča, kako komentira ukrep družbenega varstva, je dejal, da rezultatov v zelo kratkem času še ne moremo pričakovati, vendar pa bo z ukrepom dana možnost prilagajanja proizvodnje potrebam trga (to pomeni izdelovanje manjših serij, ki so trenutno iskane na trgu), pomeni urejevanje notranjih razmer v tozdu, predvsem pa odpravljanje vseh tistih napak in pomanjkljivosti, ki so privedle do takšnega stanja, kot trenutno v Tehnostroju je.

D. L.

Energetika ima prednost

Program za izvajanje resolucije o družbenoekonomskem razvoju občine Lendava za letošnje leto daje posebno mesto razvoju energetskih zmogljivosti. Najprej bo potrebno pospešiti raziskave nahajališč nafte in plina, ta naloga že poteka v okviru raziskav, ki jo opravlja INA-Nafta. V letošnjem letu bo potrebno izdelati investicijski program za izkoriščanje toplote iz hladilnega sistema INA-Nafte za potrebe kmetijstva in daljinsko ogrevanje stanovanj. Nosilec te akcije naj bi bil izvršni svet skupaj z raziskovalno, komunalno in

stanovanjsko skupnostjo. Letos bo potrebno tudi pospešiti program gradnje rudnika v Benici, nosilec akcije je Rudarsko-energetski kombinat iz Velenja skupaj z izvršnim svetom. Zaradi boljšega izkoriščanja zmogljivosti petrokemične industrije bo potrebno spodbuditi gradnjo plinovoda od Zabanca do Lendave. To so letošnje pglavitne naloge, ki naj bi prispevale h krepitvi energetskih virov v občini in upanje, je, da bodo uresničene.

Jani D.

Pomurski „švas“ na zatonu —
Avtoradgoni zmanjkuje kisika.

Str. 10

PADEL JE SIMBOL PUCONSKE INDUSTRIJE

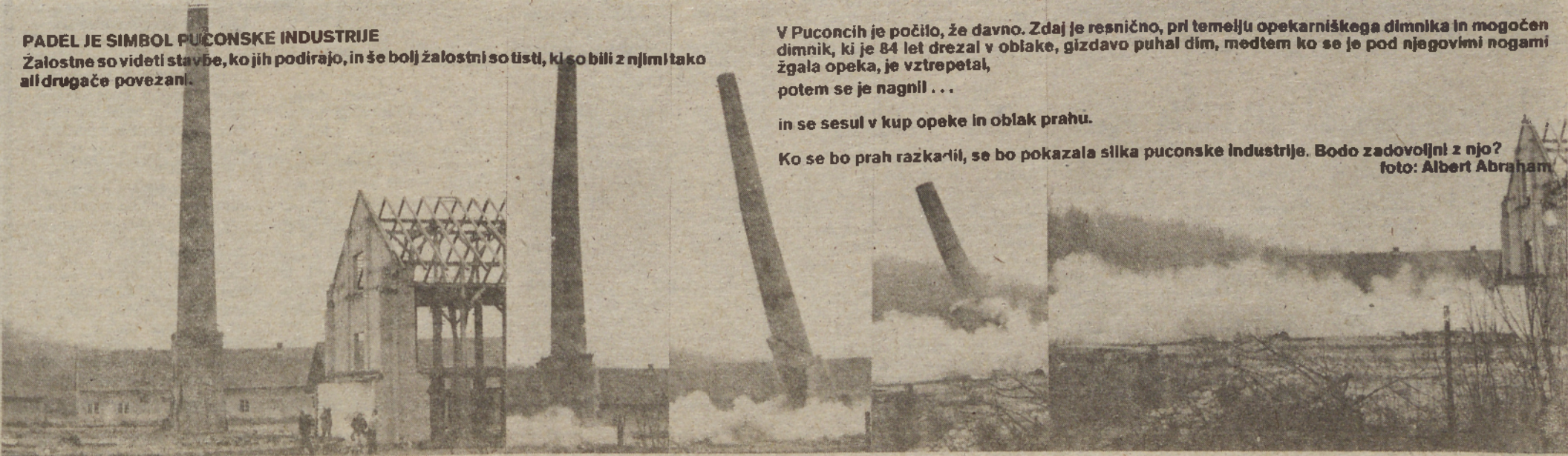
Zalostne so videti stavbe, ki jih podirajo, in še bolj žalostni so tisti, ki so bili z njimi tako ali drugače povezani.

V Puconcih je počilo, že davno. Zdaj je resnično, pri temelju opekarniškega dimnika in mogočen dimnik, ki je 84 let drezal v oblake, gizdavo pihal dim, medtem ko se je pod njegovimi nogami žgala opeka, je vztrepetal, potem se je nagnil...

in se sesul v kup opeke in oblak prahu.

Ko se bo prah razkahljal, se bo pokazala silka puconske industrije. Bodo zadovoljni z njo?

foto: Albert Abraham

Prvi nosilec letošnje jubilejne Titove štafete je bil Radoslav Jeremić, visokokvalificirani kovinostugar iz kragujevske »Crvene zastave«.

Štafeta že na poti

Z istega mesta ko pred štiridesetimi leti je krenila letošnja štafeta mladosti na tisoč kilometrov dolgo pot po Jugoslaviji. Prvi nosilec simbola mladosti je bil kovinostugar v modri Crvena zastava Radoslav Jeremić, najboljši mlad

delavec v tem kolektivu. Štafeto palico je prevzel iz rok Nade Kotnik-Stefanović, prve nosilke štafete leta 1945, ki je tedaj v Zagrebu tudi čestitala predsedniku Titu za 53. rojstni dan.

Slovesno predajo štafete v središču mesta, pri spomeniku prvi štafeti, je spremljalo nekaj tisoč ljudi, predvsem mladih. Razen Kragujevčanov so jo pospremili na pot tudi številni gosti, delegacije federacije, republik in pokrajin ter pobratenih mest.

Prireditve na Poljani

Letošnji oserdnji jugoslovanski prazniki 40-letnice osvoboditve bosta ob obletnici preboja sremske fronte, ki bo 14. aprila, in pa ob obletnici zadnjih bojev v 2. svetovni vojni na Poljani pri Preklah, 15. maja 1945. To bo tudi 40-letnica slovenske proslave osvoboditve, pripravili pa jo bodo 18. maja na Poljani.

Na Koroškem so začeli o tej priložnosti razmišljati že pred desetimi leti. Letos so sklenili, da prazna ne sme le obujati spomine na dogodke pred 40 leti, saj njeno poslanstvo ne bo le zmagi nad fašizmom, temveč tudi štiridesetletni dosežki Jugoslavije in uveljavljanje socialističnega samoupravljanja s poudarkom na naravnem razvoju. Glavni govornik na prazniku na Poljani bo Stane Dolanc, član predsedstva SFRJ, okoli 750 nastopajočih s Koroške, pobratenih občin in iz zamejstva pa bo pripravilo 45-minutni program.

22 milijonov ton

V Novem Sadu so jugoslovanski kmetijski strokovni in znanstveni javnosti predstavili projekt o združitvi interesov v proizvodnji hrane na območju sistema Donava-Tisa-Donava, ki temelji na popolni izkoriščenosti vseh možnosti te naše največje »umetne reke«. Podlaga projekta so združena sredstva celotnega jugoslovanskega gospodarstva, ki ima v tej najsoodnejši proizvodnji svoj gospodarski interes. Predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo dr. Milorad Stanojević je v uvodnem govoru povedal, da naj bi v prvi fazi na 100.000 hektarjih namakalnih polj pridelali 200.000 ton pšenice in 1.300.000 ton koruze (od tega 980.000 ton iz strnišne seve), 1.300.000 ton sladkor-

ne pese, 100.000 ton lucerne (detelje), 120.000 ton povrtnin in vzredili 50.000 glav govedi. Dodatne investicije so pravzaprav vlaganja v višje donose in nižje proizvodne stroške, večjo zaposlenost, boljše izkoriščenosti živilske industrije in večji izvoz hrane. Dr. Stanojević poudarja, da bi bilo to najbolj ekonomično združenje denar v razvoj blagovne proizvodnje, hkrati pa je to tudi način, na katerega se lahko Jugoslavija iz začasnega izvoznika spremeni v stalnega.

Za doseg tega cilja bi morala naša država povečati relativno pridelavo žita še za 200 kilogramov, tako da bi dosegla 1000 kg na prebivalca ali absolutno 22 milijonov do 23 milijonov ton žita na leto.

PREVISOKA CENA

Mednarodna konkurenčna sposobnost gospodarstva je zaradi pretiranega zvišanja vrednosti dolarja do drugih valut zdrknila na najnižjo raven po letu 1945 trdi v študiji, ki jo je pripravila za odbor ameriškega kongresa, ameriška raziskovalna organizacija DRI (Data Resources Inc.). Več kot 40-

odstotno zvišanje vrednosti dolarja so v ZDA, predvsem v industriji, plačali z izgubo 2 milijonov delovnih mest, z znižanjem realne gospodarske rasti za 4 odstotke in industrijske proizvodnje za 9 odstotkov ter s skokovitim zvišanjem zunanjetrgovinskega in proračunskega primanjkljaja. Po

produktivnosti, relativnih stroških in deležu prodaje na svetovnem trgu so ZDA precej nazadovale; tako se je na primer japonska prednost pri stroških na enoto proizvoda, ki so pred leti znašali še 90 odstotkov ameriških stroškov, lani zvišala že na 60 odstotkov, zahodnonemški stroški na enoto proizvoda, ki so bili 1980, leta še za 60 odstotkov višji od ameriških, so bili lani že za 5 odstotkov nižji.

Posledica tega je, da že mnogi ameriški proizvajalci prenašajo izdelavo svojih izdelkov v obrate na tuje in od tam uvažajo tudi izdelke, ki so sestavljeni iz delov ali sklopov. Hkrati se tudi nekateri pomembnejši ameriški izvozniki zaradi zmanjševanja prodaje ali njene manjše donosnosti postopno umikajo s številnih tujih trgov — opozarjajo strokovnjaki raziskovalne organizacije DRI.

lijarde dolarjev ali 947,3 milijona dolarjev. V elektrogospodarstvu predlagajo, da bi polovico naložbene vrednosti poravnali iz združenega denarja gospodarstva (38,4 milijarde dolarjev), z ljudskim posojilom in domačimi bančnimi posojili naj bi dobili 30 odstotkov (23 milijard), tujih posojil pa naj bi bilo za petino (15,4 milijarde oziroma 189,5 milijona dolarjev). Iz tega je videti, da gre za velik naložbeni zalogaj, čeprav gre za desetletno vlaganje, od leta 1985 do leta 1995. Na podlagi te-

sta, ki so ga izvedli pri ESPN, se je izkazalo, da so Slovenci pripravljeni z ljudskim posojilom podpreti elektroenergetski razvojni program in da gre na ta vir resno računati. Tudi od gospodarstva in domačih bank se bo verjetno dalo zbrati potreben denar, vendar le, če bodo načrtovalci pravočasno ponudili temeljite načrte o gradnji.

Te pa bo zahtevala tudi Mednarodna banka za obnovo in razvoj, ki se je ponudila, da bo vlagala v razvoj jugoslovanske energije.

Spremembe na bolje

Do konca prejšnjega stoletja so ugotavljale uradne statistike v Beogradu zmanjšanje kriminala glede na število kaznivih dejanj, ni pa bilo podatkov o tem, da se teža kriminalnih dejanj povečuje. Tako je statistika delovala uspavajoče na budnost prebivalstva. Takemu postopku se pravi — lakirati ali olepševati razmere, kar je v praksi obveščanja tudi zamaščevanje resnice. Vemo pa, da je lahko pol resnice tudi cela laž, nekaj, kar človeka zavestno zavaja v napačna ravnanja.

Dogodki pred polnočjo 15. februarja letos, ko so pred postopki, ki jih imenujejo »vzhodna vrata Beograda«, ubili mednarodnega kriminalca, za katerega se je zaenkrat zvedelo le to, da je bil zaščitnik prostitutk in taticev in da je v tujino vodil tolpo, ki je izsiljevala gostince, predvsem našega porekla, kar v več državah, kjer je bil tudi zaprt in izgnan, pa so pokazali, da je Beograd med tem dobil podzemlje, ki je razdeljeno v tolpe, ki se medsebojno pobijajo. V omenjenega so namreč streljali kar štirje, po dva iz obeh tolp, in sicer očitno po vnaprej dogovorjenem scenariju.

Ob tem se je zvedelo, da je streljanja v Beogradu bilo tudi prej in po tem dogodku kar precej, da so bili to spopadi med prodajalci mamil in drugimi kriminalci in da ne gre več samo za osebne obračune vračkovnih južnjakov, ki so sicer kar dobro oboroženi in imajo mentaliteto pač takšno, kakršno imajo, kot o tem pišejo poročevalci.

Ko je bil ubit neki srednješolec v spopadu dveh mladoletniških skupin pred kakšima dvema letoma in zaradi nespornostimov na »sedeljkah«, ki jih tukajšnja mladina organizira po domovih, praviloma ob odhodu staršev na letovanje ali kam drugam, so sociologi in drugi poznavalci razmer mnogo moralizirali o vzgoji, predvsem družinski vzgoji in podobnem, ne da bi se lotili globljih problemov, kakor da so za posledice odgovorni starši.

Pismo iz Beograda

Zdajšnje ugotovitve odpirajo nove vidike tega problema, namreč vprašanja, zakaj se krepi ulično nasilje, ki se iz navadnih preprirov spreveže v pretepe s palicami in noži, ki se včasih spremenijo kar v revolverske obračune. Kaže, da je vpliv ulice vse večji, in sicer prav zaradi pomanjkanja organiziranega življenja mladih in tudi manj mladih. Navade iz nekdanjih »rdečih kotičkov«, kakor smo nekoč imenovali mladinske sobice in podobne prostore za srečevanje občanov, ne glede na to ali gre samo za mladino ali ne, so namreč izgubljene, ali pa jih v naglem razvoju Beograda morda sploh ni bilo?

Praksa, po kateri je organizacija glavnega mesta podrejena arhitektonski in urbanistični ureditvi mesta, namreč zanemarljivo občane, ki so v stanovanjskih postopkih razmešeni kot v getih, a vsi nekdanji uporabni skupni prostori so že spremenjeni v stanovanja, skladišča, poslovne prostore ali kaj podobnega. Če pa so hiše postale nekakšni bunkerji, potem je na mestu vprašanje žvedskih sindikalnih funkcionarjev, ki so ga zastavili našim ob nekem obisku pred leti: ali zares mislite, da ljudje stanujejo samo v stanovanjih?!

Upravljanje hiš po načetu, da ima hiša status pravne osebe, o čemer smo že večkrat poročali, pa pravzaprav ohranja odnos do kapitala, po katerem je hiša več ali manj mrtev kapital, ne pa materialna osnova za samoupravljanje ne samo na ravni stanovančev, temveč tudi krajevnih skupnosti in druge. Takšna pasivizacija ljudi, zlasti pa mladine, ki so nemočni pri urejanju svojega življenjskega okolja in razreševanja problemov, pa ima za naravno posledico krepitev kriminala in njegovega vpliva, ki se mu je mogoče izogniti le, če deluje sistem samozagrite — animiranosti občanov za samoupravno reševanje vsakdanjih težav.

Ob tem velja omeniti dejstva, ki se nanašajo na razvoj glavnega mesta: hlastanje za velikimi stanovanjskimi objekti, trgovinami, industrijo in drugim, kar vse je imelo pečat prenaseljavanja v hlastanju po vsemem in so le posledica kratkovidnosti, kajti velika koncentracija prebivalstva vodi le h koncentraciji kapitala z vsemi posledicami, ki ima človeka le za svoj sestavni del, ko delavca sprejema le kot del stroja. Tako pa se človek izraža tudi v svoje nasprotje, namesto da bi se osvobodil. Ob pomanjkanju kakovostnih sprememb družbe, seveda...

Viktor Širc

v žarišču dogodkov

KAJ JE „VOJNA ZVEZD“?

Iz betonskih silosov, zakopanih nekje v pustotah Sibirije, se dvignejo gigantske interkontinentalne balistične rakete s smrtnim tovorom v svojih glavah. V petih minutah prebijejo zračni plašč in priletijo v bližnji vesoljski prostor.

Tu se iz vsake rakete izloči tako imenovani »avtobus«, iz katerega se izloči do deset samostojnih atomskih bojnih glav. V katerih je natančen program ciljev, ki jih morajo zadeti v ZDA. Hkrati se iz »avtobusa« izloči kakih sto slepilnih glav — običajno so to baloni iz aluminijeve folije — njihov namen pa je zaslepit in prevarati opazovalne naprave. Nato vse skupaj leti skozi prazen vesoljski prostor do predvidenih mest ponovnega vstopa v ozračje. Atomske glave strahotno uničujejo moči prično padati na izbrane cilje. Na ozemlju ZDA se začneja pekati.

kažejo, da bi za uresničitev načrta »vojne zvezde« Američani morali odšteti skoraj že nepredstavljivo vsoto enega milijona dolarjev.

Ali bi bil takšen sistem zares zanesljiv in bi ogroženo državo rešil pred atomskim uničenjem? Zadovoljivega odgovora seveda ni. Medtem ko eni govorijo o skoraj sto odstotni zanesljivosti, pa zmernejši strokovnjaki računajo, da bi se vedno kakih 10 ods. izstreljenih atomskih glav zadelo cilje. In to bi, četudi tako močno okrnjeno, povzročilo strahovite človeške in materialne izgube.

Osnovna zamisel »vojne zvezde« je čimprej uničevanje sovražnih izdelkov. Najbolj učinkovito je uničevanje takoj po izstrelitvi. Napadalne rakete so takrat najbolj ranljive in zadetek isti hip uniči vseh deset atomskih glav v izstrelku. Kasneje, ko se iz nosilnih raket izločijo bojne glave in slepilni baloni, je uničevanje že močno oteženo. Nekaj lažje je zadeti v polno bojnje glave, ko se ponovno spuste v ozračje in spremljevalne slepilne glave in baloni zgore v ozračju. Vendar je ta-

globus

● WASHINGTON — V ZDA poudarjajo, da bi imelo čimprejše srečanje med predsednikom Reaganom in novim sovjetskim partijskim voditeljem Gorbačovom izreden pomen za nadaljnji razvoj dvostranskih odnosov med državama.

● DUNAJ — Ameriški državni sekretar za zunanje zadeve Shultz je sprejel povabilo, naj bi 15. maja, ko bodo praznovali 30. obletnico podpisa avstrijske državne pogodbe, obiskal Avstrijo. Na proslavo so povabili tudi sovjetskega zunanjega ministra Gromika, vendar še niso dobili dokončnega odgovora.

● MOSKVA — V ZSSR imajo tudi letos prednost naložbe v energetiko, ki bodo za 14 odst. večje kot lani.

● GRADEC — Od 27. aprila do 5. maja bo v Gradcu odprt stoti graški sejem. Iz Jugoslavije bo na sejmu sodelovalo 99 razstavljalcev.

● PARIZ — Okrog 1000 turških delavcev na ulicah Strassbourga demonstriralo proti asimilaciji turške manjšine v Bolgariji.

● LONDON — Francoska in britanska vlada sta se dogovorili, da bosta do konca leta sprejeli projekt za gradnjo predora pod kanalom La Manche, dolgega preko 40 kilometrov.

● PARIZ — Francija je spet dala Washingtonu vedeti, da ne bo upoštevala Reaganove politike glede strateške obrambe iz vesolja in da bo spodbujala ustanovitve »enotne« zahodnoevropske fronte nasprotovanja »vojni zvezde«.

● BRUSELJ — EGS je privolila v jugoslovansko zahtevo in dovolila povečanje uvoza jugoslovanskega tekstila.

● NEW YORK — Po napovedi svetovne banke se bodo dolgov držav v razvoju letos do konca leta povečali za 70 milijard dolarjev na 970 milijard dolarjev.

● ATENE — Tudi na ponovljenih volitvah v soboto, grškemu parlamentu ni uspelo izvoliti novega predsednika republike.

NOVI BERDAP

V Kuzjaku pri Negotinu bodo aprila na novi donavski hidroelektrani spustili v pogon prva dva pretočna agregata, maja pa bodo nana dela na montaži štirih agregatov. Skupno bo imela nova elektrarna »Berdap 2« 16 agregatov in na romunski strani bodo delali predvidoma v dveh letih. Na gradbišču pri Kuzjaku dela tisoč delavcev, ki bodo preko jezusa Donavo zgradili cesto in železniško progo. Jugoslavija in Romunija bosta z novo elektrarno na Donavi pridobili letno 2,5 milijardi kilovatov električne energije.

Skoraj milijarda za elektrarne

Dolgo obljubljeni začetek gradnje sedmih elektrarn na Savi in Muri se vendarle približuje. Priprave so v polnem zamahu: v slovenskem elektrogospodarstvu bodo do konca tega meseca pripravili idejno projekta za postavitve strojnice in jezusa za obe elektrarniški verigi, proti koncu leta pa naj bi bila nared tudi nalozna dokumentacija za prvi dve elektrarni, za HE Vrhnovo na Savi in za HE Hrastje na Muri.

Po grobih računih naj bi za vseh petnajst elektrarn porabili 76,8 mi-

liarde dolarjev ali 947,3 milijona dolarjev. V elektrogospodarstvu predlagajo, da bi polovico naložbene vrednosti poravnali iz združenega denarja gospodarstva (38,4 milijarde dolarjev), z ljudskim posojilom in domačimi bančnimi posojili naj bi dobili 30 odstotkov (23 milijard), tujih posojil pa naj bi bilo za petino (15,4 milijarde oziroma 189,5 milijona dolarjev). Iz tega je videti, da gre za velik naložbeni zalogaj, čeprav gre za desetletno vlaganje, od leta 1985 do leta 1995. Na podlagi te-

sta, ki so ga izvedli pri ESPN, se je izkazalo, da so Slovenci pripravljeni z ljudskim posojilom podpreti elektroenergetski razvojni program in da gre na ta vir resno računati. Tudi od gospodarstva in domačih bank se bo verjetno dalo zbrati potreben denar, vendar le, če bodo načrtovalci pravočasno ponudili temeljite načrte o gradnji.

MURSKA SOBOTA — Minulo leto so v soboški občini številno sicer uresničili načrti zaposlovanja, toda še vedno ostaja pereč problem njegova kakovost. OZD namreč najlažje zaposlujejo priučene in ne-kvalificirane delavce, kar se ob prizadevanjih za prestrukturiranje gospodarstva, ko narašča število nezaposlenih kadrov s srednjo in višjo izobrazbo, lahko dolgoročno maščuje. To oceno so izrekli na seji predsedstva OS ZSS, ko so obravnavali uresničevanje plana zaposlovanja v letu 1984 in osnutek plana za letošnje leto. Zato so se zazvelji za odločnejše premike v strukturi zaposlovanja.

MURSKA SOBOTA — Seja predsedstva OK ZSMS je bila namenjena pripravi na zasedanje skupščinskih zborov o problematiki zaposlovanja in na programsko sejo občinske konference o organiziranem preživljanju prostega časa mladih in klubski dejavnosti. Hkrati pa so obravnavali tudi listo evidentiranih kandidatov za podpredsednika in člana predsedstva OK ZSMS.

GORNJA RADGONA — Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti je na svojem zadnjem zasedanju namenila osrednjo pozornost uresničevanju plana v lanskem letu. Lani so v občini zgradili 48 stanovanj. Delovne organizacije so jih odkupile 24, solidarnostnih je 18, etažni lastniki pa so kupili 6 stanovanj. S prenosom so pridobili dodatna 4 stanovanja. Stanarine so delno nadomestili 15 upravičencem, podelili so tudi kredite vzajemnosti v stanovanjskem gospodarstvu. V skupnosti je zmeraj bolj pereč problem plačevanje stanarin, ki so jih v lanskem letu povišali za 33 odstotkov, in kurjave, kjer je zmeraj več dolžnikov. Izglasovali so tudi sklep o najetju kredita za nakup kurjave za tri kurilnice.

GORNJA RADGONA — Družbeni dogovor o kadrovske politiki, kljub temu da ga je sprejela večina delovnih organizacij, še ne uresničujejo. V celoti. Zlasti se pojavljajo problemi pri zaposlovanju, ki se zmeraj ne dosega dogovorjene rasti. Zaskrbljujoče je, da se večina mladih odloča za takojšnje zaposlovanje po končani osnovni šoli. Ob tem pa ugotavljajo, da samo eno tretjino pripravnikov zaposlijo za nedoločen čas. Skratka, delovne organizacije bi se morale bolj sistematično lotiti kadrovske politike, so menili na predsedstvu OK SZDL.

LENDAVA — Na obnem zboru turističnega društva so ocenili lanskoletno delovanje in ugotovili, da je bilo uspešno. Posebej so se izkazali pri pripravi gostinsko-turistične prireditve Lendavske trgate, ki jo bodo organizirali tudi v letošnjem letu. Na seji so sprejeli program dela za to leto in izvolili nove organe društva ter delegata za skupščino Turistične zveze Slovenije.

GORNJA RADGONA — Na seji predsedstva OK SZDL so govorili o zbiranju sredstev za kirurgijo, ki po mnenju družbenopolitičnih organizacij dobro poteka in je med občani naletela na odobravanje. Poleg tega so ustanovili koordinacijski odbor, ki bo vodil priprave za Vlak bratstva in enotnosti. Predsedstvo je potrdilo kot možnega kandidata za sekretarja OK SZDL Antona Vodana, kajti dosednji sekretar odhaja na novo delovno dolžnost.

GORNJA RADGONA — Člani Izvršnega sveta so na seji obravnavali položaj kmetijstva, ki ga kljub izredni rasti v minulem srednje-ročnem obdobju pestijo težave tako v primarni kot predelovalni industriji. V težavah je živinoreja, zaradi pomanjkanja krme in padca standarda. Težave v živinoreji se še posebno kažejo v radgonski občini, kjer je opazen padec stalaža. Poljedelstvo (pšenica in pesa) se uveljavlja le toliko, kolikor to zahteva kolobar. Na seji so se podrobno seznanili tudi z zakonskimi spremembami, ki so v pripravi, o njih pa bo potekala razprava.

GORNJA RADGONA — Stanje zaposlovanja se po ugotovitvah strokovne službe nekoliko razlikuje od položaja v ostalih pomurskih občinah. Zaposlovanje je glede na sestavo industrije boljše, čeprav se tudi v tej občini premalo upošteva pomen kadrov kot osnovnega dejavnika za preseganje razvojne zaostalosti. Značilna je namreč ekstenzivnost zaposlovanja. Posledica tega so tudi usmeritve mladih, ki se odločajo za takojšnje zaposlovanje. Po planih naj bi v radgonski občini zaposlili v letošnjem letu 125 delavcev, nadomestne zaposlitve pa naj bi dobilo 113 delavcev, po predvidevanjih pa bo zaposlitev iskalo 410 delavcev. Zaposlitev pa naj bi dobilo tudi 80 pripravnikov, so ugotavljali na seji IS v Gornji Radgoni.

GORNJA RADGONA — V Gorenju Elrad so v delovni skupnosti skupnih služb pripravili anketo o delovnem času. V anketi je sodelovalo 117 delavcev. Večina anketiranih je bila mnenja, da bi bilo najbolj racionalno preiti na giblivi delovni čas, z začetkom med 6 in 7 uro. S tem bi se verjetno zmanjšalo tudi število zamudnikov, ki sicer nimajo objektivnih opravičil. No, anketa pa še ne pomeni prehoda na giblivi delovni čas.

Na ponovljenem referendumu v tozdu PEE se je večina delavcev odločila za sprejem pravilnika o merilih in osnovah za delitev osebnih dohodkov in skupno porabo. Objavili so tudi razpis posojil za individualno stanovanjsko gradnjo in dve kadrovske stanovanj.

MURSKA SOBOTA — Na seji medobčinskega sveta ZSMS so prejšnji četrtek obravnavali možnost razširitve slušnosti radia študent tudi na območje Pomurja. Člani sveta so menili, da je to problem Radia študent samega, če mu to dopuščajo tehnične možnosti. Razpravljali so o pobudi za ustanovitev Prleškega kluba študentov v Maribor. Prleški študenti namreč naj ne bi bili zadovoljni z delom Pomurskega kluba. Kot kaže, se pri težnjah za ustanovitev svojega kluba kažejo lokalistični interesi in interesi posameznih skupin, da si tako zagotovijo politično veljavo. Sicer pa se bo vodstvo MS ZSMS o tem pogovorilo s študenti.

LENDAVA — Na seji koordinacijskega odbora za mednarodne odnose in obmejne stike pri predsedstvu občinske konference SZDL so obravnavali poročilo o medsebojnem sodelovanju sosednjih občin Slovenije in Hrvaške. Ugotovili so, da se to sodelovanje uspešno razvija na številnih področjih, kot so kulturno, športno in druga. V zadnjem času pa je plodno tudi sodelovanje na področju krepitve splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

LENDAVA — Izvršni svet občinske skupščine je razpravljal o nekaterih zakonih s področja kmetijstva ter ugotovil stanje na področju živinoreje v občini in v tej zvezi tudi ocenil delovanje veterinarske službe. Na seji so obravnavali še predlog odloka o proračunu občine za letošnje leto ter predlog odloka o poslovnem času v občini. Posebej so razpravljali o uresničevanju družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike

do tedna

DELOVNA SKUPNOST SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI OBČINE MURSKA SOBOTA
Trg zmaga 4

RAZPISUJE

na podlagi sklepa delovne skupnosti naslednja prosta dela in naloge za nedoločen čas:

1. SAMOSTOJNI STROKOVNI DELAVEC ZA NOVE GRADNJE
2. KURIR — ČISTILKA

Interesenti morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še

- k 1. točki — diplomirani strojni inženir s strokovnim izpitom, — 3 leta delovnih izkušenj;
- k 2. točki — končana osemletka, — pasivno znanje strojepisja.

Rok za prijave je 8 dni od objave.

Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o rezultatih v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Na pokopališču v Monostru — središču Porabja — je bila minuli petek spominska slovesnost ob 40. obletnici smrti padlega partizana Alojza Škrjanca-Mirka in hkrati v počastitev 40. obletnice osvoboditve. Skupno prireditev je organizirala Domovinska ljudska fronta monostrskega mestnega sveta, udeležili pa so se je tudi borci prekmurske čete ter predstavniki občin Murska Sobota in Lendava.

Po krajšem dvojezičnem kulturnem programu, ki so ga pripravili učenci monostrske gimnazije, je spregovoril politični komisar prekmurske čete Franček Mirtič in med drugim dejal, da preteklosti ne oživljamo z namenom, ker bi potrebovali nova priznanja in pohvale za bojevanje, za žrtve in napore, temveč zato, da bi v njej našli hranilo za moč, zavezo, ustvarjalni pogum in razumevanje današnjih problemov ter odnosov pri utrjevanju svetovnega in evropskega miru in pri odpravljanju problemov svobodnega demokratičnega in ustvarjalnega življenja ljudi in narodov.

»To, kar je bil za našo generacijo boj proti fašizmu, mora biti za nove generacije boj za mir, za sprostitev človekovih ustvarjalnih sil, proti oboroževanju, za mir in varen razvoj človeštva, za vsestransko demokracijo mednarod-

nih odnosov... V tem smislu tudi prekmurski borci NOV pozdravljamo in podpiramo razvoj dobrososedskih odnosov med Madžarsko in Jugoslavijo in želimo, da bi se dosedanje medsebojno sodelovanje še razširilo in poglobilo tako glede vsebine kakor tudi novih oblik sodelovanja, predvsem pa tudi v pogledu utrjevanja narodnostnih pravic in enakopravnosti slovenske manjšine na Madžarskem in madžarske pri nas v Jugoslaviji.«

Mirtičev govor so prebrali tudi v madžarskem jeziku. Nato so gostitelji povabili delegacijo borcev in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij na razgovor o nadaljnjem sodelovanju. Med drugim je tekla beseda tudi o tem, da bi naši borci na porabskih šolah pripovedovali o boju proti fašizmu.

Potrebno je še zapisati, da je tokrat skupaj z borci prvič poto-

vala v Porabje tudi kurirčkova pošta. Torbo sta do groba slovenskega partizana Škrjanca ponela pionirja OŠ Šalovci. Učenci pionirskega oddreda OŠ Monošter pa so v dnevnik zapisali, da bodo še naprej skrbeli za partizanov grob. Škrjanec grob so madžar-

ske oblasti leta 1970 uredile kot spomenik z dvojezičnim napisom: »Tukaj počiva Alojz Škrjanec-Mirko, slovenski partizan, ki je žrtvoval svoje življenje za svobodo slovenskega in madžarskega naroda.«

JOŽE GRAJ

Ob grobu padlega slovenskega partizana Alojza Škrjanca-Mirka na pokopališču v Monostru. (Foto: J. G.)

SÁRVÁR — KRAJ BOLEČEGA SPOMINA

Prihodnje dni bo poteklo štirideset let, ko je za naše kraje in ljudi prišel težko pričakovani konec druge svetovne morije. Težko pričakovani je bil zlasti v taboriščih, kot je Sárvár na Madžarskem, kjer so morili puščičasti križarji Hortijeve Madžarske.

LR Madžarska danes z globokim občutkom do žrtev in trpečih vzdržuje spominska obeležja. Na tamkajšnjem pokopališču je urejeno skupno grobišče umrlih internirancev, 23. marca pa so odkrili spominske plošče na stavbi stare villarne, v kateri je bilo v letih fašistične vladavine taborišče. Na spominsko slavnost je prišlo prek dva tisoč Jugoslovancev — med njimi blizu 270 nekdanjih internirancev, njihovih svojcev in drugih iz Slovenije.

Z juga so se tistega dne zgrinjale številne kolone avtobusov in osebnih vozil z registracijama SU in MS v panonsko značilen Sárvár (blato — grad). Pripeljali so se v udobnih vozilih po asfaltnih poteh. Kako pa je bilo internirancem, ki so v vojnih letih prihajali iz istih krajev? Kogarkoli smo vprašali po občutku takrat in danes, je le zmajal zglobov in globoko zavzdihnil: »Takrat groza in smrt — danes naša himna!«

Kolona prišlekov se je samoiniciativno napotila najprej na pokopališče in med gozdom križev iskala ime svojca. Oči so se orosile in v pokopališkem miru je bilo slišati le

pritažen jok. Ta se je ponovil nekaj kasneje na spominski slavnosti pred nekdanjim taboriščem med igranjem naše himne. Toda boleč spomin je objel ponos in vero v človeka. In tih jok je prešel v glasno petje naše svečane pesmi. Kaj je bilo tisti trenutek v mislih živih internirancev? So si želeli, da bi bili ob njih njihovi mučitelji in ubijalci bratov, staršev? Da bi jim vrnilo za vsa ponižanja in trpljenje? Prepričan sem, da takih želja med jokajočimi in onimi, ki so peli, ni bilo. Želja je le opomin — nikoli več vojne, nikoli več nasilja!

Predstavniki jugoslovanske vlade Jovko Jarkovski je v spominskem nagovoru to povedal z naslednjimi besedami:

»Spomin na velike žrtve iz bližnje zgodovine je opozorilo, da bomo vztrajali v odločnih naporih vseh demokratičnih sil, da onemogočimo mračne sile preteklosti — mračno reakcijo in neofašizem. Zaradi preteklosti, a nič manj zaradi prihodnosti, ne smemo pozabiti storjenih zločinov. Ne smemo nehati z delom, ki združuje ljudi in narode današnjega sveta — v imenu višjih idealov, za katere je daroval življenje toliko ljudi...«

Stalno in trajno opozorilo je grobišče v Sárváru in zdaj tudi pred dnovi odprta razstava fotografij iz nekdanjega taborišča in stalno opozorilo so ljudje, ki se spominjajo...

Jože Šabjan

Na zidu nekdanjega taborišča bo zdaj plošča z napisom v spomin in opozorilo.

V vrstah križev je vsakdo iskal tistega z imenom svojca...

Na grobu svečke, v mislih srečanje s pokojnim.

ZASEDANJE ZBOROV RADGONSKÉ SKUPŠČINE

Ugoden položaj šolstva

Na ločenih sejah zborov radgonske občinske skupščine so v ponedeljek namenili osrednjo pozornost stanju vzgoje in izobraževanja. Ugotavljali so, da se položaj glede na prejšnja obdobja ni bistveno spremenil. Šolska mreža in organiziranost sta enaki, saj še zmeraj delujeta 2 centralni, 5 samostojnih in 2 podružnični šoli.

Zadovoljni so lahko tudi s kadrovsko zasedenostjo, saj le 9 delavcev nima ustrezne izobrazbe. V vzgoji in izobraževanju pa je sedaj v ospredju uresničevanje obnove programa v osnovnih šolah, ki zajema že drugo fazo. V prvi fazi so bili zajeti prvi, drugi in tretji razred, z letošnjim šolskim letom pa je v to obnovo vključen tudi 4. in 5. razred. »To pa naj bi pomenilo podružljanje vzgoje in izobraževanja in politizirano procesa«, je poudaril Boris Skoberne, sodelavec Zavoda za šolstvo. Čeprav so lahko s položajem učencev zadovoljni, saj imajo leti urejen prevoz v šolo in so skoraj 100-odstotno vključeni v šolsko

prehrano, pa ne morejo biti zadovoljni z oskrbo učencev z učbeniki. Saj je 33 odstotkov popolnoma preskrbljenih z učbeniki, 55 delno, 15 odstotkov pa sploh nima učbenikov, kar je glede na porast življenjskih stroškov nekoliko zaskrbljujoče. Osrednjo skrb pa bodo sedaj namenili usposabljanju kadrov za računalnike, saj bodo letos šole dobile 34 hišnih računalnikov. Delegatka Jelena Uran pa je opozorila na povsem drug problem, in sicer se postavlja vprašanje vse večjega obremenjevanja šol kot tiste institucije, ki naj bi v celoti prevzela tudi vzgojno funkcijo, kar pa verjetno ni vzdržno, ampak je potrebno predvsem sodelovanje vseh, tako učiteljev kot staršev.

Izvajanje programov samoupravnih interesnih skupnosti

V razpravi o poročilu o izvajanju programov, združevanju sredstev in prispevnih stopenjah v interesnih skupnostih družbene in

materialne dejavnosti so ugotovili, da je delo potekalo v skladu z materialnimi možnostmi. Bistveno drugačnega položaja pa ni moč pričakovati niti v prihodnje. Pri vrednotenju programov bodo še naprej omejitve. Tudi v prihodnje je potrebno pri načrtovanju upoštevati naslednje kriterije: rast dohodka za 63 odstotkov, rast sredstev za osebne dohodke za 50 in zaostajanje sredstev za skupno porabo za 20 odstotkov za rasti dohodka. Še naprej bo v veljavi tudi selektivnost pri določanju prispevnih stopenj.

Bistveno drugače tudi ne bo v materialnih dejavnostih, če ne se slabše, kajti stopnje se ne bodo spreminjale, cene storitev in materialov pa so take, da jim s prispevnimi stopnjami ne bo moč slediti in le-te tudi krepko presejati. Dokaz za to je 346-odstotna podražitev kvadratnega metra stanovanja. Za vzroke takšnega povišanja so delegati Elrada zahtevali pojasnilo, ki naj bi ga dobili na naslednji seji.

Nespoštovanje obdelovalne zemlje

Vroče je bilo na zboru krajevnih skupnosti, ko so razpravljali o novem zazidalnem načrtu v Radenci. Nov načrt bo predvidoma uničil precej obdelovalnih kmetijskih zemljišč, s čimer se kmetje Radenec ne strinjajo, kar je zagovarjal tudi delegat na seji, argumenti upravnih organov pa so bili dokaj ohlapni, brez upoštevanja zakona o zaščiti kmetijskih zemljišč. Edini argument, s pomočjo katerega je bil načrt sprejet, je bil ta, da imajo kmetje pravico do nadomestnega zemljišča. Žal je ton birokrata še zmeraj ostrejši in močnejši, tako da ni težko doseči cilja, pa čeprav bo posledica dolgoročno še kako škodljiva. Na sejah so sprejeli tudi nekaj odlokov, med njimi odlok o davkih občanov.

Janez Votek

Občinska politična šola

Občinska politična šola, ki poteka že dobre štiri tedne, je tokrat zbrala kar 35 slušateljev, članov Žveze komunistov. Dobra obiskovanost potrjuje pravilno odločitev komisije za idejno-politično izobraževanje pri radgonskem občinskem partijskem komiteju, ki je program izjemno prilagodila aktualnim družbenim in gospodarskim razmeram, pa tudi izbirne oblike dela v največji meri stremijo približati šolo in pridobljene izkušnje kasnejšemu delu slušateljev v praksi. Predavajo domači predavatelji in predavatelj Medobčinskega študijskega središča, nato pa jih udeleženci še nadgrajujejo z lastnimi prispevki. Prvi oddenek, izvajalec je tudi tokrat radgonska delavska univerza, bo sklenil delo v prvi polovici aprila. Ker pa je za občinsko politično šolo letos izjemno zanimanje, bo te dni začela z delom tudi druga skupina. V Radencih bo obiskovalo politično šolo najmanj 40 komunistov, pretežno delavcev Radenske.

V NEDELJO REFERENDUM V RADGONSKI KRAJEVNI SKUPNOSTI

ZA POKOPALIŠČE, KULTURNI DOM, KOMUNALO, TRŽNICO IN TELEFONIJU

Gotovo bi se se dandanes osnovnošolci učili v starem hramu učenosti, večina predšolskih otrok ne bi imela urejenega otroškega varstva, iz številnih pip v gospodinjstvih ne bi tekla voda, če se ne bi krajani krajevne skupnosti Gornja Radgona trikrat doslej odločili za samoprispevek in z njim sami razvijali svoj kraj in zadovoljevali svoje potrebe. To in še kaj so veliki rezultati enotnosti Radgončanov, vaščanov Melov, Podgrada, Hercegovščaka in Nori-

škega vrha. V nedeljo, 31. marca, se bodo odločali na devetih volilnih mestih na referendumu za uvedbo samoprispevka četrtič.

„Leto dni smo tehtali in se odločali, dokler ni prevladala stara resnica, da brez lastnih sredstev ne bo napredka, da bo tisto, kar premoremo, še v bolj klavirnem stanju, če se ne lotimo ureditve in obnove. Zbori krajanov v prvi polovici februarja so pravilnost odločitve potrdili, tako da sem prepričan, da se bo v nedeljo okoli 3 tisoč volilnih upravičencev odločilo zanj“, pravi predsednik krajevne konference SZDL Gornja Radgona Jože Zlatnik.

Pa tudi zato, ker je program del, ki bi jih naj opravi v prihodnjih petih letih z zbranimi 45 milijoni dinarjev, tisto, na kar krajani že dolgo opozarjajo. To je v prvi vrsti potreba po ureditvi pokopališča, mrljišč vežic in okolice. Za to, predvsem pa za nujno potrebne sprehajalne poti, lepšo in dostojnejšo notranjost vežic (če bo kaj denarja ostalo, bodo postavili še novo), ureditev manjšega parka na zadnjem počivališču, namenja jo dobro tretjino samoprispevka. Drugo tretjino pa za nujno obnovo radgonskega kulturnega doma, ki že dolgo zamača čaka mojstre. Ta osrednji kulturni objekt, ki je pomemben za celotno občino (v njem je najmanj 6 kinopredstav na teden in veliko drugih kulturnih dogajanj) je v poraznem stanju zunaj in znotraj. In to pridobitev iz časa združništva bo mogoče ohraniti le do nove strehe, obnove so potrebne tla, izolacije in sanitarije. Že leta ne ustreza več, in če bi inšpekcijske službe dlakocpile, bi lahko radgonski Talijin hram že zaprle. Takšen kot

je, pa tudi ne omogoča gostovanja večjih kulturnih skupin in ansamblov.

Komunalni namenja program petino denarja. Zajema pa ureditev pločnikov v mestu Gornja Radgo-

ga dela krajevne skupnosti. Polovica denarja od zadnje desetine pa bi zadostovala za osnovno delo nove tržnice za kulturni dom in za pogonska sredstva za širitev telefonskega omrežja na Tratah in v Melech.

„Prepričani smo, da bi tu program, kot vse dosedanje, v naslednjih petih letih lahko uresničili ob rednem dotoku denarja, ki bi se zbral od 1 odstotka od neto OD zaposlenih, 5 od letnega katastrskega dohodka kmetov, 1 odstotka od bruto osebnih dohodkov obrtnikov, enakega deleža od dohodka pavsalistov, 5 odstotkov od dohodka na postranske poklice in 1 odstotko pokojnin. Po štiri tisočake letno bodo prispevali zaposleni v tujini, za ureditev pokopališča pa po 5 tisoč dinarjev enkratnem znesku še gospodinjstva iz nekaterih drugih krajevnih skupnosti, ki pri nas pokopavajo (Apače, Črešnjenci, Spodnja Štavnica, Radenci in nekaj celo iz Spodnjih Ivanjcev). Ta delež bi znesel okoli 3 milijone dinarjev. Sicer pa bi denar trošili tako, da bi bilo čimmanj dodatnih stroškov,“ je še dodal Jože Zlatnik.

Jože Zlatnik: „Moramo skrbeti in vzdrževati, kar imamo.“

na, v smeri Podgrad in Mele (do križišča z železnico) ob magistralni cesti in v vasi Mele ob tej cesti in ob Mariborski cesti do Poličke ceste, tako da ne zanemari nobene-

V. Paveo

GORNJA RADGONA

Osebnostne izkaznice za 14235 občanov

Do sedaj so v občini Gornja Radgona izdali 14.235 novih osebnih izkaznic. Skoraj vsi občani v občini so prejeli nove osebne izkaznice, razen okrog 300 zdomcev in nekaj ostarelih in osamelih občanov, ki osebne izkaznice ne morejo dvigniti. Nekaj takih občanov so delavci matične službe obiskali na domu, vseh pa niso mogli, ker zanje niso vedeli. Tako je izdaja novih osebnih izkaznic v občini končana.

F. K.

OB 40-LETNICI SMRTI PRVOBORCA JOŽETA TALANYIJA — JANEZA

Na Partizanski cesti v Gornji Radgoni so kmalu po vojni odkrili spominsko ploščo partizanskemu prvoborcu z napisom:

»Tukaj je živel in deloval TALANYI JOŽEJANEZ, sekretar Okrožnega komiteja SKOJ-a kateri je v borbi proti okupatorju dne 1. III. 1945 dal svoje življenje v Prekmurju.«

Jože Talanyi je bil rojen 19. 3. 1922 v Križevcih v Prekmurju. Osnovno šolo je obiskoval v Ormožu in Gornji Radgoni, meščansko pa v Ljutomeru. Pozneje je študiral v Franciji in Beogradu. V Beogradu je 27. marca 1941 sodeloval v demonstracijah proti pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu. Kmalu po okupaciji naše domovine se je vrnil iz Beograda in začel sodelovati pri organiziranju narodnoosvobodilnega gibanja na

severnem predelu Slovenskih gor. Novembra 1943 je postal član Komunistične partije Slovenije in prevzel funkcijo sekretarja Okrožnega komiteja SKOJ Ljutomer—Radgona. Vse do novembra 1944 je kot okrožni skojevski sekretar aktivno deloval na tem območju in organiziral mladinske aktivne. Znan je bil kot zelo hraber in iznajdljiv. Pogosto si je nadel delovni predpasnik in s koso na rami hodil med ljudmi kar pri bellem dnevu. Prvoborec Janez pa je bil tudi povsod zelo priljubljen. Bil je zelo dober govornik, zato je govoril na mnogih zborovanjih in vnebral srca za boj proti okupatorju. Značilno zanj je tudi to, da je bil izredno domač v pogovoru z ljudmi in da je znal osvojiti srca vseh. Decembra 1944 je odšel na politično delo v svojo rodno deželo — Prekmurje, kjer so živeli njegovi starši.

Deloval je na Goričkem, zadnji dan decembra 1944 pa se je mudil v Sebeborcih, odkoder je poslal poročilo Frančku Majcnu. Kot okrožni mladinski aktivist se je pridružil prekmurjski partizanski četi in se udeležil številnih akcij. V noči na 28. februar ga je pri Bukovnici, na gozdni jasi Bereki, smrtno zadela ogrska krogla. Partizanka Rozika Zavrč-Breda je zapisala: Neko noč smo žalostni ugotovili, da se iz akcije ni več vrnil Joško Talanyi-Janez. S tovariši je padel v zasedo in moral žrtvovati svoje mlado življenje za svobodo. Ravno ta večer, predno je odšel iz taborišča, me je lepo prosil: »Breda, posodi mi tirovko.« Seveda sem uslišala njegovo prošnjo in mu dala tirovko, ki sem si jo sama naredila. Vsi smo žalovali za Janezom...»

Jože Janež

Pred 40 leti je vzhajala krvava zarja

Ivo Orešnik — Jože Janež

OSVOBODITEV PREKMURJA

Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije (NKOJ), tako se je v tem času imenovala vlada nove Jugoslavije, je dovolil sovjetski armadi, da pri izganjanju okupatorja preko Madžarske operira tudi na severovzhodnem delu jugoslovanskega ozemlja. Komandanta Tito za jugoslovansko armado in Tolbuhin za III. ukrajinsko fronto pa sta se v Beogradu dogovorila, da bo operativno območje Rdeče armade do reke Drave, v operacijah pa bo sodelovala z desnim krilom jugoslovanskih armad. Tako sta tudi Prekmurje in del Stajerske postala sestavni del ozemlja, čez katero je prodirala Rdeča armada. Ta dogovor se je nanašal zgolj na vojaške operacije oziroma zgolj na prehod armad, medtem ko civilno oblast na osvobojenem ozemlju postavlja izključno osvobodilna fronta, oziroma oblast nove Jugoslavije.

Ko je Rdeča armada III. ukrajinske fronte pod poveljstvom maršala Ivanoviča Fedorja Tolbuhina prebila nemško fronto severno od Blatnega jezera, je že 29. marca prodrla na avstrijska tla in se usmerila proti Dunaju. Na južnem krilu pa sta armadi Tolbuhina in I. bolgarske armade v močni ofenzivi prebili fronto 2. nemške tankovske armade in jo hitro potiskali do naslednje močno utrjene obrambne črte, ki je potekala po hribovitem svetu pretežno ob reki Muri, in sicer od Čmureka do Gornje Radgone, pa vse do Razkrižja, nato pa zavila od Mure proti Šafarskemu—Gomili ter dosegla Dravo pri Ormožu. En krak te obrambne črte pa je potekal od Gornje Radgone ob Kučnici in stari jugoslovanski meji do Monoštra. To linijo so zgradili s prisilno mobilizacijo prebivalstva že leta 1944. Tako se je za to obrambno črto umaknila nemška von Weichsova armada I. fronte, tankovska armada de Angelisa in deli razbite 3. madžarske armade, policije in žandarmerije. Vse te enote so zadnje dni marca preplavile Prekmurje in Prekijo. Ti premiki so bili pravo preseljevanje narodov. Za to obrambno črto je bila v notranjosti Slovenskih gor zgrajena se ena obrambna črta, ki pa zaradi kapitulacije Nemčije

ni več prišla v poštev. Ta obrambna črta je bila zadnje upanje, kjer bi se naj zadržal naval rdeče armade in omogočil pravočasen umik von Lohrove armade z Balkana v notranjost Avstrije. Dne 30. 3. 1945 so Mursko Soboto zapustile madžarske civilne in vojaške oblasti, v mestu je ostal le Ištvan Novak z madžarsko obmejno stotnjo vojske. Ta je zasedel položaje na Lendavski cesti, kjer so načrtovali braniti mostove na Ledavi, ki so jih Nemci minirali. Nemška vojska je z ruskimi ujetniki zgradila čez Muro pri Dokležovju zasilni vojaški železniški most, nato pa se 1. aprila 1945 umaknila preko njega na desno stran Mure. Še prej pa iz Dokležovja odpeljala zadnji plen: konje, krave, vozove, kolesa ipa., nato pa so most, ki je le tri dni služil svojem namenu, razstrelili. Tankovska enota de Angelisa se je umikala proti Tišini in Petanjcem, nekaj tankov so zaradi pomanjkanja goriva razstrelili v Martjancih. V Prekmurju in okolici so Nemci pustili redke zaščitne skupine vojakov, s katerimi so še ob zadnji uri sodelovali nekateri domači izdajalci — njilaši. Te nemške patrulje so pozneje s svojimi obveščanji v zaledju Rdeče armade povzročile Rusom precejšnje žrtve.

Cez Prekmurje so operirale enote Rdeče armade 3. korpusa 57 armade III. ukrajinske fronte maršala Tolbuhina, ki je imel sedež svojega štaba takrat v Veliki Kaniži na Madžarskem, in pa deli I. bolgarske armade, ki pa je v glavnem nastopala v Medžimurju in na desnem bregu Mure. Rdeča armada je v Prekmurje prodirala po treh vpadnicah, in sicer iz smeri Lenti—Redič, na severnem delu Prekmurja pa pri Hodošu iz smeri Zalalovo in pri Kuzmi iz smeri Monoštra pa tudi po ostalih dostopnih cestah. Pri osvoboditvi Prekmurja je skupaj z Rdečo armado sodelovala tudi skupina okrog 38 borcev—Slovencev iz sestava jugoslovanskih borbenih enot, formiranih v Rusiji. Ta skupina je nastopala od 4. aprila 1945, med njimi je bilo največ Prekmurcev, ki so jih madžarske okupacijske oblasti mobilizirale v vojsko ali v posebne kazenske delovne bataljone, pa so na fronti izkoristili

priložnost in prebegnili k Rdeči armadi. Ti borci so se odlikovali v bojih, ki jih je do Prekmurja bila III. ukrajinska fronta, in prejeli številna odlikovanja Rdeče armade. Tudi borci Prekmurske čete so takoj navezali sodelovanje z Rdečo armado, in to že 1. aprila na Hodošu, in sodelovali v nadaljnjih akcijah za osvoboditev pokrajine. Prekmurska partizanska četa je bila v tem času iz še opisanih razlogov razdeljena na skupine, ki so delovale na različnih območjih Prekmurja z nalogo, da se predvsem hitro in učinkovito prevzame oblast v pokrajini in zagotovi zaščita prebivalstva. Med tem ko se je Rdeča armada približevala Prekmurju ali je že prestopila mejo, je bila skupina Majcna in Miriča na Hodošu, kjer se je z Rdečo armado srečala 1. aprila (na veliko noč). Bor je bil še na okrevanju pri Pankerju v Pečarovcih Radovan Žunič, s svojo skupino na Srednji Bistrici, Varga in Zelenko v okolici Dobrovnika, Godina pa se je pridružil Rdeči armadi v Mali Polani. Atena, ki se je zdravila v Brezovici, se je še pred prihodom Rdeče armade odpravila v Turnišče, kjer se je srečala z Rusi ob slavoloku pri Zadravčevih ob spemstvu številnih Turniščanov. Skupina Šešek—Šiško—Rajster in še nekateri pa so razoroževali madžarske skupine pri Bogojini in se tam srečali z Rdečo armado. Ob prihodu Rdeče armade, marsikje pa še prej, so borci čete organizirali vaške zaščitne enote ali vaške straže, ponekod so jim rekli tudi narodna zaščita ali narodna straža. V mnogih vaseh pa so se te straže organizirale spontano in samoiniciativno, ali pa so jih organizirali narodno zavedni Prekmurci. V te novoformirane zaščitne vaške enote so se vključevali predvsem mlajši moški in fantje, v glavnem skrivači in dezertirji iz madžarske vojske, ki so se rešili strahu pred nenehnimi racijami madžarskih žandarjev in so se izkazali pozneje kot predani in sposobni sodelavci pri vzpostavitvi nove oblasti, večina pa je sodelovala tudi v Prekmurski brigadi. Te enote oziroma straže so v povezavi z odbori OF, kjer so že bili ali so jih v tistih dneh ustanovili, zaščitile javne stavbe (šole, pošte,

opekarno, trgovine, naftno polje ipd.), obenem pa se vključevale v razoroževanje madžarskih enot, predvsem pa seveda skrbela za zaščito prebivalstva. Osvoboditve Prekmurja je v glavnem potekalo brez večjih spopadov in borb z umikajočimi se Nemci, hujši boji so bili med nemškimi zaščitnimi skupinami in izvidnicami Rdeče armade v Lendavskih gorah in v Lendavi, kjer so se Nemci zadrževali po nekaterih kletih in v gradu, kjer so imeli strojnična gnezda in kjer je bil prva dva dni položaj nejasen, Rusi pa niso vedeli, da so že na jugoslovanskem ozemlju in so celo razorožili vaške straže. Boji so potekali torej za Lendavo, v Bogojini ter na Petajncih, predvsem pa za vasi ob Kučnici in to Cankovo in Gederovce. V teh borbah so

Miško Kranjec v pogovoru z ruskim in partizanskim častnikom

ponekod že sodelovale skupaj z Rdečo armado tudi vaške straže. V obmejnih goriških vaseh so Rusi ponekod postavili zasilne table z napisom, v cirilici: Jugoslavija. Madžarska vojska je v glavnem polagala orožje brez odpora. Na različnih krajih Prekmurja so se predale tudi velike enote—bataljoni, v Bogojini pa brigada. Ponekod so položili orožje po krajših pogajanjih, večina pa kar hitro in z nekajim olajšanjem. Tu in tam pa so jih k predaji prisilile skupine partizanske čete in vaške straže. Orožje so zbirali naši aktivisti in vaške enote, večji del orožja pa je Rdeča armada uničila. Zajete madžarske vojake je ruska vojska večinoma usmerjala nazaj v zaledje. Na cesti Martinje—Kuzma so Rusi zaplenili veliko madžar-

skih vojaških vozil, nekaj pa so jih zaplenili naši. Zabeleženi so datumi osvoboditve nekaterih vasi v Prekmurju. Martinje je bilo osvobojeno že 28. marca 1945 in postavili so slavolok zmagovalcem. Ti so 30. marca v Kuzmi v Gornjih Petrovcih je ruska vojska 31. 3. pri Gradu in v Križevcih 1. aprila, v Puconcih in Prosenjakovcih 2. aprila, v Bogojini, Dobrovniku, Kobilju, Strehovcih, Turnišču, Polani, Filovcih 3. aprila, v Lendavi 4. aprila, Cankovi 7. aprila, isti dan v Črenšovcih in Bistrici (boji za Cankovo so trajali od 4. do 7. aprila), v Gederovcih pa šele 11. aprila. Ruske izvidnice so po stranskih poteh mnogokje vodili domači mladinci, ki so jim dali tudi prve podatke o umikajočih se Nemcih in madžarski vojski. Murska Sobotna je bila po dosežanih podatkih osvobojena 3. aprila. Ob zbiranju teh podatkov pa smo okrog osvoboditve Murske Sobotne zvedeli še nekaj dodatnih ugotovitev. Štefan Čer, upokojenec iz M. Sobotne, nam je dokaj prepričevalno povedal, da je bila M. Sobotna osvobojena 2. aprila 1945. Njegova izjava je v kratkem tak: 31. marca 1945 smo se proti večeru na Bakovski cesti sestali oboroženi sodelavci aktivista OF Štefana Kuharja—Petra, sedem po številu, in ugotavljali možnost prevzema oblasti v mestu. Mesto je bilo polno vojske in nismo tvegali. S Francem Flisarjem—Brkom sva odšla, še isti večer v smeri prihajajoče ruske vojske do Kerčice na madžarski strani, kjer sva naslednjega dne srečala rusko patruljo ter ji opisala stanje v M. Soboti. S to patruljo 4 ruskih vojakov in enega častnika smo se v džipu istega dne pripeljali do Moščanec, razorožili tam neko madžarsko enoto in zaplenili več vozil. Z enim od zaplenjenih kamionov smo nadaljevali pohod do Puconec. Kamion je vozil madžarski šofer, pridružil se nam še en madžarski vojak in madžarski poročnik, od Rusov pa en vojak. V Puconcih sta se nam pridružila aktivista Kuhar in Lutar in pohod smo nadaljevali proti M. Soboti. Pri takratni Flegarjevi gostilni smo naleteli na madžarsko posadko, ki jo je madžarski poročnik prepričal, da se je predala. Tako smo prišli na glavni lendavski most na Lendavski cesti. Med pregovori z madžarsko posadko, ki je stražila most, sem se spustil pod most, ki je bil miniran in most razminiral, mine pa zmetal v vodo. Posadka je omogočila, da je madžarski vojak, ki je bil z nami odšel, da pridobi (kot parlamentarec) stot-

nika Novaka, da preda svojo vojsko, nastavljen nedaleč od tega kraja. Stotnik pa je dal parlamentarca ustreliti. Vrnili smo se s kamionom do Puconec. Naslednjega dne, 2. aprila sem šel peš v M. Soboti, ko me v smeri iz Makiševca proti soboškem kopališču na stranski cesti dohitel ruska patrulja 5 vojakov, eden me vzame na kolena in naročijo mi, da jim pokažem pot v mesto, kamor smo se nato usmerili z ruskim vozilom. Medtem se je zaslila detonacija, porušili so železniški most in poskodovali tisti most na Ledavi, ki sem ga prejšnji dan razminiral. Kajti nanj so pozneje kar na ploščo naložili mine in jih povezali. Most ni bil hujše poškodovan. Ta eksplozija je bila obenem znak, za umik okupatorja iz mesta. Okrog 9. ure dopoldne smo prispeli v mesto, kjer nismo videli nobenega človeka. Čez nekaj časa pa so po Lendavski cesti že prihajale tudi druge ruske patrulje, obenem pa so se pojavljali ljudje in pozdravljali Ruse. Še isti večer, 2. aprila, (velikonočni ponedeljek) je prispela v M. Soboti skupina partizanov prekmurske čete s Hodoša in iz Salovec, prespali so pri Novaku v Mali Kaniži in naslednjega dne, 3. aprila, začeli vzpostavljati v M. Soboti organe oblasti.

Še isti dan, 2. aprila, okrog 12. ure je precejšnje število mladine vdrla v poslopje sedanje občine, kjer je bil prej madžarski štab. Tam so z velikim navdušenjem jemali na hodniku položene in nabite puške ter se oboroževali. Treba bo seveda do datumske trditve za osvoboditve M. Sobotne, 2. ali 3. april, še potrditi od drugih prič, ki se spominjajo dogodkov, ki žal takrat niso bili zapisani.

Navdušenje prekmurskih ljudi ob osvoboditvi pokrajine je bilo nepopisno. Povsod so ob prihodu pozdravljali Ruse, še z večjim navdušenjem pa naše partizane, kjer so se pojavili. Bilo je rokovanje, objemanja in poljubljanja, pogovori so bili v znamenju bratstva. Prekmurci so, čeprav v vojni esiramašeni, odprli svojo gostoljubnost. Mnoge vasi so krasili slavoloki. Voja vira Prekmurja materialno vendarle ni tako hudo prizadela kot ostalih slovenskih pokrajin. Zelo pa je primanjkovalo obleke, obutve in drugega blaga. Mnogi so nosili kar vojaške uniforme iz stare Jugoslavije. Toda ljudje so se v trenutkih osvoboditve počutili zelo bogati in srečni. Imeli so vse, saj so bili spet svobodni.

PRELOMNO LETO 1961

Če hočemo govoriti o razvoju Tovarne oblačil in perila Mura v Murski Soboti, potem moramo poseči takoj v povojno obdobje. Obe tovarni (Cvetičeva in Šiftarjeva) sta bili namreč v skladu s tedanjim zakonom nacionalizirani, lastnika tovarna pa sta odšla v tujino. Nato sta se obe tovarni združili v eno podjetje, ki se je imenovalo Tovarna perila Murska Sobota. Zelo kritično obdobje je nastopilo v letih 1946 in 1948. Ministrstvo za industrijo Slovenije je že leta 1946 sprejelo odločitev, da je treba podjetje Muro v Murski Soboti likvidirati in odseliti celotno strojno opremo v Slovensko Bistrico. Delavke so se odločno zoperstavile takšni odločitvi in tudi uspele. Druga selitev je grozila dve leti pozneje, in sicer v tovarno sanitetnega materiala v Domžale. Zaradi odpora delavk ni prišlo tudi do te predvidene selitve. Ob tem je treba povedati, da je bilo leta 1948 zaposlenih v obeh tedaj združenih podjetjih 638 delavcev. Poleg tega so leta 1949 odpustili 227 delavk, leta 1952 pa še 104 delavce. Mnoge delavke se še danes z grenkim priokusom spominjajo informbirojevskih časov, ko so mislile, da bodo njihovi stroji potovali v Rusijo. Poleg tega je bila Murska Sobota tedaj še slabo prometno povezana z ostalim dejem Slovenije. Najpomembnejše pa je vsekakor to, da so tovarniški prostori in stroji vendarle ostali v Murski Soboti, saj je bila tako omogočena zaposlitev v domačem kraju in delavke niso hodile več toliko na sezonsko delo kot dotlej.

PRVA IZVOZNA POGODBA ŽE 1958

Tedanjih časov se še dobro spominja tudi Viljem HAKL, ki se je v tovarni Mura zaposlil 13. decembra 1945, od 1949 do 1974 pa je bil glavni direktor tega velikega tekstilnega in konfekcijske industrije pri nas. Za svoje uspešno delo je dobil več pomembnih družbenih priznanj, kot so red dela z zlatim vencem, Kraigherjeva nagrada leta 1971 itd. „Vse te bitke za obstoj tovarne so imele negativne posledice za njen razvoj, kajti vse do leta 1950 v podjetju nismo mogli razmišljati o napredku. Nasprotno? Prišel je še en udarec z odlokom in uredbo ministrstva za industrijo, po katerem je moralo 200 mladih delavk oditi delat v predilnice v Kranju, Škofji Loki in Litlji. Tako se je število zaposlenih soboški Muri občutno zmanjšalo. Na srečo smo jih kasneje zopet zaposlili pri nas. Moram povedati, da sta bili obe tovarni v Murski Soboti zelo dobro strojno opremljeni. Šiftarjeva tovarna je imela tekoči trak, ki je bil tedaj sploh prvi tekoči industrijski trak v jugoslovanski industriji. Kot novost so si jo prišli ogledovat številni dijaki od drugod!“

ce za njen razvoj, kajti vse do leta 1950 v podjetju nismo mogli razmišljati o napredku. Nasprotno? Prišel je še en udarec z odlokom in uredbo ministrstva za industrijo, po katerem je moralo 200 mladih delavk oditi delat v predilnice v Kranju, Škofji Loki in Litlji. Tako se je število zaposlenih soboški Muri občutno zmanjšalo. Na srečo smo jih kasneje zopet zaposlili pri nas. Moram povedati, da sta bili obe tovarni v Murski Soboti zelo dobro strojno opremljeni. Šiftarjeva tovarna je imela tekoči trak, ki je bil tedaj sploh prvi tekoči industrijski trak v jugoslovanski industriji. Kot novost so si jo prišli ogledovat številni dijaki od drugod!“

VILJEM HAKL — 25 let glavni direktor tovarne oblačil in perila Mura.

delovno storilnost in kakovost naših izdelkov. V petletnem planu Slovenije so načrtovali gradnjo obrata za proizvodnjo teže konfekcije, ki ga dotlej v naši republiki nismo imeli. S podporo okrajnih in delno tudi republiških forumov se je Mura prijavila na natečaj ter izdelala elaborat in načrt. Dobili smo podporo, in tako v Murski Soboti začeli graditi novo tovarno, ki je prav gotovo pomembna prelomnica. Samo investicijo ni bilo težko izvesti, ker smo imeli zagotovljena finančna sredstva in strojno opremo. Velike težave pa smo imeli s kadri, ker nismo premogli niti tehničnega kadra niti delovne sile, ki bi obvladali to proizvodnjo. Zato smo že te-

MARIJA VILD — vodja kadrovske-socialne službe v največji pomurski delovni organizaciji.

daj namenjali posebno pozornost kadrovski politiki, ki se je pokazala kot odločilni dejavnik nadaljnjega razvoja soboške Mure“, poudarja Viljem Hakl.

„Prelomno obdobje za razvoj Mure je bilo leto 1961, ko smo začeli z otvoritvijo tozda Oblačilni šivati povsem nov program. Prav v tem času, ko smo v Muri zaposlili že 889 delavcev, smo sprejeli odločitev, da bomo izvažali in to konfekcijo, ki smo jo šele začeli izdelovati. V začetku smo imeli probleme s kadri. Priprani smo namreč bili, če zaposlimo obrtnike in krojače iz celega Pomurja, da bo proizvodnja stekla. Žal pa ni bilo tako, ker so delali na obrtniški način. Zato smo bili med soustanovitelj šole konfekcijske stroke v Zagrebu, od koder so prišli prvi naši tehniki. V Muri so se zaposlili tudi prvi diplomirani ekonomisti. Hkrati je pomembno, da smo se delavci takrat odločili, da velik del svojih osebnih dohodkov damo za razvoj tovarne“, pravi Marija VILD, vodja kadrovske-socialne službe v največji pomurski delovni organizaciji.

VELIKO UDARNIŠKEGA DELA ZAPOSLENIH

Ob tem je treba vedeti, da je do leta 1961 obstajal le obrat perila, v katerem so izdelovali srajce, pižame in spodnje perilo, tega leta se je pridružil obrat teže konfekcije, zdajšnji toz-

Oblačila, nič manjšega pomena pa ni leta 1961 ustanovljen lasten center za vzgojo kadrov. Z odpovedovanjem delavk in delavcev, ki so celo več kot polovico svojega osebnega dohodka namenili za razvoj tovarne, so nastajali novi obrati in novi proizvodni programi. Opravljenega je bilo ogromno udarniškega dela zaposlenih, med katerimi se je pokazala visoka delavska zavest. Velika pripravljenost Murnih delavcev pa je seveda morala roditi bogate sadove, ki smo jim priča.

„Med tem časom smo naredili še en korak, ko smo prostore bivšega Šiftarjevega obrata v celoti predali Pomurskemu tisku, ki je tako začel s proizvodnjo kartonaže. Po drugi strani pa nam je leta 1962 ob širitvi obrata Perila ravno Pomurski tisk dal denar, da smo lahko zgradili tovarno. To je gotovo lep primer medsebojnega sodelovanja dveh kolektivov. Potem smo širili prostore obrata perila, obrata oblačila, ki se je povečal kar za enkrat, zgradili smo nov obrat za ženske obleke itd.“, pripoveduje Viljem Hakl. Vedno znova je prihajalo do novih gradenj. Od tozda Perila so se razširili še za tozda Oblačila, Ženska oblačila, nastali pa so tudi novi obrati v Ljutomeru, Gornji Radgoni in Gornjih Petrovcih.

Zanimiv je podatek, da so v soboški Muri ves čas namenjali posebno pozornost tudi družbenemu standardu zaposlenih, kar je še posebej opazno v šestdesetih letih. Tako so do leta 1961 imeli na voljo le devet stanovanj za delavce, od leta 1963 pa sistematično skrbijo za stanovanjsko gradnjo, saj zdaj razpolagajo že s 490 stanovanji. Od leta 1963 so uvedli lastno udeležbo pri dodelitvi stanovanj, kar je bila takrat redkost v delovnih organizacijah. Kredite za zasebno gradnjo prejemajo zaposleni od leta 1962 in jih je doslej dobilo 1800 članov kolektiva. Tudi s prehrano delavcev so začeli 1961. leta. Dotlej so delavci dobivali le mleko, odtelej pa kuhano hrano iz Vargove gostilne, pozneje iz Benkiceve gostilne in zatem iz Tovarne mesečnih izdelkov. Ko so zgradili v Murski Soboti družbeno prehrano, kjer se je zlasti angažiral kolektiv Mure, pa so rešili tudi vprašanje prehrane delavcev. Podobno je bilo s prevozi na delo. Do leta 1961 niso imeli nobenega prevoza, v letih od 1963 do 1967 so kupili lasten avtobus za progo Ljutomer—Murska Sobota, leta 1975 pa so se pogodbeno povezali z avtobusnim prevoznikom Certusom. To leto so imeli 1100 vozačev, danes pa imajo kar 27 linij s 3140 vozači. Skupna cena mesečnih vozovnic znaša že 530 milijonov dinarjev. Ves čas pa so prispevali denar tudi za gradnjo vrtcev, šol, zdravstvenih in drugih objektov, s čimer je kolektiv tovarne Mura v precejšnji meri vplival tudi na razvoj soboške občine in Pomurja.

(nadaljevanje prihodnjic) Milan JERŠE

Še premalo uveljavljamo minulo delo

Intervju

Družbeni pravobranilec samoupravljanja v Murski Soboti, ki ureja zadeve v Pomurju, je konec lanskega leta začel z aktivnostmi pri uresničevanju zakona o razširjeni reprodukciji in minulemu delu. Ta zakon je začel veljati 30. aprila 1982 in po njegovem 84. členu bi morali delavci v temeljnih organizacijah združenega dela svoje akte uskladiti že do konca leta 1983. Obširno poročilo je bilo posredovano vsem občinskim skupščinam, občinskim svetom zveze sindikatov in medobčinski gospodarski zbornici. O tem gradivu je stekla široka razprava tudi v vseh izvršnih svetih, ki so ugodno ocenili omenjeno gradivo. To nas je spodbudilo za razgovor z družbenim pravobranilcem samoupravljanja Andrejem Gerencerm.

VESTNIK: Katere so poglobitve ugotovitve iz omenjenega poročila?

ANDREJ GERENČER: Zavedajoč se, da ne gre za formalno pravno usklajevanje samoupravnih splošnih aktov, temveč bolj za zahtevno delo pri iskanju vsebinskih rešitev, nismo takoj posredovali. Res je, da oziroma nismo dobili pravočasno vseh predpisov, potrebnih za aktivnosti na tem področju. Tako smo začeli z delom pri usklajevanju samoupravnih splošnih aktov z omenjenim zakonom septembra lanskega leta. V tej zvezi smo izbrali 165 OZD, katerim smo posredovali poseben vprašalnik, zlasti glede odnosov pri upravljanju s sredstvi za izboljšanje materialne podlage dela in pridobivanja dela osebnega dohodka na osnovi razpolaganja z družbenimi sredstvi kot minulim delom. Ugotovljamo, da je bilo precej narejenega na področju odnosov pri gospodarjenju z investicijskimi sredstvi, zdaleč premalo pa na področju osebnih dohodkov na podlagi minulega dela. Pri uresničevanju zakona imajo največ težav v manjših ozidih, čeprav tudi nekateri večji z ugodnimi poslovnimi rezultati niso veliko storili na tem področju. Najslabše pa je v družbenih dejavnostih, kjer so z aktivnostmi šele na začetku. Ocenjujem, da je vzrok zaostajanja pri samoupravnem urejanju tudi v tem, da sporazumi dejavnosti niso bili pravočasno sprejeti. Poleg tega so neusklajeni, kar povzroča v večjih sistemih, kot je ABC Pomurka, težave. V tozkih niso opravili vseh aktivnosti, ki so povezane s sporazumi dejavnosti. Tu ugotovljamo probleme v delitvenih razmerjih, premalo so uveljavljali dohodkovni odnosi, kaže pa se tudi potreba po večji vzajemnosti tovrstnih razmerij v okviru ozda. Med drugim ugotovljamo, da se premalo strokovnih kadrov ukvarja z zakoni o uveljavitvi določil o minulemu delu, saj je bilo to področje doslej premalo upoštevano v združenem delu.

VESTNIK: Če se pomudimo še pri nekaterih konkretnih zadevah na tem področju, kaj bi veljalo posebej izpostaviti?

ANDREJ GERENČER: Neusklajenost samoupravnih splošnih aktov je pri razporejanju čistega dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke še dokaj splošno opredeljena, in tako ni

prišlo do kakovostnih sprememb. V glavnem se je prepisoval omenjeni zakon. Poleg tega je vprašanje izjemnega dohodka v samoupravnih splošnih aktih preveč splošno opredeljeno, ponekod pa o njem sploh ne razmišljajo. Pri tem bi izpostavil odgovornost delavcev v tozkih, da morajo izločiti del dohodka, ki je rezultat izjemnih ugodnosti na trgu. Nadalje bi omenil vprašanje kriterijev o večji ali manjši investiciji, ki je dokaj različno urejeno. Zato naj bi medobčinska gospodarska zbornica izdelala nek kriterij, ki bi veljal za vse tozde. To je namreč prvi pogoj za uresničevanje 3. poglavja zakona o razširjeni reprodukciji in minulemu delu. Zdej ni mogoče ugotov-

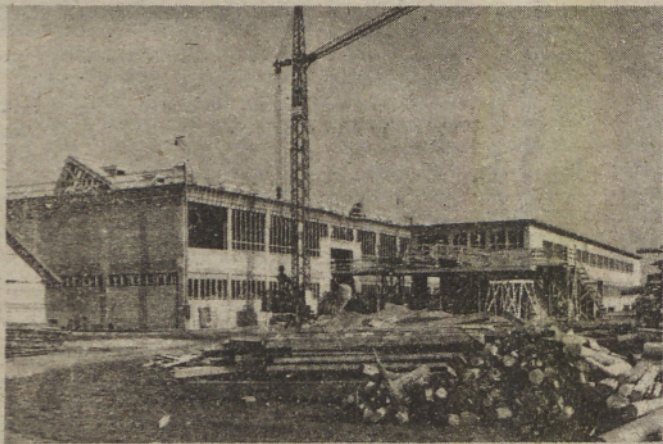

ANDREJ GERENČER — Družbeni pravobranilec samoupravljanja.

viti upravičenega dohodka delavcev v delovnih skupnostih skupnih služb na podlagi prispevka njihovega dela pri sprejemanju investicijskih odločitev. V večini tozdv tudi niso dovolj kakovostno opredelili nalog in pravice s področja skupnega upravljanja in gospodarjenja z investicijskimi sredstvi. To povzroča mnoga nesoglasja in tudi odpore, da bi se lahko hitreje uveljavila ista določila zakona o združenem delu, ki nakazujejo potrebo po združevanju dela in sredstev. Določila o delitvi sredstev za osebne dohodke iz minulega dela so v samoupravnih splošnih aktih opredeljena le v nekaterih delovnih organizacijah. Ta sistem poskušajo uporabljati v Gorenju-Elrad, začeli so tudi v lendavskem Varstroju, v vseh ostalih ozidih pa so šele na začetku.

VESTNIK: Katere poglobitve naloge pa čakajo OZD v prihodnje?

ANDREJ GERENČER: Osrednjo vprašanje tega zakona je povezava med delom dohodka, to je osebnim dohodkom, ki ga bomo dobivali iz minulega dela, in naložbami. To se pravi, da moramo oba dela v celoti uresničiti. V SR Sloveniji imamo nekaj dobrih izkušenj, kako nagrajevati minulo delo, zato bi kazalo, da se v Pomurju dogovorimo o začetkih doslednejšega uresničevanja zakona. Tako bi se v letošnjem prvem polletju pripravili okroglo mizo, kjer bi dobili informacijo iz delovnih kolektivov, ki so že začeli nagrajevati minulo delo, hkrati pa bi poklicali strokovnjake iz širšega slovenskega prostora. Glede prvega dela tega zakona so veliko storili v zvezi ABC Pomurka, kjer se je strokovna služba dobro lotila te naloge. Manj uspešni pa so bili pri nagrajevanju, kajti za zdaj ne morejo prevzeti nobenega od ponujenih modelov. Precej je storjenega tudi v Radenski. Kljub vsemu menim, da je zakon o razširjeni reprodukciji in minulemu delu sprejet in ni nobenih razlogov za odlaganje usklajevanja samoupravnih splošnih aktov. Žal pa je v tozkih Pomurja še premalo strokovnih kadrov, ki bi se poglobljeno ukvarjali z nagrajevanjem po delu. Milan Jerše

TEŽKA KONFEKCIJA MED GRADNJO — tako so leta 1961 začeli graditi obrat teže konfekcije tovarne Mura, ki je omogočil nadaljnji razvoj te industrije.

GRADBENA IN INSTALACIJSKA DEJAVNOST. OBRAT TER STORITVE n.s.o.l.o. LENDAVA

TOZD OBRATNO INSTALACIJSKIH DEL n. sol. o., TOZD KOMUNALA n. sol. o. in DSSS

OPRAVLJA NASLEDNJA DELA:

v TOZD Obrtno instalacijskih del:

- vse vrste elektroinstalacijskih del
- keramičarsko-teracerska dela
- kamnoseška dela
- cementninarska dela

- pleskarska dela
- tlakarska in
- mizarska dela

v TOZD Komunala:

- vse vrste komunalnih storitev

- vodoinstalacijska in gradbena vzdrževalna dela

PROSTI ČAS OTROK

Občinska Zveza prijateljev mladine Murska Sobota je na to temo preteklo sredo pripravila problemsko konferenco. Kot smo lahko slišali v poročilih pionirjev iz domačih vseh osemletk v soboški občini, imajo otroci v šoli (v prostem času) zares pestre dejavnosti. Praviloma vsak učenec sodeluje vsaj pri eni — pri športu, v kulturnih sekcijah, šolski zadrugi in tako dalje. Skoraj povsod pa trenutno najbolj pogrešajo računalnik. Ker akcija za nakup računalnikov že teče, bo v novem šolskem letu ta njihova želja marsikje uresničena.

Delegati pionirskih odredov pa so opozorili tudi na druge težave in potrebe. Tako so učenci OŠ Edvard Kardelj v Murski Soboti, ki so bili tudi gostitelji problemske konference, zelo prikražani, ker nimajo telovadnice. V Beltincih, Rogoševcih in prav gotovo še kje jim primanjkuje prostorov za to ali ono dejavnost. Učenci osnovne šole Grad pa so potožili, da po pouku velikokrat ostajajo sami, ker se vsi učitelji višje stopnje z avtobusi odpeljejo domov. Nasploh imajo marsikje na šolah problem z mentorji za prostovoljne dejavnosti, ker učitelji vsega ne zmorejo. Zato bo potrebna širša akcija, da bi v šole pritegnili čimveč zunanjih sodelavcev.

In kaj pogrešajo otroci izven šole? Najbolj si v večini krajev želijo, da bi imeli kopališče. Žal bazenov na podeželju najbrž še lep čas ne bomo mogli graditi, več pa bi lahko storili proti onesnaževanju potokov, rek in jezer, iz katerih so nekoč lahko vodo celo pili in se ne le kopali v njej. Mladi na podeželju si želijo tudi več filmskih predstav in gledaliških uprizoritev. To bi jim najbrž lahko še najlažje uresničili. Pa bomo? Ali pa bomo raje dopuščali, da bodo tudi otroci zahajali v gostilne?

JOŽE GRAJ

Dovolj prostora za društva in organizacije

Stara šolska poslopja v Vučiji vasi je po dolgih dogovarjanjih končno le prevzelo v upravljanje domače gasilsko društvo. V njem bo dovolj prostora za nemoteno delo vseh organizacij in društev, zato se bodo toliko bolj zavzeto lotili obnovitvenih del, prostovoljnih, seveda. Najprej jih čaka prekrivanje. —js—

SPREMEMBE V KMETIJSKI ZAKONODAJI

Delegati republiške skupščine bodo na seji 17. aprila letos obravnavali predloge za spremembo nekaterih kmetijskih zakonov. Na dnevnem redu bodo predlogi za izdajo zakonov o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev, zakona o združevanju kmetov in zakona o preživninskem varstvu kmetov, obravnavali pa bodo tudi predlog zakona o gozdovih. Pri predlogih za spremembo in dopolnitve omenjenih zakonov gre v bistvu le za izpolnitev in dopolnitev določenih rešitev ter za jasnejšo opredelitev veljavnih zakonov, ki naj bi prispevale k nadaljnemu in kvalitetnejšemu razvoju kmetijstva v celoti. Predlagatelji pri teh dopolnitvah in spremembah izhajajo iz ocene sedanjega stanja in predlaga takšne rešitve, ki bodo prispevale k uresničevanju ciljev kmetijske politike.

O vseh predlaganih zakonskih spremembah in dopolnitvah naj bi v Sloveniji stekla široka javna razprava. Kot smo zapisali, bo skupščina 17. aprila sprejela predloge za spremembe, še pred skupščinskiimi počitnicami bi delegati sprejeli osnutke omenjenih zakonov, še letos pa bi ti zakoni začeli tudi veljati.

Spremenjeni in dopolnjeni zakon o kmetijskih zemljiščih naj bi predvsem zaostri pogoje za pridobitev statusa kmeta ter zagotovil varstvo kmetijskih zemljišč v skladu s predpisi o planiranju in urejanju prostora ter zagotovil smotno obdelavo teh zemljišč. Čeprav so predlagane spremembe dokaj obsežne, pa v bistvu ne spreminjajo temeljnih izhodišč, načel in ciljev veljavnega zakona o kmetijskih zemljiščih.

Pri predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev gre le za nadaljevanje kontinuitete sedaj veljavne zakonodaje. Ta namreč že zdaj določa poseben režim za dedovanje kmetijskih zemljišč in kmetij, omejuje prehod kmetijskih zemljišč v last tistih, ki zemlje ne obdelujejo, preprečuje drobitev zaščitenih kmetij in omogoča prevzem kmetij pod pogoji, ki dediča preveč ne obremenjujejo. Razlogi, ki so narekovali spremembe obstoječe zakonodaje, so

predvsem v tem, ker zdaj veljajo različni kriteriji za določanje zaščitenih kmetij, prav tako pa je treba zaostri tudi pogoje za dedovanje teh kmetij. Novost je tudi ta, da zaščiteni kmetije po novem ne bi več določala občinska skupščina z odlokom, pač pa z odločbo.

Novi zakon o združevanju kmetov nekih bistvenih sprememb ne predlaga, saj doseženi rezultati na področju združevanja

kmetov dokazujejo, da veljavni predpisi pomenijo ustrezno sistemsko podlago za uresničevanje sprejete kmetijske politike. Zato bi bilo potrebno spremeniti le posamezne zakonske določbe in to predvsem zaradi poenostavitve določb o združenem kmetu, ki so v praksi preveč zapletene in se zato tudi nedosledno izvajajo. Drugi razlog za dopolnitve pa je v tem, da bi zakon, ki je bil sprejet pred petimi leti, uskladili s poznejše sprejetimi predpisi, ki urejajo posamezne pravice in obveznosti združenih kmetov oz. njihovih organizacij.

Že sedanjí zakon o preživninskem varstvu zagotavlja kmetom, ki oddajo svoja kmetijska zemljišča in gozdove družbeni pravni osebi, preživnino, ki je dodatna oblika socialne varnosti ostarelih oziroma za delo nezmožnih kmetov. Spremembe obstoječe zakonodaje pa so potrebne predvsem zato, da se ta uskladi z zakonom o

pokojninskem in invalidskem varovanju ter z zakonom o zdravstvenem varstvu. Odpraviti je treba predvsem pravne praznine in čim bolj poenostaviti vsa opravila in postopke, ki so predvideni. V republiški skupščini so delegati že leta 1982 obravnavali osnutek zakona o gozdovih in ga sprejeli. Predlog zakona bi moral skupščina sprejeti že lani, vendar pa je zaradi nekaterih sprememb, ki so se pripravljale v vzveznem zakonu o amortizaciji družbenih sredstev, umaknjen z dnevnega reda.

Tako je bil izdelan nov predlog zakona o gozdovih, ki upošteva omenjene spremembe, zadnjo besedo pa bodo o njem povedali delegati republiške skupščine.

L. Kovač

V razprave vključiti čim več občanov

Prve razprave o spremembah in dopolnitvah kmetijskih zakonov so stekle tudi v Pomurju.

Zaenkrat so te razprave sicer že v ožjih strokovnih krogih, v prihodnjih tednih in mesecih pa bo o tem potekala tudi široka javna razprava. V razprave je treba vključiti čim širši krog občanov, predvsem kmetov, saj bo le tako mogoče oblikovati takšne predloge, ki bodo prispevali k nadaljnjemu razvoju in preobrazbi kmetijstva.

Že ob sprejemanju sedaj veljavnih zakonov so se Pomurci aktivno vključili v razprave, vendar

zakonodajalec takrat ni upošteval vseh pripomb.

Zato zdaj v Pomurju poudarjajo, da je treba razprav lotiti temeljiteje in sprejeti takšne zakone, ki bodo veljali vsaj nekaj let in jih ne bo potrebno spreminjati. Osnova za spremembe in dopolnitve kmetijskih zakonov pa mora izhajati iz analize sedanjega stanja na področju kmetijstva. Največ pripomb in dopolnitev bodo pomurski kmetijski gotovo imeli na zakon o kmetijskih zemljiščih, v katerem že zdaj vzbujajo največ zanimanja določila o statusu kmeta ter poglavje o

prometu s kmetijskimi zemljišči. V predlogu za spremembo in dopolnitev zakona se namreč že zdaj pojavlja cela vrsta nejasnosti, ki jih bo potrebno v javni razpravi razčistiti, zakon pa bo moral pri tem upoštevati specifičnosti posameznih območij. Ustrezno bo potrebno rešiti predvsem vprašanje nekmotov, ki imajo v lasti kmetijska zemljišča, saj bi ob sedanjih strokovnih zapostavitvah možnostih v Pomurju neustrezna rešitev tega vprašanja lahko imela neugodne posledice.

L. Kovač

KG Rakičan v vrhu našega kmetijstva

Skrb za kakovost in visoko proizvodnjo

Letos se izteka zadnje leto tega srednjeročnega obdobja, zato v organizacijah združenega dela zdaj že preverjajo, kako se cilji uresničujejo. V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan z zadovoljstvom ugotavljajo, da so v preteklih letih dosegli pomembne proizvodne rezultate, saj so zabeležili precejšnje povečanje proizvodnje tako v živilnorski kot poljedelski proizvodnji.

V tem srednjeročnem obdobju so v tej največji družbeni kmetijski delovni organizaciji znatno povečali predvsem prašičerejsko proizvodnjo, saj se je ta od leta 1981, ko so prodali nekaj več kot 32 tisoč prašičev, lani in predlani dvignila že na okrog 83 tisoč pitanih prašičev letno. Niso pa v tem srednjeročnem obdobju bistveno širili obsega reje pitanega goveda, saj so letno spitali le okrog 4 tisoč glav, v lanskem letu pa so prodali 4.146 glav mladega pitanega goveda. Pomemben pa je podatek, da so od leta 1962 do lani v tej delovni organizaciji spitali in oddali mesni industriji več kot 110 tisoč glav pitanega goveda, kar seveda ni majhna številka.

Nad vse ugodne rezultate pa so v zadnjih letih beležili tudi v poljedelski proizvodnji. Pridelek pšenice se je gibal v teh letih med 6.430 in 9.047 tonami, z izjemo leta 1981, ko so prodali le 2.196 ton pšenice. Največji pridelek so zabeležili v lanskem letu, ko so na 1.533 hektarjih dosegli povprečni hektarski pridelek 5,9 tone suhe pšenice na hektar, prodali pa so 9.047 ton pridelek. Tudi pri pridelovanju koruze so rezultati dobri, saj se uspešno kosajo z najboljšimi jugoslovanskimi pridelovalci, tudi takšnimi, ki pridelujejo koruzo v boljših naravnih razmerah. Pridelek koruze se je v tem srednjeročnem obdobju gibal med 16.277 in 18.797 tonami, najboljši pridelek pa so imeli v letu 1982, ko so na 2.578 hektarjih dosegli povprečni hektarski pridelek 8,6 tone koruze, osušene na 14

odstotkov vlage. Dobre rezultate pa dosegajo tudi pri sladkorni pesi, saj so površine pod to kulturo povečali s 623 na 808 hektarjev v lanskem letu, pridelek pa s 23.267 na 40.241 ton v lanskem letu. Ob vseh teh rezultatih pa je treba omeniti tudi proizvodnjo močnih krmil, s katero zadovoljujejo potrebe lastne živilnorske proizvodnje, proizvodnja teh krmil pa se je s 35 tisoč dvignila že na 43 tisoč ton. Kar je ob vsem tem še posebej spodbudno, pa je podatek, da so tako močan porast proizvodnje v teh letih dosegli le ob neznatnem povečanju števila zaposlenih, saj so v vseh teh letih zaposlili le 56 novih delavcev, skupaj pa je zdaj v Kmetijskem gospodarstvu Rakičan zaposlenih 497 delavcev.

Ob pregledu rezultatov v tem srednjeročnem obdobju pa ne moremo tudi mimo skrb za kmetijska zemljišča, ki ji v tej delovni organizaciji posvečajo posebno pozornost. Tako so v tem srednjeročnem obdobju meliorirali in usposobili za večjo proizvodnjo nekaj več kot 2 tisoč hektarjev površin, in če k tem površinam dodamo še 2.345 hektarjev, ki so jih meliorirali že v prejšnjem srednjeročnem obdobju, potem so skupaj usposobili že več kot 4.350 hektarjev svojih zemljišč, ki že dajejo tudi temu primerne pridelke.

Poleg usposabljanja kmetijskih zemljišč pa posebno skrb namenjajo tudi nakupu novih kmetijskih površin. Ugotavljajo pa, da imajo v zadnjih letih pri tem nekoliko

manj uspeha, saj lastniki ne kažejo posebnega zanimanja za prodajo svoje zemlje. Če so še v prejšnjem srednjeročnem obdobju odkupili od zasebnega sektorja 1.550 hektarjev kmetijskih zemljišč, so jih v zadnjih štirih letih le 881 hektarjev. Da ponudba zemlje iz leta v leto pada, najbolj zgovorno potrjuje podatek, da so v letu 1981 odkupili 316 hektarjev, v lanskem letu pa le še 140 hektarjev zemljišč. V Kmetijskem gospodarstvu Rakičan pa so po letu 1962 odkupili skupaj okrog 3.500 hektarjev kmetijskih zemljišč, kar predstavlja dobrih 60 odstotkov vseh njihovih površin.

L. Kovač

OB DOBRIH PROIZVODNIH SLABI FINANČNI REZULTATI

Nad vse ugodni proizvodni rezultati, ki jih je Kmetijsko gospodarstvo Rakičan dosegalo v tem srednjeročnem obdobju, so se nadaljevali tudi v letu 1984. Več kot 9 tisoč ton pšenice, skoraj 17 tisoč ton koruze in več kot 40 tisoč ton sladkorne pese, to je proizvodnja, s kakršno se lahko pohvalijo le v malokateri podobni kmetijski delovni organizaciji, ob poljedelski pa so dosegli ugodne rezultate dosegli tudi v živilnorski proizvodnji. V primerjavi z letom 1983 so lani sicer spitali za 4 odstotke manj prašičev, vendar na večjo končno težo, tako da je skupna količina oddane mesa večja. Poleg tega pa so drugim rejcem prodali še več kot 4 tisoč plemenskih svinj in blizu 1.300 tekačev.

Zal pa kljub ugodnim proizvodnim rezultatom finančni še zdaleč niso tako spodbudni. K temu so v največji meri prispevale težave v živilnorski proizvodnji, kjer so jim cenovna razmerja odvzela ves dohodek in še dobičen del dohodka iz poljedelske proizvodnje. Tako so imeli pri pitani goveji živini nespremenjene cene od 1. decembra 1983 do 1. novembra 1984, ko so se odkupne cene povečale za 15 odstotkov, medtem ko se stroški pitanja v tem času povečali kar za 59 odstotkov. Podobno je bilo

tudi pri prašičih, kjer se v tem času odkupne cene prav tako niso spremenile, saj so se prvič povečale 1. novembra in nato še enkrat 17. decembra. Kljub 37-odstotnemu povečanju odkupnih cen pa neskladja niso bila odpravljena, saj so se stroški pitanja v tem času povečali pri prašičih za 65 odstotkov. Namreč akumulacije so tako v prašičereji zabeležili izgubo v višini nekaj več kot 18 milijonov dinarjev, pri pitanem govedu pa v višini več kot 29,5 milijona dinarjev. Pri obeh so izgubo sicer

pokrili pred sprejemom zaključnega računa, vendar pa je vse to neugodno vplivalo na finančni rezultat delovne organizacije.

Če je bilo Kmetijsko gospodarstvo Rakičan v prejšnjih letih po poslovnih rezultatih eno najuspešnejših v občini, saj so iz leta v leto dosegali tudi do 90 odstotkov večji dohodek, pa je bil ta lani v primerjavi z letom 1983 večji le za 22 odstotkov. In če k temu dodamo, da so se jim v lanskem letu za več kot dvakrat povečale obveznosti do obresti, saj so te znašale več kot 366 milijonov dinarjev, potem je temu ustrezna tudi delitev čistega dohodka. V poslovní sklad so tako namenili le 190 milijonov dinarjev (v letu 1983 skoraj 329 milijonov), v sklad skupne porabe 15,7 milijona dinarjev (leto pred tem 20 milijonov) in rezervni sklad 33,7 milijona dinarjev (v letu 1983 34 milijonov).

L. Kovač

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Za pridelovalce sladkorne pese

NEKAJ OSNOVNIH NAVODIL

Upamo, da hranite pomembnejša strokovna navodila, oziroma da imate kmetijski priročnik 1985. Zato vas opozarjamo samo na nekaj pomembnejših ukrepov:

1. Če se niste sklenili pogodbe — vas prosimo, da to storite takoj. Podpisovanje pogodb morate izkoristiti tudi za to, da se s pospeševalcem pogovorite o podrobnejših strokovnih in praktičnih navodilih za pridelovanje sladkorne pese.

2. Upoštevajte navodila za gnojenje. Ne smete zanemariti apnenja, ker je to potreben ukrep za vse poljsčine. Dušika uporabljajte samo toliko, kolikor je v navodilu, in opravite zadnje dognovanje, ko ima pesa 4 do 6 listov (faza redčenja) brez hlevskega gnoja ali gnojevke uporabimo 80 do 150 ha N/ha, s hlevskim gnojem ali gnojevko 60 do 100 kg N/ha.

3. Udeležujte se strokovnih sestankov. Sladkorna pesa je učiteljica agrotehnike in pridelovanje sladkorne pese je visoka šola poljedelstva. Veliko pomanjkljivosti še imamo v osnovni obdelavi njive in v predsetveni pripravi površine. Paziti moramo na trenutek, ko je zemlja godna za osnovno obdelovanje in predsetveno pripravo. Le pri pravilno in pravočasno izvedeni predsetveni pripravi lahko pričakujemo dober vzrok semena.

4. Škropilnice morajo biti dobro pregledane in pripravljene za škropljenje herbicidov. Tovarna sladkorja Ormož bo v sodelovanju v Višjo agronomsko šolo Maribor izvedla testiranje in popravilo škropilnic. Priporočamo vam, da uporabljate samo te škropilnice za škropljenje s herbicidi. Od pravilne razporeditve herbicida po površini sta odvisna tudi uspeh herbicida in uničenje plevela.

5. Pri setvi sladkorne pese morate sodelovati in spremljati potek in kakovost setve. Pri tem morate tudi v spremljati globino setve in setveno razdaljo (seme do semena) v vrsti. Ne sejte na končno razdaljo, ker to prinaša veliko tveganje, ki vam ni potrebno. Sejte na korekcijo sklopa od približno 11 do 12 cm od semena od semena v vrsti. Praviloma sejemo na globino 2 do 3,5 cm. Globlje od 3,5 cm ne smemo sejati, še zlasti ne v zemlji, ki se rada zamulji. Za vsak cm globlje setve dobimo 5 do 10 % slabši vzrok. Poraba semena je pri setvi na korekcijo sklopa 1,7 do 1,8 SE/ha, kar pomeni, da smo posejali 170.000 — 180.000 semen na ha. V naših povprečnih podnebnih razmerah računamo, da dosežemo 60 — 65 % poljski vzrok, oziroma 102.000 — 117.000 rastlin na hektar, kar nam zagotavlja sklop 80.000 — 90.000 rastlin na ha po redčenju.

6. Da se izognemo nevarnosti napada strun in bolhačev uporabljamo pri setvi insekticid furadan. Insekticid mora pravilno in enakomerno odtekati in na koncu vrste ne sme biti malih kupčkov sredstva. Furadan je izredno nevaren in sredstvo mora biti pokrito z zemljo, embalaža pa takoj uničena. Če se furadan neenakomerno trosi, potem lahko pričakujete napad strun in bolhačev v tistih vrstah, kjer je bilo pomanjkljivo trošenje.

7. Dober pridelovalec dnevno kontrolira vznik pese in spremlja pojav bolezni in škodljivcev.

8. Izбира sredstva za zatiranje plevela mora biti prilagojena vrsti plevela in razvoju pese.

9. Zaradi velikih škod na posevkih pese, ki nastajajo zaradi neprevidnega in malomarnega škropljenja s triazini v koruzi vas prosimo, da pazite sami — in tudi sosede vnaprej opozorite — na škodo, ki jo lahko povzroči, če ne pazite in škropite po močno vetrovnem vremenu.

10. Hiter razvoj pese v prvi fazi je pogoj za dober pridelek in kakovost pese. Pravočasno zatiranje plevelov, škodljivcev in kultiviranje posevka je najvišja zapoved.

Zadržati obseg proizvodnje

V Kmetijski zadrugi Ljutomer-Križevci, ki vključuje družbeni in zadrugi sektor, so nadvse zadovoljni s proizvodnimi dosežki v letu 1984. Lani so namreč dosegli rekordno rastlinsko proizvodnjo, pa tudi v govedoreji in prašičereji je obseg reje nad načrtovanim. V ilustracijo naj zapišemo le, da so v družbenem sektorju v lanskem letu dosegli pri pšenici povprečni pridelek 6 ton na hektar, kar je za Ščavniško dolino, kjer je večina površin, poleg tega pa so to še površine, ki so bile pred nedavnim meliorirane, rekorden pridelek. Uspehi pa ne izostajajo tudi pri kmetih, ki so zlasti močno povečali prašičerejo in pridobivanje mleka.

Kljub nadpovprečnim proizvodnim dosežkom pa tudi v tej delovni organizaciji ugotavljajo, da so finančni rezultati manj ugodni in zaostajajo za tistimi iz prejšnjih let. Zlasti velja to za zadrugi proizvodnjo, kjer so se s težavami srečevali predvsem v organizirani proizvodnji, saj s prodajnimi cenami niso uspeli pokriti vseh stroškov proizvodnje. Zlasti velja to za prašičerejo, kjer so zaradi cenovnih nesorazmerij zabeležili precejšen izpad dohodka.

Čeprav je do konca tega srednjeročnega obdobja še slabo leto, pa se v Kmetijski zadrugi Ljutomer-Križevci že zdaj zavedajo, da vseh nalog, ki so si jih zastavili za to obdobje, ne bodo uresničili. Zaradi že znanih težav so zmanjšali naložbe tako v družbe-

nem kot zasebnem sektorju, razen na nekaterih področjih, kjer pa bodo naloge v celoti uresničene. To velja zlasti za urejanje kmetijskih zemljišč, kjer bodo izvedli vse načrtovane naložbe za to srednjeročno obdobje. S tem, ko bodo letos usposobili še 650 hektarjev zemljišč na območju Bolehneč in Berkovec, bodo srednjeročni plan v celoti uresničili. Ne bo pa vseh predvidenih naložb v živilnorsko, saj so le-te zmanjšali v obeh sektorjih lastništva. Tako so v družbenem v celoti omejili vlaganja v razširitev perutninarstva in se omejili zgolj na naložbe v opremo, medtem ko so v zadrugi sektorju omejili naložbe v prašičerejo in se usmerili predvsem v širitev govedoreje.

Vzroki za zmanjšanje naložb v živilnorsko so znani in v tej kmetijski zadrugi pravijo, da rejci sami cenovnih nesorazmerij v prihodnje več niso niti pripravljeni niti sposobni nositi. Rešitvi sta dve, pravi jo v Kmetijski zadrugi Ljutomer-Križevci. Ali zmanjšati rejo ali pa najiti kupca, ki bo vanjo tudi sam vlagal. V zadrugi so se odločili, da zaenkrat reje še ne bodo zmanjševali (ne bodo pa je širili), zato iščejo kupce, s katerimi se bodo dogovorili o zagotavljanju surovin za naročeno proizvodnjo. Do konca pa bodo morali izkoristiti tudi vse lastne rezerve, te pa so predvsem v še večji rastlinski pridelavi, ki je osnova za uspešno živilnorsko.

L. Kovač

Tovarniške cene pujskov

Na sejnem v Tovarniške so rejci niti 1. decembra, 21. marca, pripeljali le 43 pujskov, starih od 7 do 10 tednov. Cena za par se je gibala med 9.000 in 10.000 dinarji, lastnike pa je zamenjalo 33 pujskov. Naj se zapišemo, da so tudi pred dvema tednoma rejci ponujali manj kot 50 pujskov, cena pa se je prav tako gibala okrog 10.000 dinarjev za par.

Na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti so precej pozornosti namenili obravnavi poročila o delu družbenega pravobranilca samoupravljanja v lanskem letu. Omenjeno poročilo so dokaj ugodno ocenili in menili, da je skrbno pripravljeno, hkrati pa opozarja tudi na nekatere pereče probleme in odpira dileme,

o katerih bi kazalo širše razpravljati. To velja predvsem za problematiko samoupravne organiziranosti, pri čemer so omenili področje stanovanjskega gospodarstva, družbenih dejavnosti in tudi naložb. Zato se je soboški izvršni svet zavzel, da o tej problematiki razpravljajo tudi delegati občinskih zborov.

Sicer pa iz poročila družbenega pravobranilca samoupravljanja izhaja, da se je v minulem letu pojavilo največ kršilcev na področju samoupravne organiziranosti pomurskega združenega dela. Skupno je bilo sprejetih 208 ukrepov, precej pobud in priporočil, v večjem številu pa se vrstijo tudi obiski delavcev pri družbenem

pravobranilcu samoupravljanja. To kaže, da so v združenem delu naredili premalo glede urejanja samoupravnih in pravnih zadev, poleg tega pa marsikje nimajo ustrezne pravne službe. Kot smo slišali, se je zaradi nizkih osebnih dohodkov, preslabe informiranosti in medsebojnih odnosov povečalo število izsiljenih sestankov in prekinitev dela v pomurskem združenem delu, ki se ubada z motnjami v proizvodnji in izgubami, pri čemer še zlasti presenečata najnovejši izgubi v Agroservisu in tozdu Prašičereja KG Rakičan.

Čeprav se je delo samoupravnih delavskih kontrol nekoliko izboljšalo, pa še vedno ne morejo biti povsem zadovoljni z njihovo učinkovitostjo. Pri tem pogrčajo tudi več pomoči s strani družbenopolitičnih organizacij v delovnih kolektivih.

M. Jerše

krni samoupravljanje

Zgolj govorjenja in očitki na račun prepočasnega uresničevanja svobodne menjave dela v družbenih dejavnostih soboške občine ne vodijo nikamor, ampak so -ajne konkretne spremembe v praksi. Brez njih si očitno ne moremo obetati večje učinkovitosti delovanja samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti, čigar strokovne službe so ob poplavi predpisov marsikdaj nemočne. Tako se pojavlja nepotrebno administriranje, kar močno vpliva na uveljavljanje svobodne menjave dela, ki ne more zažveti. S tem pa je tesno povezano tudi vprašanje racionalizacije njihovega dela, organizacije in uresničevanje spleta delegatskih razmerij. To je ena od najpomembnejših ugotovitev s seje predsedstva OK SZDL v Murski Soboti, na kateri so opozorili na številne pomanjkljivosti pri uresničevanju svobodne menjave dela v soboški občini. Dogovorjeno je, da bo širša razprava o tej pereči problematiki potekala na seji občinske frontne organizacije, ki bo 3. aprila, na njej pa pričakujejo tudi sodelovanje predstavnikov nekaterih večjih delovnih organizacij s področja gospodarstva.

Že podatek, ki smo ga slišali, da zdravstveni delavci kar polovico svojega delovnega časa porabijo za razna administrativna opravila, je dovolj zgovoren. Le komu na čast služi pravcata „papirna vojna“, ki krni učinkovitost dela družbenih dejavnosti? Ob takih in podobnih slabostih pa je seveda povsem umestna pripomba, da svobodne menjave dela, za katero se na vse kriplje prizadevamo, ne moremo vsakokrat povezovati s stanjem samoupravljanja. Ob očitkih, da se svobodna menjava dela marsikdaj opravlja med izvršnim svetom in strokovnimi službami samoupravnih interesnih skupnosti, še posebej, ko gre za izračunavanje bilance potrebnih finančnih sredstev, se zdi, da zadeve na tem področju niso nič kaj enostavne.

Prej bi rekli, da zapletene, če imamo pred očmi tudi poseganje državnih organov v odnose svobodne menjave dela. To pa naj bi odpravili tudi z ustreznim planiranjem vsebine programov

družbenih dejavnosti, ki se zdaj obravnavajo zgolj kot poraba. Istočasno pa bo treba prekiniti s staro prakso glede zamujanja pri pripravi programov siso, ker drugače ne more priti do pravočasnega usklajevanja interesov. Ob tem pa morajo biti dogovorjene prioritete, sprejete z občinsko resolucijo, vidnejše.

Zanimiva je pobuda, da bi ob znanih pomanjkljivostih delegatskega odločanja resno razmislili o smotrnosti konferenc delegacij, ki se redkokrat sestajajo. V delovnih organizacijah pa naj se odločijo, koliko delegacij bodo imeli. S samoupravnimi akti se lahko odločijo, da bi vlogo kake delegacije prevzel delavski svet, ki pa mu seveda ne bi smeli napriliti preveč obveznosti. Ob pomanjkanju denarja bi kazalo razmisliti tudi o združevanju nekaterih občinskih siso na regijskem nivoju.

Milan Jerše

RADGONSKKE REZERVNE VOJAŠKE STAREŠINE PRED LETNO KONFERENCO

Se bolj zavihati rokave

Takole ocenjuje lanske leto aktivnost okoli štiristo rezervnih vojaških starešin v radgonski občini v preteklem letu predsednik občinske organizacije ZRVS Ciril Kavčič: „Resda smo tudi lani kar uspešno uresničevali vse naloge, ki jih ima naša zveza v okviru sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pravzaprav bi bilo preobširno naštevati vsega storjenega od osnovne dejavnosti, to je idejno političnega izobraževanja in strokovno vojaškega usposabljanja našega članstva, pa tudi ostalih občanov, do sodelovanja na raznih prireditvah in preiskavi znanja, vendar moramo biti še bolj prisotni v vseh, ne le obrambnih strukturah, temveč tudi v ostalih okoljih.“

Svoj izjemno pomembni delež v sistemu splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite so sicer iz lastnih vrst in preko krajevnih organizacij in občinske organizacije poskušali podružljati tudi izven vrst tistih, ki so pridobili med služenjem roka v JLA čin, vendar z doseženim niso zadovoljni.

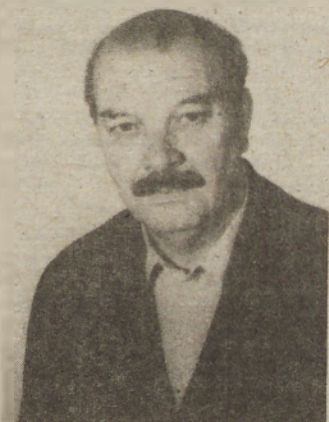
„Pred nami je pomembna naloga, da vključimo v naše vrste tudi tiste, ki niso rezervne vojaške starešine, ki se niso zato usposobili med služenjem JLA, pa vendar opravljajo pomembne naloge v konceptu SLO in DS. Nekaj smo jih že pridobili, tudi žensk, toda teh je še premalo. Druga stvar je nujna ožvitev in ustanovitev aktivov ZRVS v združenem delu, tam, kjer so po njihovi številčnosti za to vse možnosti. Te naloge lani nismo uresničili, letos pa ne smemo odnehati. Okrepiti moramo našo organizacijo z aktivni ZRVS v Radenski, Avtoradgoni, Gorenju Elrad, pa tudi na radgonski osnovni šoli, v KS Črešnjevci — Zbigovci in na Negovi.“

Da tega niso uresnili, so krive predvsem krajevne organizacije, tisti, ki jih vodijo. V občinski organizaciji delujejo štiri KO ZRVS, v Gornji Radgoni, Apačah, Vidmu in Radencih. Lani so malce bolj zaspali le v Radencih, sicer pa so

povsod toliko kadrovske moči, da bi zmogli uresničiti tudi ta cilj.

„Predvsem na šolah bi morali biti še bolj prisotni, čeprav jim pomagamo pri delu obrambnih krožkov. Gre za delež pri seznanjanju osnovnošolcev z vojaškimi poklici,“ razmišlja Ciril Kavčič.

Tem za bližnje programske letne konference krajevnih organizacij in kasneje, v sredini aprila, za občinsko organizacijo ZRVS Gornja Radgona, je torej precej. Kajti tu so še povsem njihova lastna

Ciril Kavčič

strokovna razmišljanja; kot, denimo ob splošnem tudi potreba po izobraževanju starešin glede na njihovo specialnost, skrb za večjo informiranost o njihovem delu navzven in še kaj. Tudi tokrat pa bodo — po besedah Cirila Kavčiča — poudarili prav vzorno sodelovanje s teritorialno obrambo in oddekom za ljudsko obrambo v občini. Pri delu pa se obetajo tudi novosti. Prva se nanaša na bolj globinsko izpopolnjevanje znanja kadra, pripravljajo pa se že na izdajo biltena, ki bo zaokrogil lanske delo in letošnji program rezervnih vojaških starešin v radgonski občini.

V. Pavco

SIS ZA VARSTVO PRED POŽAROM OBČINE LENDA VA

LANI 6 GASILSKIH VOZIL

Tehnična sredstva, ki naj prispevajo k večji požarni varnosti, oziroma kar najhitreje preprečijo požar, so se lani zelo izboljšala, so nam povedali na interesni skupnosti za varstvo pred požarom občine Lendava. Leta 1984 so gasilsko cisterno TAM dobili v Črenšovcih, orodna vozila TAM pa so

dobili gasilska društva Bistrica, Kobilje in Žižki, v Gomilicah pa so prevzeli orodno vozilo IMV. Poleg tega so lani kupili še „komandno vozilo“ in opremo za reševanje oseb v prometnih nesrečah. Izpopolnjen je tudi obseg cevi, zaščitnih sredstev in drugega.

A. R.

ureditev podstrešja se začne z okni in stopnicami EKO

Stanovanjsko strešno okno VPO

Stanovanjska strešna okna VPO

so nepogrešljiva pri preureditvi podstrešja v bivalni prostor. Zadovoljujejo vse norme: zvočno izolacijo, zračno propustnost, vodotesnost in toplotno prevodnost. Izdelana so v osmih dimenzijah in se prilagajajo vsem vrstam strešnih kritin. Nudijo dobro prezračevanje prostora in veliko svetlobno površino. Posebej lahko dokupite **žaluzije**, s katerimi boste lahko regulirali svetlobo v prostoru. Vgradite stanovanjska strešna okna in imeli boste prijetno podstrešno stanovanje!

Podstrešne stopnice ZPS

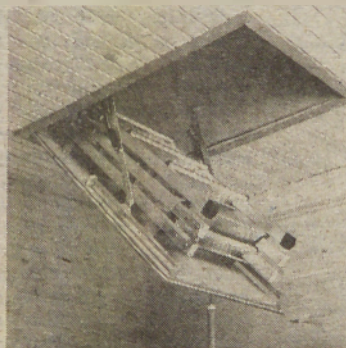
omogočajo udoben dostop na podstreho in hkrati varčujejo s prostorom. Odlikuje jih lep videz, dvizni mehanizem s plinsko vzmetjo omogoča lahko dviganje in spuščanje. Glede na želene dimenzije lahko izbirate med trinajstimi tipi podstrešnih stopnic, izdelanih iz kakovostnega smrekovega lesa ali aluminija. Poleg že vdelanega pokrova s tesnilom lahko dokupite negorljiv zgornji pokrov. Stopnice boste lahko vgradili sami ali pa bo to storila servisna mreža EKO.

Strešna okna ALINA

so namenjena prezračevanju in razsvetljavi klasičnega podstrešja, hkrati pa jih uporabljamo kot izhod na streho. Zunanje dimenzije so 520 x 620 mm. Okno se prilega vsem strešnim kritinam.

Strešno okno ALINA IV

Zložljive podstrešne stopnice

Stanovanjska strešna okna VPO in zložljive podstrešne stopnice imajo vedno na zalogi vse trgovine in skladišča z gradbenim materialom po Jugoslaviji.

Elektrokovinarska oprema, n. sol. o., Celjska 9/B, C, 63320 Titovo Velenje, tel.: 063/855-151; 854-402, telex: YU eko 33598

GRADBENIŠTVO

GORNJA RADGONA 1. — 7. APRIL 1985

3. JUGOSLOVANSKI SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

— gradbeni in izolacijski materiali — stavbno pohištvo — domača in tuja gradbena mehanizacija in oprema — keramika — strokovna predavanja in nasveti . . .

PREMIJE ZA 222 KRAV

Delovni ljudje lendavske občine združujejo v skladu za pospeševanje kmetijstva 0,5 odstotka sredstev od osebnih dohodkov. V lanskem letu so na ta način zbrali 14 milijonov 514 tisoč dinarjev, 3 milijone 755 tisoč dinarjev se je v skladu zbralo od prispevka za blagovne rezerve, 1 milijon 658 tisoč so bila sredstva, prenešana iz prejšnjega leta; dotacija ljubljanskega sklada za intervencije v

kmetijstvu je znašala 467 tisoč dinarjev, bili pa so še nekateri drugi prihodki, tako da je sklad lani razpolagal z 20 milijoni 483 tisoč dinarji.

Poraba sredstev je strogo namenska: sofinanciranje celotne družbeno organizirane tržne proizvodnje na temelju intenzivnejšega koriščenja kmetijskih zemljišč in za povečanje tržne živinoreje, ki

naj predvsem stoni na doma pridelani krmi.

Sklad za intervencije v kmetijstvu je lani sofinanciral povečanje števila krav za 222 glav, za kar je bilo rejeem izplačano na račun premije 1 milijon 110 tisoč dinarjev. Veliko sredstev je bilo namenjenih tudi za privez telet: 1 milijon 728 tisoč dinarjev. Denar so poleg občinskih skladov združili še republiški sklad in živinorejska

poslovna skupnost, in sicer na temelju prodane količine govejega mesa v lanskem letu v lendavski občini. Ki je lani znašala 85 ton. Za premiranje reje klavnih prvevnice (premija za prodano žival je bila 10.000 dinarjev) je bilo izplačanih 160.000 dinarjev, kar je precej manj, kot so prvotno načrtovali.

Največ sredstev, izplačanih iz občinskega sklada za pospeševanje kmetijstva, je šlo pravzaprav za premije za mleko: v ta namen so porabili 2 milijona 585 tisoč dinarjev. V lanskem letu je bila premija za liter oddanega mleka 0,60 dinarja. Kmetijska zadruga je odkupila 6 milijonov 732 tisoč litrov mleka, kar je nekoliko manj kot so načrtovali (7 milijonov).

Zaradi primerne cene in premije je lendavska kmetijska zadruga lani odkupila 3542 ton pšenice. Kmetovalci so dobili na račun oddanega kilograma merkantilne pšenice 6 dinarjev. Z republiškim sredstvi pa so sofinancirali zamenjavo merkantilne pšenice za semensko in je bilo tako menjalno razmerje 1/1. Kmetje so tako vzeli 225 ton pšenice, ki so jo zasejali na površini 750 hektarjev, kar bo občutno povečalo pridelek v letošnjem letu.

Sklad za intervencije v kmetijstvu občine Lendava je lani tudi regresiral setev sladkorne pese na površini 205 hektarjev (vse in strojne storitve), kar je stalo 2 milijona 317 tisoč dinarjev. Republiški sklad pa je primaknil še sredstva za odkup pese, Tovarna sladkorja Ormož pa je dala sredstva za zaščito proti cerkospori. Vse to je omogočilo, da so lani na območju KZ Lendava pridelali 9 milijonov 39 tisoč kilogramov sladkorne pese.

Velika so torej sredstva, ki jih vsi delovni ljudje prispevamo za pospeševanje kmetijstva. Tako je bilo 862 tisoč dinarjev nakazano tudi za sofinanciranje pospeševalne službe pri lendavski zadrugi.

Še nekaj besed o porabi sredstev v tako imenovanem B programu: regresirali so gradnjo 3.500 kubičnih metrov jam za silažo, sodelovali s sredstvi pri izdatkih za poskusno setev soje, regresirali semensko koruzo, 100.000 dinarjev so dali za vzdrževanje plemenjskega žrebca, sklad za pospeševanje kmetijstva pa je nekaj denarja namenil tudi za dotacije.

Ekipa Šalovec druga na republiškem prvenstvu

Na zaključnem republiškem tekmovanju »Mladi in kmetijstvo« v Sevnici, ki so ga razen domačinov pripravili še republiška konferenca Zveze socialistične mladine Slovenije in Zadruga zveza Slovenije, je ekipa Šalovec, ki je zastopala OK ZSMS Murska Sobota, zasedla drugo mesto. Prvo mesto so izgubili šele po dodatnih vprašanjih, kjer je pokazala nekaj več znanja ekipa mladih kmetovalcev iz Tržišča. Skupno se je pomerilo 9 moštev, ki so zmagala na območjih tekmovanjih. Pokroviteljstvo nad šalovsko ekipo je prevzela KZ Panonka iz Murske Sobotice.

Ob tej priložnosti so jim organizatorji pripravili strokovno ekskurzijo na Lisco, kjer je radarški center proti toči, in okroglo mizo, v okviru katere so se pogovorili o problemih kmetijstva, zlasti pa o izobraževanju mladih kmetov.

-5e

Kmetijska zemljiška skupnost Lendava

INA-Nafta ima 100 hektarjev zemlje

Kmetijska zemljiška skupnost Lendava upravlja s 171 hektarji zemlje, od tega je 18 hektarjev zemljišč uradno last madžarskih državljanov. Pravico uporabe zemljišč, ki so primerna za kmetijsko pridelavo, zemljiška skupnost prenaša na družbeni kmetijski sektor lendavske občine, nekaj te zemlje pa obdelujejo tudi kmetje. S tem pa zemljiški sklad še ni popoln; ugotovili so, da ima delovna organizacija Ina-Nafta najmanj 100 hektarjev zemlje, kar je treba čimprej prenesti v zemljiški sklad, da bi bil tako nad temi površinami boljši pregled, predvsem pa, da bi koristile osnovnemu namenu — kmetijski pridelavi.

črpališču v Lakošu in je „varovalni pas“, kar pa ne pomeni, da mora ostati neobdelano.

Trenutno je v lendavski občini 595 zaščitene kmetij, kar pa je premalo, če hočemo preprečiti še večjo drobitev kmetijskih zemljišč. Trgovanje z zemljo je namreč še vedno veliko. Je pa pohvalno, da si občani prizadevajo pridelati na svoji zemlji kar največ. Pojta, še zlasti pa vinograde, dobro obdelujejo tako kmetje kot delavci, in tako prispevajo k boljši prehrabi in bilanci oziroma povečujejo svoj dohodek. Tudi za status kmeta je veliko zanimanje. Občani, ki niso kmečki za-

zemljo. Če bi bili kmetje, jim tega ne bi nihče oporekal, toda ker gre za ljudi z zajetnejšimi denarnicami, se res kaže vprašati, zakaj jim tega nihče ne prepreči. Pravzaprav je to včasih težko, saj ni nujno, da je zemlja knjižena nanje. So pač ljudje, ki poznajo luknje v zakonu.

Š. SOBOČAN

Š. SOBOČAN

PROJEKTANTI, GRADBINCI IN GRADITELJI!

POZOR!

streha, ki ne zahteva mnogo dela

marles

strešni nosilci

- Možnost izvedbe stropa z montažnimi stropnimi elementi!
- Sistem zadovoljuje izolacijskim normativom.
- Enostavna in ekonomična montaža strešnih konstrukcij na ravnih strehah.

S tem sistemom se izognete klasični zadnji betonski plošči, kajti sistem nudi rešitev ostrešja in stropa istočasno. Uporabnost je vsestranska za širok spekter objektov od agroživilskih kompleksov, objektov družbenega standarda do individualnih zapadnih rešitev. Vzporedno z operativnimi rešitvami MARLES nudi tudi statične izračune in ateste za vse vrste ostrešij sistema HYDRO NAIL (vezna sredstva ježavke).

INFORMACIJE NASVETI:

marles

Na sejmu gradbeništva v Gornji Radgoni na razstavnem prostoru MARLESA od 1. do 7. aprila letos. Direktno v tovarni MARLES TOZD INŽENIRING, Limbuška cesta 2, 62000 MARIBOR, telefon: 062/39 441.

V lanskem letu so združili zemljišča v katastrski občini Pince. Zdaj pa poteka zlozba zemlje v katastrski občini Turnišče. Zajela je površino 417 hektarjev oziroma 2050 parcel (posamezna meri v poprečju 20 arov). Ker v Turnišču ni treba opraviti hidromelioracij, bodo dela zaključili v drugi polovici leta, da bodo tako kmetje lahko jeseni sejali že na novih — strnjenih površinah.

S sodelovanjem kmetijske inšpekcije so lani v lendavski občini ugotovili, da 11 hektarjev (pretežno njiv) ni bilo obdelanih, slabo obdelani pa so bili 4 hektarji površin; tudi tu so prevladovali njive. Neobdelane oziroma slabo obdelane njive, travniki, sadovnjaki in vinogradi so bili v lasti 73 zasebnikov. Največ takih površin je bilo v katastrski občini Dobrovnik. Z večino lastnikov so imeli razgovore in obljubili so, da bodo poslej zemljo bolj obdelovali. Kakih 20 hektarjev neobdelane zemlje pa ima tudi tozd Poljedelstvo in govedoreja Lendava. Zemljišče je ob vodnem

varovanci in ki so lastniki več kot 1 hektarja kmetijskih ali gozdnih površin in želijo višek obdržati, si po določilih zakona morajo pridobiti status kmeta. V lendavski občini so doslej tako stanje priznali 333 delavcem, samo lani 96-tem. Na zemljiški skupnosti pravijo, da je še veliko polproletarcev, ki izpolnjujejo pogoje za pridobitev statusa kmeta, vendar tega uradno še niso pridobili, oziroma niso odtujili zemlje, ki presega maksimum za nekmete. So pa tudi taki, ki zemljo dokupujejo, jo najemajo v zakup, je pa sami ne obdelujejo. Gre torej za občane, ki nalagajo denar v

KAKO NADOKNADITI ZAMUJENO

Vsi zaposleni v soboškem gospodarstvu se morajo izjemno potruditi, da bodo, če že ne v celoti, pa vsaj približno opravili stabilizacijske naloge. Pravimo približno, kajti kljub oživljanju industrijske proizvodnje, ki je bila v letu 1984 v primerjavi z letom prej višja za 8 odstotkov, kar je celo za enkrat več, kot so predvidevali v občinski resoluciji, ne bo mogoče nadoknaditi vsega, kar je bilo zamujeno. Visoka industrijska proizvodnja v minulem letu je zlasti plod nadpovprečne rasti

novnih gospodarskih kazalcev, vzbujajo skrb nekateri trendi, ki so se nadaljevali tudi v preteklem obdobju. Tako so organizacije združenega dela namenile manj sredstev za amortizacijo in poslovni sklad, najbolj boleča točka pa so gotovo obresti za odplačevanje kreditov in precejšnja rast zalog, zlasti gotovih izdelkov, saj to predstavlja večjo obremenitev za soboško gospodarstvo. Pričakovanih rezultatov niso dosegli tudi pri izvozu, čeprav se je ta v primerjavi z letom 1983 povečal za 8 odstotkov, na konvertibilni trg pa celo za 24 odstotkov.

Vse to dovolj zgovorno priča, da so se kakovostni kazalci gospodarjenja v soboškem gospodarstvu poslabšali, saj so upadli ekonomičnost poslovanja, akumulativna in reproduktivna sposobnost, realno nižja pa je tudi dohodek na delavca. Izboljšala se je edino rentabilnost poslovanja. Slednje velja tudi za sredstva splošne porabe, ki so višja za 38,4 odstotka in usklajena z določili občinske resolucije. In če k vsemu temu prištejemo še hitrejšo rast porabljenih sredstev od celotnega prihodka, pomanjkanje lastnih obratnih sredstev in nadaljnje naraščanje izgube, ki je večja kar za 182 odstotkov — med novimi izgubami so IJV tozd Oprema in orodje Rogoževci, Platana TOZD Lendava, KG Rakičan TOZD Pršičevci, Belginci, Agroservis in KZ Panonka TZO Petrovci — potem podoba soboškega gospodarstva v minulem letu ni kaj prida rožnata. Posebej zato, ker tudi investicije, katerih vrednost je znašala čez 4 milijarde dinarjev, kar gotovo ni malo denarja za razširjeno reprodukcijo, niso dale učinkovitih rezultatov.

Milan Jerše

KOMENTAR

proizvodnje v živilskopredelovalni industriji (15 odstotkov), na katero odpade 56 odstotkov celotne vrednosti proizvodnje, in v lesni industriji za 20 odstotkov. Tudi drugje so v precejšnji meri povečali industrijsko proizvodnjo, upadanje pa je opazno na področju industrije gradbenega materiala.

Čeprav so v soboški občini za beležili sorazmerno visoka finančna gibanja, na kar kaže povečanje celotnega prihodka za 59,4 odstotka, porabljenih sredstev za 60 odstotkov, dohodka za 57 odstotkov in čistega dohodka za 48,5 odstotka, pa vendar niso povsem zadovoljni z gospodarskimi gibanji v minulem letu, še posebej, če te in ostale podatke primerjamo s povprečji v regiji in republiki. Zlasti je zaskrbljujoče upadanje dohodka v kmetijstvu, pa tudi večina ostalih dejavnosti zaostaja za republiškim povprečjem. Ob dejstvu, da so v soboški občini načrtovali nekoliko višjo rast os-

TUDI AVTORADGONI ZMANJKUJE KISIKA

Ob pogledu na industrijsko sestavo Pomurja je kovinskopredelovalna industrija na drugem mestu, in to tudi ostaja, kljub popolnemu gospodarskemu zlomu te veje. Družbenopolitična skupnost vidi v njej še zmeraj močnega in odrešujočega nosilca razvoja, in to ob takšni organski sestavi kapitala in proizvodni ponudbi kot ga le-ta ima. Toda žal takšna industrija (kovinskopredelovalna) ostaja nosilec zaostajanja regije. Dejstvo je, da je ta veja nizko učinkovita in malouspešna. Da zgoraj omenjene trditve argumentiram, se moram zateči k Marxu, ki v Kapitalu tako le pravil: „Produktivno moč dela določajo raznovrstne okoliščine, med drugimi: 1. povprečna stopnja delavčeve spretnosti, 2. raven znanosti in stopnja njene tehnične uporabnosti, 3. družbena kombinacija produkcijskega procesa, 4. obseg in učinkovitost produkcijskih sredstev in 5. naravne razmere.“ (gl. J. Jerovšek: Učinkovitost delovna organizacija, Založba Obzorja 1979, Maribor.) Torej, če nekoliko podrob-

neje analiziramo zgoraj navedene dejavnike, je jasno, pri čem smo, žal pa naš „politični voluntarizem“ tega ne priznava, politični subjekt rinejo še naprej z glavo skozi zid in to dokaj uspešno, ker pač imajo moč in informacije, ki jih po svoje interpretirajo. Torej smo daleč od principov ekonomskih in organizacijskih znanosti, še posebno od drugih, saj je pri prej omenjenih strukturah še zmeraj pomembnejši navidezni „socialni mir“ kot pa dosledno uresničevanje pozitivne selektivnosti in visoke profesionalizacije s tem pa tudi kakovostnega dela.

IN KAKO AVTORADGONA?

Ni namen, da se na tem mestu lotimo položaja vseh „gigantov“ v Pomurju, kajti o Panoniji in Tehnostroju je bilo že veliko napisanega. Bistveno drugačen položaj pa ni v Avtoradgoni, ki sicer še ne kaže potrebe po ukrepu družbenega varstva in v tak položaj verjetno tudi ne bo zašla, kajti v njenem okrilju je še zmeraj tozdr Trans-

port, ki ustvarja dokašnja akumulacijo in se zato ni bati kraha. Na drugi strani pa se ostala dva tozdr ne razlikujeta po svoji specifičnosti in proizvodni usmerjenosti od ostale kovinskopredelovalne industrije v Pomurju. Namreč, to je še zmeraj proizvodnja, ki temelji na živem delu, ki v današnji strukturi stroškov pomeni 10 odstotkov vrednosti gotovega izdelka. To potrjuje tudi izjava direktorja tozdr Bivalne enote, ki pravi, da vhodni materiali predstavljajo 85 do 90 odstotkov vrednosti v gotovem izdelku, 10 do 15 odstotkov vrednosti je varjenje, ki pa zaenkrat ne dosega kakovosti evropske ravni. Vzroke je iskati v nizki povprečni stopnji delavčeve spretnosti, kajti ob kapitalni neintenzivnosti proizvodnje mora priti do izraza visoka profesionalizacija in organizacija dela, kar pa v Avtoradgoni in pomurski kovinskopredelovalni industriji ni primer. Nadaljnji problem je premajhna vloga znanosti in znanja v proizvodih, čeprav po drugi strani vsepovsod slišimo birokrat-

sko in tehnokratska zagotovila in prepričevanje o tem, kako bo potrebno vgraditi oziroma se že vgrajuje lastno znanje v gotove izdelke, toda to je le na sestankih. Dejstvo je, da izdelki, bivalne enote in nadgradnje imajo že določeno obliko, ki so jo že izdelali drugje. Tudi družbena kombinacija produkcijskega procesa ne daje idealnih rešitev. Dejstvo je, da nas lagodnost preteklosti preveč stane, sedaj pa zategujemo pas, in to ne po lastni pobudi, ampak na nobudo mednarodnega denarnega sklada, vse to pa pritiska na varilni aparat in mizarstvo kladivo, kot osnovni orodji za proizvodnjo nadgradenj in bivalnih enot, da tega ne preneseta; vrtita se namreč premalo strumno in njun delež je premajhen, da bi prenesla svojo lastno reprodukcijo (minimalne mezde), ceno vhodnih materialov, ki jih obremenjujejo obresti (krediti za nakup produkcijskih materialov, katerih delež je od 85 do 90 odstotkov). Tehnologija naj bi bila sicer na evropski ravni, toda problem kadra in organizacije je še naprej odprt. Če se dotaknem tehnologije, je lahko ta še tako sodobna, vendar vrednost izdelku na mednarodnem tržišču ne daje veliko število varov ampak količina vloženega znanja. Na Zahodu so visoko ovrednoteni tisti izdelki, v katerih je vloženega od 40 do 50 odstotkov znanja. Torej z visoko devizno učinkovitostjo ne bo nič, ali pa se bo ta ustvarila pod ceno. Nazadnje pa so tu še naravne danosti kot eden izmed dejavnikov učinkovitosti, ki pa žal nimajo osnov, razen negativne selekcije pri zaposlovanju v preteklosti, ko se je gledalo le skozi prizmo sociale. Premalo pa je upoštevana dostopnost surovini in vse drugo. Kar bi bilo dovolj za zagotovitev uspešnosti delovne organizacije v mednarodni konkurenci. Za ilustracijo primer nakupa pločevine, ki nam ga je izdal eden izmed šoferjev. Po naključju je vozil pločevino od proizvajalca do končnega porabnika Avtoradgone. Na začetku je bila cena kg pločevine 5 din. Po petih vmesnih natovarjanjih in raztovarjanjih od Izole prek Maribora, Beograda do Gornje Radgone pot do Jesenic do Radgone je bila dolga in zanimiva, pa tudi blago je vmes počivalo je cena narasla s 5 dinarjev za kilogram na 51 dinarjev pri končnem odjemalcu, ne da bi se je kjer koli dotaknili v proizvodnem smislu.

ŽIVLJENJA NA RAČUN TLAKE DELAVCEV JE KONEC

Uveljavljanje na zunanjem trgu je bilo povezano s prodorom gradbincev na zunanjih trgih, katerih posle so v Avtoradgoni spremljali, toda posli gradbincev se zmanjšujejo, s tem pa tudi priliv deviz v Avtoradgoni. No, bivalne enote oziroma nadgradnje pa niso predstavljale nekega posebnega deviznega učinka. Največji učinek vse-kakor ustvarja transport. Drug pomemben dejavnik pri deviznih poslih pa so montaže objektov, kar je sploh značilnost slabo stojčih kovinskopredelovalnih organizacij v Pomurju. Namreč, likvidnost in izvozno uspešnost delovnih organizacij rešujejo z deli v deželah tretjega sveta, kjer smo bili do sedaj prisotni. Regresija na tem področju pa se takoj kaže v poslovnih rezultatih delovnih organizacij.

DAVEK, KI TERJA PRVE ŽRTVE

Kot nerazvita regija in kot nerazvita občina v sedemdesetih letih smo potegnili, oziroma so potegnili, pametno potezo, namreč vse sile so bile usmerjene v razvoj in formiranje delovno intenzivnega, ne pa kapitalno intenzivnega sektorja gospodarjenja, kar je sploh značilnost regije. Na račun takšnih vlaganj je bila v tistem obdobju dosežena visoka gospodarska rast. Toda „takšna politika preneglega ustvarjanja pomembnih ekonomskih koristi in ustreznega pospeševanja tempa gospodarske rasti se ne more obdržati na dolgi rok“, prej ali kasneje začne delovati kot ozko grlo sistema kot celote in zaradi tega nujno pripeljejo do nižje rasti.“ (n. d.)

Tako bo verjetno jutri z naslednjo panogo, ki vsiljuje izrazito delovno intenzivni princip.

Način proizvodnje in organizacija dela ne spodbujata ustvarjalnega in inovativnega dela. Vloga znanja je že tako ali tako na nizki ravni, verjetno pa se ob tem odpira tudi problem vodenja. Pri sistemih, ki so socialno sprejemljivi in ekonomsko slabo učinkoviti, kajti v razvitih družbah pomeni učinkovitost vodenja 85 odstotkov uspešnosti delovne organizacije. Nizka pa je tudi izkoriščenost strokovnjakov, da bi bila lahko delovna organizacija uspešnejša.

Janez Votek

Zdravilišče Radenska Radenci, n. sol. o.,
TOZD JERUZALEM LJUTOMER
odbor za delovna razmerja delavcev

OBJAVLJA

prosta dela in naloge:

1. Pripravnika za delo v recepciji — 1 delavec
2. KV kuhar — 1 delavec
3. KV natakar — 2 delavca
4. Čiščenje prostorov — 3 delavci
5. Portirski dela in pomoč pri recepcijskih delih — 1 delavec
6. Podaja vstopnic — 2 delavca
7. Čuvanje objektov — 1 delavec
8. Pomožna dela v kopališču — 2 delavca

Pogoji:

1. srednješolska izobrazba
2. gostinska šola — smer kuhar
3. gostinska šola — smer natakar, pasivno znanje nemškega jezika
4. nk delavka
5. srednja šola ali kv delavec, pasivno znanje nemškega jezika
6. pk delavec, pasivno znanje nemškega jezika
7. pk delavec
8. nk delavec

Delovno razmerje za vsa navedena dela se sklene za določen čas v Termalnem kopališču Banovci in v Vinskem hramu na Jeruzalemu.

Rok prijave je 8 dni po objavi oziroma do zasedbe.

Prijave pošljite na naslov:
Radenska TOZD Jeruzalem Ljutomer
Odboru za delovna razmerja delavcev

vsak
četrtak

VESTNIK

terme topolšica

Zdravstveni center Velenje, TOZD NARAVNO ZDRAVILIŠČE
TOPOLŠICA, objavlja prosta dela in naloge:

1. Vodja gostinske dejavnosti

- Pogoji: — ekonomist ekonomsko-turistične smeri,
— srednješolska izobrazba s predizobrazbo v gostinski stroki,
— znanje dveh tujih jezikov,
— tri oziroma štiriletna praksa na enakih ali podobnih delovnih mestih.

2. Vodjo kuhinje

- glavni kuhar
Pogoji: — hotelski tehnik ali VKV kuhar,
— tri leta prakse na enakih ali podobnih delovnih mestih v gostinski stroki.

3. Natakar

- 2 delavca
Pogoji: — poklicna gostinska šola oziroma VK natakar,
— 1 leto delovnih izkušenj.

TOZD BOLNIŠNICA TOPOLŠICA

objavlja prosta dela in naloge

administratorja — daktilografa na bolniškem oddelku.

Pogoj: srednja ali nižja administrativna šola.

Za vsa dela in naloge sklenemo delovno razmerje za nedoločen čas. Poskusno delo traja 90 dni. Stanovanje po dogovoru.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravstveni center Velenje, kadrovska služba, 63326 Topolšica.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

SVET KRAJEVNE SKUPNOSTI ŽELEZNE DVERI
RAZPISUJE PROSTA DELA IN NALOGE

TAJNIKA KS

ŽELEZNE DVERI

- Pogoji: — srednja strokovna izobrazba ekonomske, administrativne smeri ali druga ustrezná srednja šola;
— 1 leto delovnih izkušenj.

Zaželeno je, da je kandidat občan KS Železne dveri.

Delovno razmerje za navedena dela in naloge sklenemo za nedoločen čas polnim delovnim časom. Poskusno delo traja 3 mesece.

Začetek dela je 1. 4. 1985.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev zbira Krajevna skupnost Železne dveri 8 dni po objavi razpisa.

IMP Panonija industrija kmetijske mehanizacije in montaže, Murska Sobota, TOZD Blisk montaža in obdelava kovin, Murska Sobota, 69000 Murska Sobota, Bjedičeva 3
objavlja

JAVNO DRAŽBO

rabljenih osnovnih sredstev:

1. Kombi IMV 2200 D, leto izdelave 1978, z izključno ceno 150.000,00 din
2. Moped TOMOS tip APN 4, leto izdelave 1978, 2 kosa, z izključno ceno 10.000,00 din

Javna dražba osnovnih sredstev bo v sredo, 3. aprila 1985, z začetkom ob 9. uri na dvorišču tozdr, Bjedičeva 3. Udeleženci morajo pred začetkom dražbe plačati varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene, in to pri blagajni tozdr. Varščina se, razen kupcu, po dražbi vrne udeležencem. Kupec mora ostali znesek plačati v 8 dneh po dražbi oziroma pred prevzemom vozila. V izključno ceno ni všteti prometni davek.

DISCIPLINSKI UKREPI

Če vzameš v roke 6 strani obsegajoče (torej skromno) glasilo delovne organizacije INA-Nafte Lendava, boš hočeš nočeš postal pozoren tudi na naslov Disciplinski ukrepi. Zasledil smo ga v januar-ski in februar-ski številki.

Pri Nafti delo disciplinske komisije že dolgo ni tabu. Skratka: komisija deluje. Dela ji ne manjka. V lanskem novembru je obravnavala 13 zahtevkov za uvedbo disciplinskega postopka in izrekla tri opomine, sedem javnih opominov, eno prenehanje delovnega razmerja... 30. januarja pa je disciplinska komisija obravnavala 9 zahtev za uvedbo disciplinskega postopka in izrekla dva opomina, en javni opomin, dve prenehanji delovnega razmerja, v dveh primerih je delavce oprostila odgovornosti za očitano kršitev, v teh primerih pa se postopek nadaljuje.

MIMOGREDE

V INA-Nafti je zaposlenih 1117 delavcev. Mesečno tako v povprečju pride pred disciplinsko komisijo vsak stoti delavec. Veliko? Malo? Dejansko je to veliko. Ali delavci (vsi smo delavci!) res morajo kršiti delovno disciplino in zato slede sankcije? Najpogostejši vzrok za disciplinski postopek in sankcije je

uživanje alkohola na delovnem mestu. Delo in alkohol sicer ne gresta skupaj, vsaj v taki tovarni ne, kot je Ina-Nafta, zato vprašanje: ali ni moč tega zla povsem preprečiti? Disciplinski ukrepi namreč prizadenejo le posameznike, ustrenejša preventivna akcija (če že samoupravni akti in v njih zapisano vedenje na delovnem mestu ne zadoščajo) pa bi le utegnila pregnati alkohol iz tovarne.

S. SOBOČAN

AVTO-MOTO DRUŠTVO ŠTEFAN KOVAČ, MURSKA SOBOTA

proda

osebne avtomobile: zastava 101, letnik 1980, škoda 120 L, letnik 1981, škoda 105 S, letnik 1979 na dražbi, ki bo 1. aprila 1985, ob 14. uri, na AMD Murska Sobota, Noršinska 2.

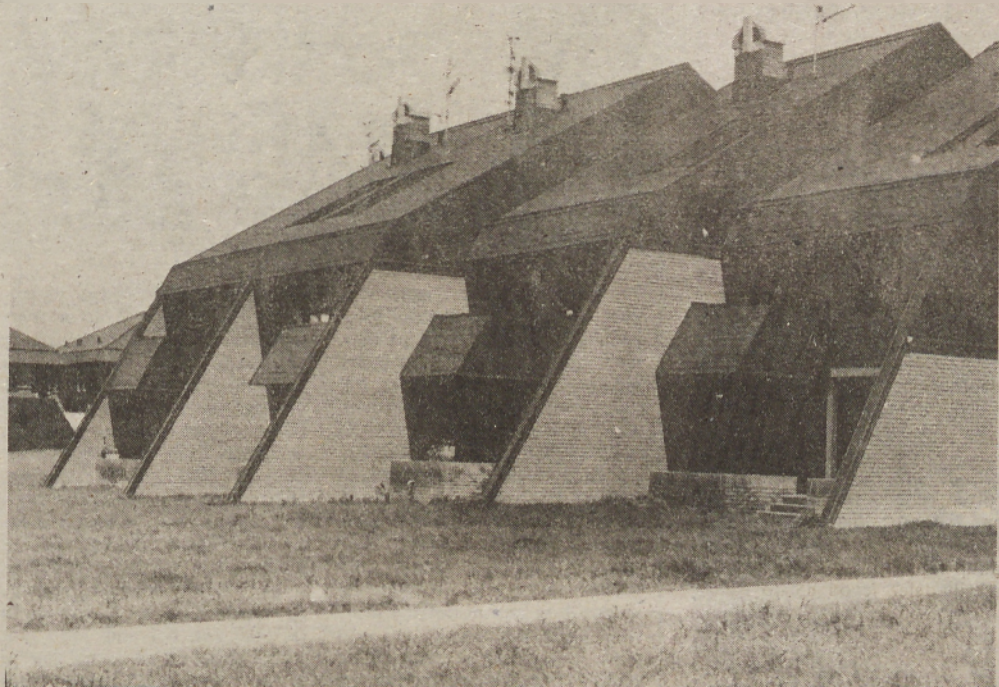
lip bled
lesna industrija

64 260 bled
ljubljska c. 32

Proizvodni program:

- vhodna vrata
- notranja vrata
- garažna vrata
- opazne plošče
- notranje pohištvo iz masivnega lesa
- projektiranje, izdelava in montaža strojev in naprav

PRODAJALNA LIP BLEĐ, MURSKA SOBOTA,
Cvetkova 1 a, tel.: 069/22 942

PROIZVAJAMO

portlandske in specialne cementske ter hidravlično vezivo za pripravo malte — Mektit R

avtoklavirane azbestcementne tlačne in kanalizacijske cavi ter valovite, ravne strešne in ravne fasadne plošče

fasadne silikatne zidake in bloke ter kremenove peske in keramično glino

INFORMACIJA IN PRODAJA

salonit anho, tozid blagovni promet, 65001 Nova Gorica, Kidričeva 20, telefon: (065) 24-411, telex: 34 320 anho yu

SALONIT ANHO

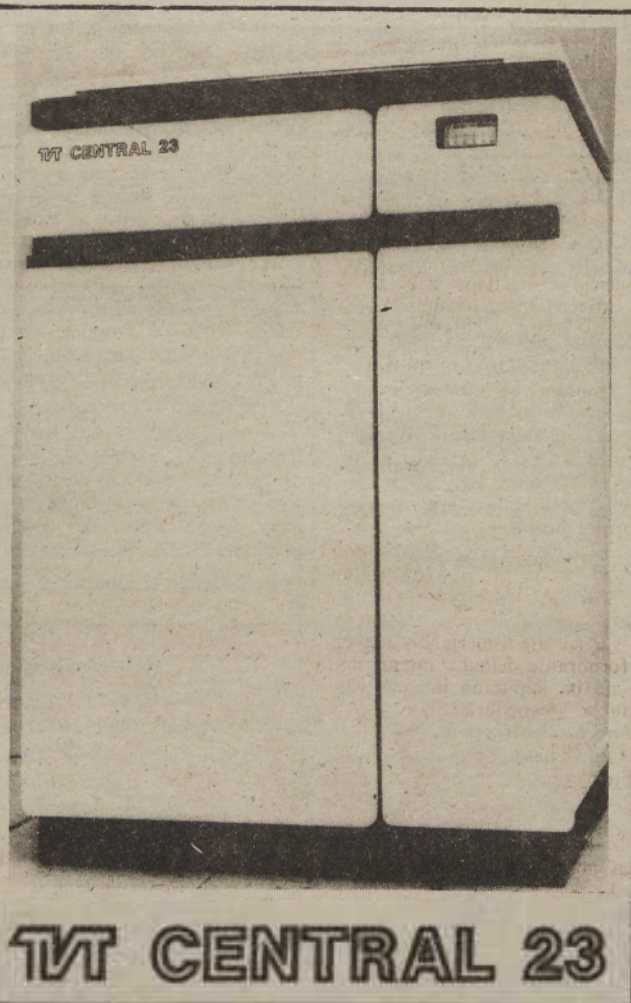
industrija gradbenega materiala, anho

TRADICIJA, IZKUŠNJE, KVALITETA

Poceniti ogrevanje s pravilno izbiro peči

Peči za etažno centralno ogrevanje model CENTRAL so namenjene montaži in uporabi v nepodkletenih hišah in stanovanjskih blokih, kjer ni centralnega ogrevanja.

- Peč postavimo običajno v bivalni prostor, najbolje v kuhinjski niz, saj mu je peč dimenzijsko in estetsko prilagojena,
- brušena litoželezna kuhalna plošča omogoča ogrevanje jedi, letni režim kurjenja pri CENTRAL 17 K pa s premikom rešetke na zgornji nivo omogoča normalno kuhanje,
- peč je konstruirana za kurjenje s srednje kaloričnimi premogi granulacije nad 30 mm, v njej pa lahko kurimo tudi les,
- izkoristek je med 70 in 80 %, kar je odvisno od vrste goriva,
- v dimnih plinih je zaradi odličnega zgorevanja malo saj in letečega pepela,
- ena polnitev kurilnega prostora zadošča za štiriurno kurjenje na nazivni moči, pri minimalni obremenitvi pa do 12 ur,
- dimni priključek je pri CENTRAL 17 K možno izvesti iz bočnih ali zadnje strani, pri CENTRAL 23 pa od zadaj ali z desne strani,
- peč moramo montirati na odprt sistem centralnega ogrevanja,
- peč mora biti varovana z odprto raztežno posodo,
- peč je opremljena s potezno rešetko, da se lahko pepel stresa med kurjenjem, pod njo pa je velik pepelni prostor,
- zeleno moč peči vzdržuje avtomatski regulator.

Trajnožareča peč za centralno etažno ogrevanje CENTRAL 23 je namenjena centralnemu ogrevanju stanovanjskih prostorov. Peč za centralno etažno ogrevanje CENTRAL 17 K je namenjena ogrevanju stanovanjskih prostorov, v letnem režimu kurjenja pa lahko na njej tudi kuhamo.

Tovarna vozil in toplotne tehnike
BORIS KIDRIČ n. sol. o.
MARIBOR 1863—1983
62000 MARIBOR, Leningradska 27
telefon: 062/39-779, 39-711, 302-321
telex: 33-161

- Obiščite nas na sejmu gradbeništva v Gornji Radgoni v hali A, razstavljeni prostor 109, kjer boste dobili vse potrebne informacije ter nasvete.

Turistično društvo Lendava

Lendava postaja privlačnejša

Predlani je v Lendavi znova živelo turistično društvo, ki zdaj šteje 366 članov. V razmeroma kratkem obdobju je društvo doseglo pomembne uspehe. Naj jih nekaj naštejemo: priredilo je dve uspešni Lendavski trgatevi, izdalo je 5 tisoč izvodov turistično-informativne zbirke (neke vrste prospekt), dalo je postaviti oziroma obnoviti klopi v lendavskem parku, poskrbelo je za okrasne rastline na Partizanski cesti, pri hotelu Lipa je dalo postaviti turistično-informativno tablo (koruznjak), skrbelo je za lepši videz Lendave in okolice. Za turizem pa so tudi pomembni kačipotji za vse pomembnejše turistične, zgodovinske in kulturne točke. Vse to in drugo je pripomoglo, da je Lendava v okviru tekmovanja „Izbiramo najbolj urejen kraj v Sloveniji“ v letu 1984 pristala na 5. mestu, kar je za to naselje, ki šele začne orati ledino na področju turizma, dokajšen uspeh. Seveda so zanj predvsem zaslužni delavci turističnega društva, prav tako pa tudi tozid Gostinstvo Lendava, ki vidi v turističnem društvu zaveznika, zato z njim dobro sodeluje, pa tudi narobe.

Uspehi, ki spodbujajo. O njih in načrtih so spregovorili na občnem zboru. Za letošnje leto so sprejeli obsežen program dela. Turistično društvo se zavzema za obsežnejšo turistično ponudbo, za lepšo ureditev Lendave kot zdraviliškega kraja, za popstritev gostinske ponudbe in boljše storitve.

Letos bodo poskrbeli za postavitev ustreznih obeležij za skupino s slamo pokritih zidanic v Novem Tomažu; ustrežnejšo označbo bodo postavili pri Trojici (mumija Hadika), uredili bodo okolico gradu, postavili bodo več turističnih kačipotov, sofinancirali izdajo brošure Lendava in okolica, del sredstev pa bodo namenili tudi za pripravo prospekta o Lendavi, ki naj bi ga izdali v prihodnjem letu. Letos bo društvo tudi priredil Lendavsko trgatev, ki se je zlasti v lanskem letu že dokaj uveljavila in tako utegne postati osrednja turističnogostinska prireditel lendavske občine.

Turistično društvo Lendava bo tudi proučilo možnost za prikaz dogodkov iz časov Turkov, poskrbelo za razglednice in turistične spominke, pomagalo pri urejanju Copekovega mlina v Mali Polani in rojstne hiše Miška Kranjca; sodelovalo bo pri urejanju okolice Bukovniškega jezera in drugo.

Š. SOBOČAN

Uspešna bera brogarskega društva

Na letnem občnem zboru brogarskega društva Bistrica so ocenili lanske leto delo in sprejeli program za letošnje leto. Povedati moramo, da je društvo od svoje ustanovitve že marsikaj naredilo, na primer leseno čolnarstvo ob obrežju reke Mure. V lanskem letu so dosegli nekaj lepših športnih uspehov. Pionirska ekipa se je udeležila akcije Slovenske reke 84. V Sloveniji so sodelovali na petih spustih po slovenskih rekah. V avgustu so organizirali prvenstvo v spustu po reki Muri. Udeležili so se tudi tradicionalnega spusta za Dimekov memorial. Pri tem so sodelovali tudi člani CZ z gumijastimi čolni. Z brogarskim društvom Mura iz Kroga so pripravili kajakaško šolo, in dali poudarek predvsem tehniki veslanja. Kupili so več čolnov, in sicer štiri kajake za spust, tri kajake za slalom, en turistični kanu in šest vesel.

V letošnjem letu želijo bistriški brodarji povečati število članov, predvsem bo potrebno več pozornosti nameniti delu z mladimi. Ta šport pa krepi tudi družbeno samozavest. Zgraditi nameravajo pristanišče za čolne in kupiti prikolico za prevoz čolnov. Brogarsko društvo Bistrica bo odslej vodil Alojz Ozbetič.

Jože Žerdin

ZAVOD ZA EKONOMIKO IN URBANIZEM
MURSKA SOBOTA

proda na javni dražbi

- telefonsko centralo ISKRA — 10-številčno
- 4 dvotarifne električne števec
- 2 kopalni kadi LŽ,
- 2 električna bojlerja — 80 l
- 4 infra peči
- 2 umivalnika
- 1 radiator TRIKA 42-300/9.

Javna dražba bo v torek, 2. aprila, ob 11. uri v prostorih zavoda. Interesenti tam prevzamejo in plačajo kupljene predmete.

ljubljska banka

POMURSKA BANKA
MURSKA SOBOTA

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

OBJAVLJA

za potrebe OE M. Sobota

prosta dela in naloge

OPRAVLJANJE SPLOŠNIH DEL DELOVNE SKUPNOSTI BANKE

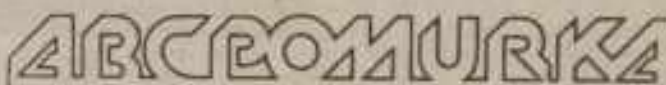
Poleg splošnih pogojev pričakujemo od kandidatov:

- višjo šolo upravne ali druge ustrezne smeri,
- tri leta delovnih izkušenj,
- zanesljivost, komunikativnost, točnost.

Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas z 2-mesečno poskusno dobo.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: LB Pomurska banka, Murska Sobota, Trg zmage 7.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili 45 dni po objavi.

DELOVNA ORGANIZACIJA

AGROSERVIS, p. o.

Murska Sobota

Delavski svet
razpisuje dela in naloge

- individualnega poslovnega organa DO

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

- imeti morajo visokošolsko izobrazbo ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah,
- višješolsko izobrazbo ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delih in nalogah.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge

- vodje oddelka finančno-računovodskih služb

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da imajo višješolsko izobrazbo ustrezne smeri in 3 leta delovnih izkušenj,
- da imajo srednješolsko izobrazbo ustrezne smeri in 5 let delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh po razpisu na naslov: ABC POMURKA — AGROSERVIS p. o. Murska Sobota, Kroška cesta 58.

Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

ELEMENT n. sol. o.
GORNJA RADGONA
Ljutomerska c. 6

Delovna organizacija ELEMENT, Gornja Radgona, Ljutomerska c. 6, proda 3. aprila 1985 ob 12. uri na

javni dražbi

naslednja osnovna sredstva:

1. Tovarno vozilo TAM 6500, letnik 1972, 400.000,00 din
2. Tovarno vozilo TAM 125 T 12 K, letnik 1976, 500.000,00 din
3. Zestavo 850, letnik 1983, 220.000,00 din

Udeleženci morajo pred dražbo plačati varščino v višini 10 odstotkov od izklicne cene. Ogled je možen vsak dan, razen nedelje, od 7. do 14. ure. Prometni davek plača kupec v skladu z zakonskimi predpisi.

ABC POMURKA
VELETRGOVINA POTROŠNIK, M. Sobota
TOZD MERKUR

OBVEŠČA

cenjene stranke, da bo evidenčno vpisovala naročila za premož za kurilno sezono 1985/86.

Evidenčno se lahko vpišete od ponedeljka, 1. 4. 1985, dalje v poslovnih enotah:

- a) KURIVO-GRADIVO, ul. Iva Lole Ribarja v M. Soboti ali
- b) KURIVO v Betincih v Panonski ulici.

OPOZORILO

- Naročil, ki so bila evidentirana za kurilno sezono 1984/85, ne bodo upoštevali.
- Sprejemajo le osebne vpise, naročil po telefonu ne bodo sprejemali.

Podrobnejše informacije lahko dobite ob evidenčnem vpisu.

Veletrgovina Potrošnik
TOZD Merkur, Murska Sobota

ne zgodi se vsak dan

ROBOT ZA MALI DENAR

So za računalniki zdaj na vrsti roboti? Znano je, kako hitro so se iz dragih in nerodnih računalnikov razvili mali in vsakomur dostopni hišni računalniki. In kot je pred leti prišel na tržišče prvi poceni računalnik, tako zdaj stopa pred morebitne kupee mali hišni robot, potomec dragih industrijskih robotov in prednik domačih elektronskih služabnikov skoraj

šnjega jutrišnjega dne.

V Veliki Britaniji so začeli prodajati robotka, ki stane v našem denarju okoli 20.000 din.

Robot nosi ime Zero 2, delajo pa ga v podjetju Intergalactic Robots.

Tako poceni je tudi zaradi tega, ker ga prodajajo po delih, kupec pa koristno in poučno igračo sestavi sam.

Zero 2 zna zalivati vrt, riše kroje za obleke, lahko ziba zibelko, zna zaigrati nekaj priljubljenih melodij, pobožati se upa tudi domačega psa ali mačka.

Za pravega hišnega robota je vse to seveda premalo, a že sam pojav takega robota je obetaven, saj mu bodo zelo verjetno sledili hišni roboti, ki bodo bolj koristni in bodo več znali.

Umrl ustanovitelj COCA-COLE

ROBERT W. WOODRUFF, ameriški tovarnar, ki je iz kakele naredil najbolj znani ameriški izdelek na vsem svetu, je pred dnevi umrl v svojem rojstnem mestu Atlanti (zvezna država Georgia), star petindevetdeset let. Leta 1919 je bančni konzorcij, kateremu je predsedoval Robertov oče, Ernest Woodruff kupil za 25 milijonov dolarjev pravkar ustanovljeno tvrdko Coca-Cola. Njen lastnik Candler je 28 let prej od Johna S. Pemberton za 2300 dolarjev odkupil »tajno formulo« te osvežilne pijače.

Takoj po prvi svetovni vojni pa so ceno sladkorja tako zrasle, da je podjetje zašlo v težave. Vodstvo je Woodruffa mlajšega, ki se je takrat še ukvarjal s prodajo mineralne vode, prosilo, naj on prevzame položaj direktorja, vendar je to najprej zavrnil. Leta 1923 pa je ponudbo sprejel in podjetje si je pod njegovim vodstvom hitro opomoglo.

Svojo najboljšo potezo je Woodruff izvedel na začetku

druge svetovne vojne: odločil se je, da bo ameriškim vojakom prodajal kokakolo po pet centov. Ameriška vlada, ki je hotela fante oskrbeti z dovolj pijače, je prevzela transportne stroške in na različnih bojiščih postavila vrsto polnilnic. Tako je nastalo zunaj Amerike okrog 64 polnilnic in med drugo svetovno vojno so ameriški vojaki popili okrog pet milijard steklenic koka-kole.

Michelle Egginton (19) pravi, da gleda najraje grozljivke. Tudi sama si želi nastopiti v kakšnem filmu... recimo v tistem o Drakuli

OBČUTLJIVI FRANCOZI

Kar zadeva njihov jezik, Francozi ne poznajo šale. V skupščini so pred nedavnim sprejeli zakon po katerem naj bi dokončno iz francoščine pregnali širjenje angleških besed. Po podobnem zakonu, ki so ga sprejeli leta 1975 je za nepotrebno uporabo angleških besed predvidena kazen 15 tisoč dinarjev. Samo lani so kaznovali 200 posameznikov in podjetij. Zlobni jeziki pravijo, da se bo po novem zakonu v Franciji uporabljala le še angleška beseda »whisky«.

NE ZGODI SE . . .

Sodba nekega sodišča v Washingtonu utegne imeti daljnosežne posledice. Dalo je namreč prav tožbi predstavnika indijanskega plemena Oneida.

Bilo pa je takole. Indijanci so leta 1795 prodali evropskim naseljencem nekaj zemlje in to za ničvreden drobiž in drobnarije. Sodišče je ugotovilo, da so bili prodajalci zemlje naplatani.

Sedaj, ko se dogovarjajo o višini odškodnine, pričakujejo, da se bodo oglasili še drugi Indijanci. Zemljišče, za katerega gre v omenjeni razsodbi pa ni nobeno drugo kot tisto, na katerem danes stojijo nebotičniki newyorškega Manhattan.

Američan R. L. Bender je s svojim fordovskim vozilom prevozil nič manj kot 1.647.000 kilometrov, ne da bi zamenjal motor ali karoserijo. V skoraj tridesetih letih vožnje je z avtomobilom zadovoljen. Ko se ga bo naveličal ga bo prodal »Ford Motor Company«, ta pa je že odredila mesto zanj v svojem muzeju v Dearbornu.

Res, kaj takega se ne zgodi vsak dan . . .

TO NISO LJUDJE

— Ljudje so včasih prave svinje!
— Kaj te spet mori?
— Poklicali so naju s kolegom na disciplinsko sodišče in to samo zato, ker sva za šankom prodajala vino, ki sva ga pripekljala iz trgovine in tam tudi redno plačala.
— Samo tam so cene dosti nižje . . .

B. Heuvelmans
pripoveduje:

ANAKONDA IN STRAŠNE „MORSKE KAČE“

Vrnimo se spet k Hyattu Verrillu. Po njegovem mnenju izhaja pretirana velikost, ki jo Indijanci ali popotniki pogosto prisojajo anakondi, najbrž od tod, ker je težavno ocenjevati velikost žive kače. Dejstvo je — in tudi sam sem se o tem prepričal — da je zelo težavno oceniti velikost živali, ki zvita v klobčič miruje ali pa se njeno telo urno giblje v vijugastih gibih. Naše oko, ki težavno izmeri celo dolžino ravne črte, je večinoma nesposobno oceniti dolžino krive črte. Recite komurkoli, naj vam pove, kako dolg je krog ali na primer obseg kakega bazena, pa boste presenečeni spriči številnih napak. Znano je, da moramo vedno uporabiti matematično formulo, če hočemo izračunati dolžino neke krivulje.

Ko je nekega dne v Guyani Hyatt Verrill opazil veliko anakondo, zvito na skalnati izboklini, je za poskus vprašal vsakega od svojih tovarišev, da oceni njeno dolžino.

„Filmski amater, popolnoma neizkušen v problemih džungle, je izjavil, da meri 18 metrov; misionar, ki je 7 let živel v notranjosti in videl na ducate kač velikank, je bil bolj rezerviran in jo je ocenil na 12 metrov; Indijanci so govorili o 6 do 12 metrih; moj spremljevalec, ki je pred nekaj leti spremljal neko znanstveno ekspedicijo lovcev na kače, se je zadovoljil z 9 metri, medtem ko je osiveli „kapitan“ rekel v slabi angleščini: „Če upoštevam vse izjave, vodje, ne morem reči nič pozitivnega, vem, da prisojate tej velikanki preveliko dolžino!“

Krogla v glavo je končala anakondino življenje, in ko smo jo odvihli, je merila natanko 5,95 metra in (49 stop ali 6 palcev). Toda, kakšna pošast! Na sredi je meril njen obseg 85 cm (nad 33 palcev). Ker je tehtala nad 360 funtov (165 kg), je bila kaj težak tvor za peterico Indijancev. Njene dimenzije so bile tako ogromne, da smo še po merjenju komaj verjeli, da je tako „majhna“.

Kritika Hyatta Verrilla je nedvomno postavljena na trdno podlago. Toda, ali je tudi njegova izkušnja zasnovana tako, kot nam daje slutiti? Sodeč, da je anakonda, zvita v klobčič, dolga 6 do 12 metrov, so Indijanci pokazali zelo velik smisel za opazovanje: njihova najmanjša ocena je popolnoma pravilna. Dopustiti moramo, da bi bila njihova gornja ocena, če bi videli žival odmotano, mnogo točnejša.

Isto velja tudi za misionarjevo presojo. Če upoštevamo, da je treba ocene prič, ki dobro poznajo te kraje, omejiti na polovico, bomo videli, da velikost kač velikank, ki jih večkrat ome-

njamo, v resnici presega 10 metrov, torej toliko, kolikor meri rekordni primerek inštituta v Butantanu. In slednjič, pri anakondi, ki jo je ubil Percy Fawcett, se v oceni ne moremo sklicevati na napako, vsaj ne znatnejšo, ker je bila pošast merjena mrtva na bregu reke. Dejstvo, da je raziskovalec zapisal „kolikor smo jo mogli izmeriti“, pomeni najbrž, da ni mogel vzeti natančne mere (tistega dela njenega telesa, zlekjenega na bregu, ne da bi računali tisti del pod vodo, katerega debelina na vodni gladini je vendarle morala izdajati vsaj približno dolžino. Sicer pa je verjetneje, da je hotel Fawcett s temi besedami pojasniti, da ni imel priprav za merjenje, da pa se kot dober Anglosaksonec, ki je uporabil merske enote, kot so stope in palci, ni mogel kdo ve koliko zmotiti. Dodajmo še, da navaja točne mere (45 stop in 17 stop). Če bi se omejil na nedoločeno oceno, bi zapisal „kakih petdeset stop nad vodo in kakih petnajst stop v vodi.“

Če se sklicujemo na mlajše raziskovalce Amazone in sosednjih področij, bomo opazili, da ti vedno omenjajo anakonde, katerih dolžina je vedno večja od 6 metrov, kakršno koraj še dopuščata Hyatt Verrill in dr. Dittmars. Glede tega naj se sklicujem zgolj na navedbe markiza de Wavrina, o katerem je izjavil markiz de Crequi Monfort, predsednik Društva prijateljev Amerike v Parizu, da je na splošno najboljši poznavalec neznanih in slabo poznanih prostanstev tropske in subtropske Amerike, ki belemu človeku vzbuja strah.

Markiz de Wavrin seveda ni bil poklicni zoolog, toda vsa njegova opažanja so bila natančna in navajal jih je brez najmanjšega nagnjenja do romantike in brez strastnega zanosa. Poznal sem tega suhljatega človeka hladnega in predirnega pogleda, ki sem ga moral spremljati kot zoolog takrat, ko je hotel odkriti izvire Orinoka (ta njegov načrt je zaradi sovražnosti 1940. leta propadel). Zagotavljam, da mu lahko popolnoma verjamemo, ko v uvodu svojega dela o divjih zvezah Amazone piše: „Govoriti želim samo resnico. Navedel bom resnične mislece na ta način ali če jim nasprotujem, nedvomno ostalo še dovolj zanimivih elementov.“

Veliki raziskovalec nam veliko pripoveduje o anakondah:

„Tiste, ki jih največkrat srečujemo ob rekah, „piše,“ so dolge 6 do 8 metrov. Videl sem tudi take, ki merijo celo 10 metrov, so pa še tudi daljše, če lahko verjamemo domačinom.“

(Nadaljevanje prihodnjič)

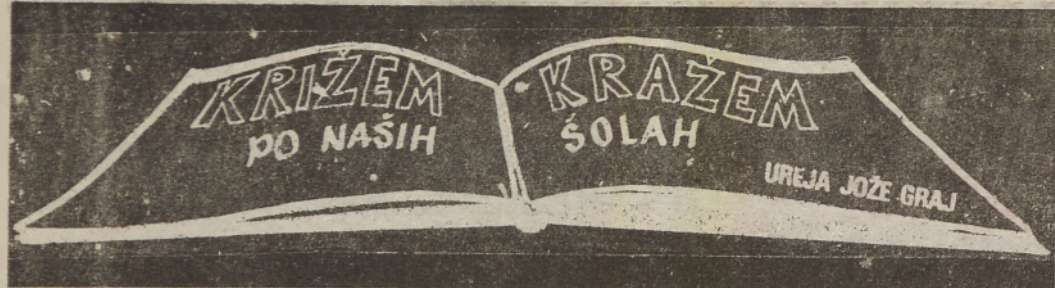
kovinotehna

na sejmu gradbeništva, od 1. do 7. aprila, v hali C
v Gornji Radgoni

ZA VAŠ DOM!

PRODAJA IN DOSTAVA!

— Obiščite nas —

Kurirčkova pošta

Kakor vsako leto je tudi letos k nam prispela Kurirčkova pošta. To je bilo v četrtek 14. marca. Prinesli so jo pionirji iz Gorenjcev.

Predsednica PO na naši šoli je prebrala pismo, ki ga pionirji prinašajo v torbici. Zvedeli smo tudi, da nosijo v njej še radirko, svinčnik, šilček in zemljevid, na katerem je z rdečo petro-rokrako zvezdo označen tudi naš kraj. Trije pionirji so jo nato ponesli naprej z izrečeno željo predsednice, naj jo varno poneso do naslednje postaje.

Nadaljevali smo s kulturnim programom, v katerem so nastopili mladinski pevski zbor, recitatorji in harmonikarji. Učenci in učenci iz petih razredov pa sta prebrala svoje zapise o dogodkih med NOB v naših krajih, ki sta jih zapisala po pripovedovanju svojih dedkov in babic.

Z vsem tem smo se podelili spominu številnih kurirčev, ki so v težkih vojnih časih prinašali torbico in važna sporočila našim osvoboditeljem — partizanom.

Učenci: Blanka, Sonja, Darja in Damijan
učenci 3. b razreda
osnovne šole
"Miško Kranjec"
Velika Polana

Lepa si, zemlja moja

Vsaka ptica se vrača tja, kjer se je zvalila, pravi slovenski pregovor. To pa ne drži le za ptice, ampak tudi za ljudi, kajti človeka vedno spremlja domotičje, če je v drugem kraju. Živali delajo vse po nagonih. Ljudje pa morajo ravnati po pameti in kakor jim velewa srce. Vsakomur je najlepši rojstni kraj.

Rodila sem se na Goričkem v majhni vasi, ki ni znana ne po tovarnah in ne po turizmu. Tudi o kakšnih pomembnih zgodovinskih dogodkih nisem slišala.

Moj dom stoji na bregu, ki mu domačini pravijo Črnkin in po njem je dobila naziv tudi naša hiša. V našem naselju je okrog sedem hiš, druge pa so precej oddaljene. V domači hiši sem se vedno dobro počutila. Domačija ni bila ravno velika, vendar je v njej odmevalo neko zadovoljstvo, saj smo bili čisto preprosti kmetje. V hlevu so se vsako pomlad vrnile lastovke, katerih sem se zelo veselila.

Majhna, ozka stezica je vodila preko potoka do domače cerkvice. V vasi sem poznala vse sosedje. Včasih me je pot zanesla tudi v drugo vas, kjer sem imela staro mamo, ki me je vedno lepo sprejela. Nisem se bala prav ničesar, ne teme, ne gozda in ne potoka. Bila sem zelo samostojna, saj blizu ni bilo otrok. Brat, ki je sedem let starejši od mene, je bil takrat v šoli, mama pa je imela veliko dela.

Toda nekoč, še sama ne vem kako, se je zgodilo. Držala sem mamo za roko, jokala in stopala proti avtobusni postaji in od takrat smo v Murski Soboti.

Rada se vračam nazaj v domači kraj, domačijo pa opazujem le od daleč, čeprav bi morda rada stopila tudi na hišni prag, v hlev, na dvorišče...

Mira Trajbar, 8. c
OŠ Edvard Kardelj
v Murski Soboti

IZBRANA RISBA: »Razigran konj« — Narisala Darinka
Barbarič, 6. razred OŠ Stogovci.

NASA SOLA

V Gornji Radgoni stoji lepa šola — stara 10 let. Grajena je bila s samoprispevkom občanov in namenjena za tisoč otrok. Danes jo obiskuje 911 učencev. Pouk poteka v eni izmeni.

Učenci od 1. do 4. r. obiskujejo COŠ, ki razen pouka vključuje rekreacijske odmore in številne interesne dejavnosti. Vsi učenci v šoli prejema kosila in malice. Približno 1/3 učencev je vozačev. Veliko učencev pa prihaja v šolo peš nad 4 km. Šolski okoliš je namreč zelo razširjen, zato so mnogi učenci zelo prikrasjeni pri vključevanju v interesne dejavnosti in razne akcije. Na šoli so zelo razgibane interesne dejavnosti s področja kulture, tehnike, športa in poljudnoznanstvenega značaja. Mentorji interesnih dejavnosti so večinoma učitelji. V veliko pomoč pa so tudi zunanji sodelavci, ki jih ni malo.

Šola ima bogato knjižnico. Šteje 9.000 knjig. Skoraj vsi učenci so njeni redni obiskovalci. Radi berejo. Bralne značke je osvojilo več kot polovica učencev. Na šoli aktivno delajo štirje pevski zbori. Vanje je vključenih 380 učencev. Mladinski zbor se je že dvakrat uvrstil med najboljše mladinske zore v Jugoslaviji in dvakrat

osvojil srebrno odličje. Zbor sodeluje tudi na mednarodnih srečanjih, večkrat pa gostuje v sosednji Avstriji. V tem šolskem letu smo izmenjali koncerte Radgona—Radkersburg. Mlajši mladinski pevski zbor in oba otroška zbora pa lepšata proslavo — v šoli, v delovnih organizacijah in v KS.

Na kulturnem področju je 20 krožkov. Zelo aktivni so člani dramskega krožka, večkrat so se nam že predstavili in tudi sedaj se pripravljajo za nastop. So pa skrivnostni, kaj pripravljajo. Radi bi nas presenetili.

Razen ustaljene dejavnosti s področja tehnike smo letos uvedli računalniški krožek. Šola je nabavila dva računalnika. Z ozirom na interes v tem krožku pa razmišljamo o nabavi še nekaj računalnikov. Zelo razgibana je dejavnost tabornikov in šolskega športnega društva.

Veliko učencev je varčevalcev. Denar hranijo v šolski hranilnici. Šola ima v najemu njivo in šolski vrt. Veliko pridelkov pridelamo sami. Imamo tudi čebelnjak in sadni vrt. Zelo lepo oskrbujemo spominski park pred šolo in gojimo cvetje in zelenje v vseh prostorih šole.

Razen pouka in interesnih dejavnosti je šola povezana z delovnimi organizacijami, kjer so naši učenci vključeni v proizvodno delo. Povezujemo se z ostalimi šola-

mi v občini, izmenjavamo kulturne programe, športna srečanja, tekmovalna v znanju in šahovski turnirje... V gosteh smo imeli alpske smučarje, književnike iz alpskih dežel Evrope, pevce in glasbenike iz Avstrije, Madžarske, Nemčije in Danske. Naš pionirski odred tekmuje v JPI. Za uspešno delo smo prejeli najvišje priznanje republike — kipec PIONIRJA. Prejeli smo tudi grb Mladenovca za 10 let bratskega sodelovanja s pobratenimi pionirji. Izvedli smo več akcij, skopali krompir, obrali jabolka, grozdje, puili sladkorno peso, skrbimo za grobove padlih borcev, obiskujemo ostarele v Rakičanu in Lokavcih, pa tudi za starejše občane našega kraja pripravljamo kulturno-zabavne programe. Vključujemo se v zbiralne akcije, humanitarne in delovne. Z denarjem, ki smo ga prislužili, smo pomagali pri gradnji pionirskega doma, lačnim v Afriki in pri gradnji bolnice v Murski Soboti.

Naše šahiste, ki so prvakinje Pomurja in tretje v republiki, se ponovno pripravljajo za tekmovanje. Letos bomo namreč gostili najboljše šahiste iz vse Slovenije na 35. republiškem tekmovanju.

Izdajamo svoj časopis in se oglašamo v drugih časopisih in revijah.

Šola je kulturno središče našega kraja, prav ponosni smo, da se pri nas zbirajo domači in tuji gostje, ki smo jih vedno in znova veselili.

Moja mamica

Moja mama je doma z Dolenjske. Ime ji je Tončka. Ima še tri sestre in štiri brate. Je kostanjevih las in modrih oči. Njena bela polt poudarja suho postavo. Rada se lepo oblači, nakit pa si le poredkoma nadene.

Hodi v službo in je z njo zadovoljna. Je skromna, občutljiva in dobrega srca. Zelo je dobra do mene in prav tako do svojih prijateljic in znancev. Vedno mi pomaga pri učenju, še posebno pri matematiki, če kaj ne razumem. Ljubi red in čistoto. Pri gospodinjstvu raje kuha, kakor peče.

Zelo sem srečen, da imam tako mamico.

Denis VOURI 3. b r.
OŠ Dobrovnik —
Joško Talanyi Janez

ZIMA SE POSLAVLJA

Snega ni več. Le ob cestah ga je še nekaj. Tudi tega je le še za kakšno lopato dve. Vreme je mrzlo. Pokrajina je pusta. V daljavi stojijo gola drevesa. Svoje puste veje držijo proti nebu. Trava je rumeno-zelene barve. Polja in vrtovi samevajo. Otroci so svoje smuči in sani pospravili in komaj čakajo tople dni. Z listi posuta drevesa so le spomladaj najlepša. Tudi trava je najlepša spomladaj.

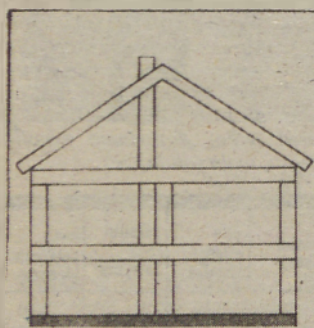
Zalostno gledam skozi okno pusto pokrajino in že se mi pred očmi prikaže gozd, zelen gozd, na tleh pa je polno zvončkov in trobentic. Sončni žarki prodirajo skozi veje. Kmalu se predramim iz teh sanj in se zazrem v pokrajino. Da, čez slab mesec bo prav tako, kot si zamišljam. Za zimo postajajo sončni žarki pretopli. Tudi ledena ploskev je popustila. Na njej plavajo le še kosi ledu in tudi drsaike sem pospravila.

Na svidenje zima! Letos si nam pokazala res ostre zobe, zato mora biti pomlad sončna in lepih barv.

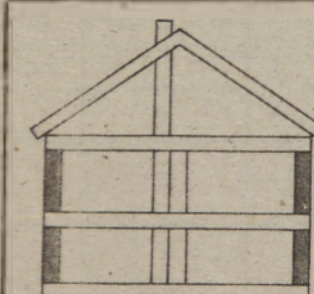
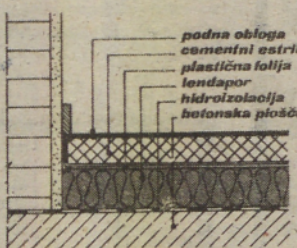
ANDREJA TORNAR, 6. b
OŠ TISINA

LENDAPOR — termoizolacijske negorljive plošče

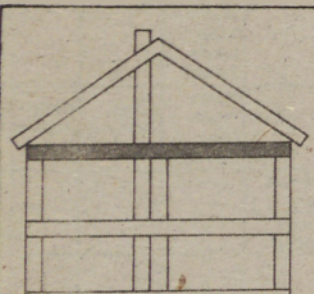
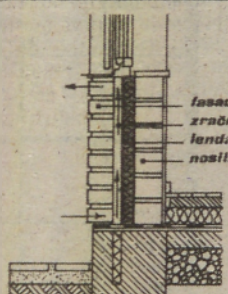
PRIMERI IZOLIRANJA Z LENDAPOROM

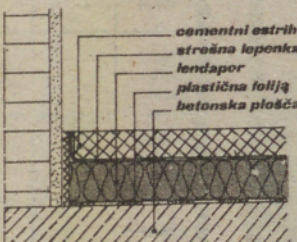
podna konstrukcija na terenu

prezračevalna fasada

stropna konstrukcija proti podstrešju

- LENDAPOR je sodoben negorljiv domači gradbeni material za toplotno in akustično izolacijo.

- LENDAPOR je lahek izolacijski material.

- LENDAPOR uporabljamo za stanovanjske zgradbe, družinske hiše, gospodarske objekte in hleve.

- LENDAPOR uporabljamo s kningipsom in ivernimi ploščami.

- Za suhomontažo z LENDAPOROM ni treba graditi posebne nosilne konstrukcije.

- LENDAPOR je notranja in zunanja toplotna izolacija obstoječih in novih zidov — ogromen prihranek energije za ogrevanje prostorov.

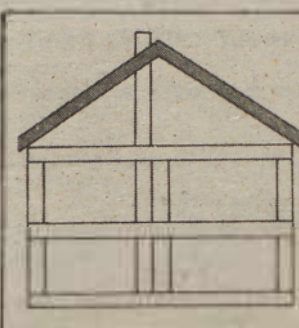
- LENDAPOR je sodobno embaliran, prevoz je zaradi minimalne teže 40 kg/m² možen z osebnim avtomobilom.

- LENDAPOR je odporen proti kislinam.

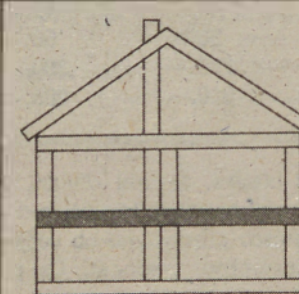
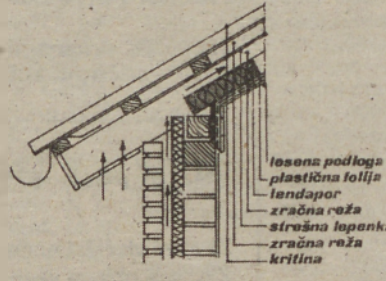
- LENDAPOR odbija glodalce, podgane, ptice in druge škodljivce.

- LENDAPOR je odporen proti vsem plinom, primeren je za fasade.

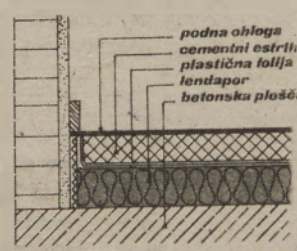
- Cena LENDAPORA je odvisna od volumenske teže.

strešna konstrukcija

stropna konstrukcija na etaži

INA NAFTA LENDA

TOZD PETROKEMIJA 69220 LENDA
Rudarska ulica 1
Telefon 75 201
Telex 35 226

Vse informacije boste prejeli na sejmu gradbeništva v G. Radgoni v hali A, razstavni prostor 121, ali v tovarni v Lendavi

PREDSTAVLJAMO VAM

TONČEK KOS PREDSEDNIK JUDO ZVEZE JUGOSLAVIJE

Na zadnji seji skupščine Judo zveze Jugoslavije je bil izvoljen za predsednika z enoletnim mandatom dolgoletni telesnokulturni delavec Tonček Kos iz Murske Sobotice. To je vsekakor veliko priznanje za njegovo dosedanje delo, hkrati pa tudi priznanje pomurskemu judo športu, ki ga že vrsto let uspešno vodi kot predsednik.

Z judo športom se je Tonček Kos začel ukvarjati leta 1963 in kot tekmovalci nastopil polnih deset let. Kmalu je opravil izpit za trenerja ter postal vadiatelj in vodja Judo Partizana Murska Sobotica. Od leta 1970, ko je bila v Murski Soboti ustanovljena Judo-karate zveza Pomurja je njen predsednik. Poleg tega je bil predsednik tekmovalne komisije Judo zveze Slovenije in tudi član tekmovalne komisije Judo zveze Jugoslavije. Leta 1979 je bil imenovan za člana predsedstva Judo zveze Jugoslavije, naposled pa izvoljen za predsednika predsedstva Judo zveze Jugoslavije.

V zadnjih letih dosega judo v Pomurju pomembne uspehe, za kar ima veliko zaslug prav Tonček Kos. Soboški Judo Partizan, ki letos praznuje 25-letnico delovanja, je prav v zadnji sezoni dosegel velik uspeh. Članska vrsta je namreč postala prvak Slovenije in si pridobila pravico sodelovanja na kvalifikacijah za zvezno ligo. Poleg Murske Sobotice pa je judo šport dosegel velik razmah

tudi v Lendavi. Ljutomeru in Cankovi. V soboškem Partisanu pa imajo tudi dober naraščaj mladink, ki redno vadijo. Izredno je zadovoljen, ker mu je bila zaupana funkcija predsednika predsedstva Judo zveze Jugoslavije prav v času največjih uspehov

pomurskega juda, kakor tudi ob praznovanju 25-letnice Judo Partizana Murska Sobotica. Ta jubilej bodo proslavili prihodnjo soboto, 30. marca 1985, z organizacijo republiškega članskega prvenstva in slovenstjo, na kateri bodo zaslužnim tekmovalcem in funkcionarjem podelili 47 plaket in 50 priznanj. K njegovi izvolitvi za predsednika predsedstva Judo zveze Jugoslavije tudi naše čestitke!

Feri Maučec

Mura : Izola 1:0 prek.

V prvem spomladanskem kolu je soboška Mura gostila moštvo Izole. Srečanje je bilo pri rezultatu 1:0 za Muro v 75. minuti prekinjeno. Gostje se niso strinjali s sodniško odločitvijo, ki je dosodil enajstmetrovko v korist domačinov, ko je bil strelec edinega zadetka Kreslin zrušen v kazenskem prostoru. Obrambni igralec Izole Šabanović je namreč brenil sodnika, ki je nato prekinil tekmo. Srečanje bo tako registrirano s 3:0 v korist Mure. Pred okrog 400 gledalci je sodil Androvič iz Maribora. V naslednjem kolu igra Mura s Kovinarjem v Mariboru.

— SKI. — ženske

Cimos : Metalservis Pomurje 40:72

V tekmovalju slovenske ženske košarkarske lige je ekipa Metalservis Pomurje iz Murske Sobotice v Divači premagala ekipo Cimos iz Senožca. Koše za Metalservis Pomurje so dosegli: Šišková 31, Borečeva 12, Kardoševa 14, Katančičeva 5, Škrabanova 4, Drožinova 3, Lopertova 2. V naslednjem kolu igra Metalservis Pomurje doma z vođečo ekipo Mengša.

— SKI. — moški

Triglav : Pomurje 103:75

V prvenstveni tekmi slovenske moške košarkarske lige je Triglav v Kranju premagal Pomurje. Strelci za Pomurje: Merklin 33, Juteršnik 12, Tiran 10, Gomboc 6, Saković 5, Marinič 4, Roškar 4 in Miler 1. Pomurje je nastopilo brez Rajbarja in Fujsa. V naslednjem kolu igra Pomurje doma z ekipo Kraškega zidarja.

— SRL. — ženske

Itas: Deloza Polana 22:16

V prvem spomladanskem kolu so raketetašice Deloze iz Polane gostovale v Ribnici in izgubile z ekipo Itasa iz Kočevja. Treba pa je povedati, da so Polančanke nastopile brez najboljšje strelke Horvatove. Gole so dosegle: Kocirova 5, Gamzejeva 4, Bačičeva 4, itd. V naslednjem kolu igra Deloza Polana zopet v gosteh pri Mlinotestu v Ajdovščini.

— ODBOJKA —

Ljutomer zmagal v Prevaljah

V 15. kolu tekmovalja v drugi slovenski moški odbojkarški ligi je Ljutomer gostoval v Prevaljah in premagal domačo istoimensko ekipo s 3:0. Radenci pa so z 0:3 izgubili v Braslovčah. Poraz 0:3 so doživeli tudi odbojkarice Pomurja v Prevaljah.

V naslednjem 16. kolu igrajo: Ljutomer: Sempeter II, Radenci: Mislinja in Pomurje: Sempeter.

ZMAGAL VARGAZON

Za konec namiznoteniske sezone v občini Ljutomer je bil turnir osmih najboljših, katerega se je udeležilo šest tekmovalcev. Zmagal je Janko Vargazon pred Tonetom Fickom in Borisom Sovičem.

S. Ž.

ŠSD Pionir iz OŠ Bakovci je izvedlo šolsko prvenstvo v smučarskih tehnikah in biatlonu. Skupno se ga je udeležilo čez sto učencev. V smučarskih tehnikah so bili najboljši: Plej, Rožman, Milak in Červak (pionirji) ter Marinič, Rajh, Zrim in Puhar (pionirke). V biatlonu pa so zmagali: Kreft, Štefanec, Jerič in Červak (pionirji) ter Meolic, Bakan, Tivadar in Červak (pionirke).

Janko Rožman

STRELSTVO

Janez Horvat četrti

Na republiškem finalu za zlato puščico, na katerem so nastopili strelci iz celotne Slovenije, ki so na regijskih tekmovaljih izpolnili normo, so sodelovali tudi pomurski strelci in se lepo izkazali. Najuspešnejši med njimi je bil Janez Horvat (Mura), ki je s 561 krogi osvojil četrto mesto in še enkrat dokazal, da je v izvrstni formi. Štefan Balaško (Noršinci) pa je s 557 krogi osvojil dvanajsto mesto.

Panonija, ABC Pomurka in Tišina

V občinski strelski ligi Murska Sobotica so izvedli 12. kolo tekmovalja. V A skupini vodi SD Panonija z 22 točkami pred Noršinci B 22, SCT 20, Tišina 19 in Cankovo 18 točk. V B ligi vodi SD ABC Pomurka s 24 točkami pred Skakovci 22, Gederovci 18 itd. Med posamezniki je na prvem mestu Janez Horvat (Mura) s 4406 krogi pred Balaškom (Nor.) 4367 in Pertocijem (Tiš.) 4321 krogov. V ob. ski pionirski ligi vodi SD Tišina s 156 točkami pred Muro 154 in Sebeborci 117 točk. Med posamezniki je prvi Červak (Mura) s 1892 krogi pred Behekom 1763 in Pertocijem 1661 krogov (oba Tišina).

VODITA PLANIKA IN JEREČIČ

V 6. kolu občinske strelske lige Lendava je zmagala Planika Turnišče s 1669 krogi, med posamezniki pa Jerečič (Š. Kovač, Turnišče) s 182 krogi, pred Kuronjo (ŠK) 176 in Zverom (Planika) 176 krogov. Po šestem kolu vodi SD Planika Turnišče s 4.003 krogi pred SD Š. Kovač Turnišče 3.969 in SD Š. Kovač II. 3.529 krogov. Med posamezniki vodi Jerečič (ŠK) s 1072 pred Kuronjo (ŠK) 1052 in Draškovičem (Planika) 1034 krogov.

A. Sep

Drugi turnir Hariju

Partizan Puconci je pripravil drugi šahovski turnir, na katerem je sodelovalo 28 tekmovalcev. Zmagal je Danilo Hari (MS) z 9 točkami pred Lukičem in Rožmanom (oba GR) po 7 točk.

Pokalne nogometne tekme

Nafta (Vet.): Turnišče 1:6
Črenšovci: Polana 3:2
Bistrica: Kobilje 2:3

KOLESARSTVO

ŠKRABAN PRVI V ZAGREBU

K K Metaliacomerc iz Zagreba je v zapreščin organiziral kolesarsko dirko na kronometer, na kateri so sodelovali tudi pomurski kolesarji in v močni konkurenci dosegli nekaj odličnih uvrstitev. To še posebej velja za Škrabana, ki je zmagal pri mlajših mladincih s povprečno hitrostjo 45.40 km/h. Izkazala sta se tudi Čeh pri mladincih in Čigut pri mlajših mladincih z osvojenima četrta mesta. Ostali pomurski kolesarji so se uvrstili takole: Kopun 9. Bojak 10 in Berden 14. Kaže, da so se pomurski kolesarji dobro pripravili za letošnjo sezono.

Na letni skupščini KZS je Pomurje iz Beltincev prejel plaketo za uspešno delo na področju množičnosti, kar je dokaz, da v klubu dobro delajo.

— ROKOBORBA —

PRVI TURNIR SOBOČANOM

V Mariboru je bil prvi pozivni turnir članov v rokoborbi. Največji uspeh so imeli pomurski rokoborci, ki so zbrali največ točk. Najuspešnejši med njimi so bili: Mekicar v kategoriji do 52 kg, Jože Vrbancič v kategoriji do 62 kg in Miloš Horvat v kategoriji do 90 kg, ki so osvojili prva mesta. Drugi so bili: Cifer v kategoriji do 52 kg in Vito Kranjc v kategoriji do 90 kg. Treje mesto pa je osvojil Sever v kategoriji do 62 kg.

Po prvem turnirju vodi Pomurje s 15 točkami pred Mariborom 13. Lenartom 7. Razvanjem 4, Puconci 3 in olimpijo 1 točko.

ZOPET NAJVEČ POMURCEM

Na selekcijskem tekmovalju za sestavo republiške kadetske reprezentance v rokoborbi, ki je bilo v Lenartu, so bili najuspešnejši pomurski rokoborci, saj so osvojili večino prvih mest. Najboljši so bili Herhaj (Pom.) v kat. do 36 kg, Tribnik (Pom.) v kat. do 38 kg, Mekicar (Pom.) v kat. do 58 kg, Bačič (Pom.) v kat. do 59 kg, Kamenšek (Len.) v kat. do 63 kg, in Šemveter (Pom.) v kat. do 78 kg. Drugi so bili: Varga (Le.), Vukan (Puc.), Letnik (Le.), Cifer (Puc.), Lazar (Pom.), Sever (Puc.); tretji pa so bili: Habjančič (Le.), Car (Puc.), Jemešek (Le.), Banič (Le.), in Horvat (Pom.). Največ možnosti na državnem prvenstvu imajo Tribič, Mekicar in Cifer.

B. D.

— KAJAKAŠTVO —

VEREŠ ZMAGAL V SPUSTU

V kanalu v Tacnu je KK Rašica organiziral tekmovalje kajakašev in kanuistov, ki je bilo prvo leto. Na tekmovalju, kjer so nastopili tudi kandidati za državno reprezentanco, so sodelovali tudi štirje člani BD Mura iz Kroga in dosegli lepe uvrstitve. V konkurenci mladincev je Vereš v spustu od Žirovnice do Sobca, na 8 km dolgi progi, osvojil prvo mesto. V članski konkurenci je bil Karas peti, v kategoriji C-2 pa sta Horvat in Marič zasedla četrto mesto.

— ŠAH —

BELTINCI ŠESTI

OŠ Jožeta Kerenčiča in ŠD Gornja Radgona sta pod pokroviteljstvom Obrne zadruge »14. oktober« pripravila 35. republiško prvenstvo v šahu za starejše pionirje. Udeležilo se ga je 11 ekip. Tekmovalje je lepo uspelo, organizatorji pa so samo potrdili svoje sposobnosti kot leta 1981, ko jim je Strelska zveza Slovenije prvič zaupala organizacijo tekmovalja.

Rezultati: 1. Predoslje 16.2, Postojna 16.3, Celje 16.4, Ljubljana 14.5, Gorišnica 11.6, Beltinci 10.7, Hrastnik 9.8, Kočevje 8.9, Sl. Gradec 5.10, Il. Bistrica 4 in 11. G. Radgona 1 točko.

D. Mauko

SEDMO MESTO ČAVUŽIČEVE

Končan je bil šesti mednarodni šahovski festival na Bledu, na katerem je igralo več kot sto šahistov in šahistk. V ženski konkurenci je nastopila tudi članica ŠD Radenska iz Murske Sobotice Brigita Čavuzič, ki si s 5 točkami deli sedmo do dvanajsto mesto.

— JUDO —

TRI ZMAGE SOBOČANOM

V Ljutomeru je bil tretji pozivni turnir mladincev v judu, katerega se je udeležilo 40 tekmovalcev. Največ uspeha so imeli Sobočani, ki so osvojili tri prva mesta.

Rezultati — do 50 kg: 1. Pintarič, 2. Cerič (oba MS), 3. Šadl (Ca.) in Horvat (MS); do 55 kg: 1. Duh (MS), 2. Veldin (MS), 3. Horvat (Ca.) in Miholič (MS); do 62 kg: 1. Vrdjuka, 2. Šoš, 3. Klobasa (vsi MS) in Orman (Lj.); do 67 kg: 1. Princič (Lj.), 2. Vunderl (Lj.), 3. Fujs (MS) in Flisar (Lj.).

T. K.

ROBERT ŽILAVEC — ŠAHIST LENDAVE

V lanskem letu je bil najuspešnejši šahist Lendave Robert Žilavec. Zmagal je na prvenstvu Lendave z 9 točkami pred Žoze-rom Gerenčarjem 8 in Miljenkom Božičem 7.5 točk. Žilavec pa je bil tudi najuspešnejši tekmovalci na hitropoteznih turnirju Lendave za lansko leto, saj je s 87 točkami osvojil prvo mesto pred Ferencem Hajošem, 74. in Miljenkom Božičem, 64 točk. Pomemben delež pa je Žilavec prispeval tudi k ekipnemu uspehu Lendave. Šahovsko društvo Lendava je namreč zmagalo na srečanju slovenskih športnikov obmejnih dežel s 13 točkami pred ZŠD1 (Italija), 12.5 SŠZ (Avstrija), 7.5 in Porabje (Madžarska) 3 točke. ŠD Lendava je bilo tudi zmagovalce spominskega turnirja Štefana Sinka s 15 točkami pred Ra-

densko 14 in Radgona 10 točk. V tekmovalju druge republiške lige vzhod pa je ekipa Lendave zasedla drugo mesto za trboveljskim Rudarjem.

F. Bobovec

MARATONI TREH SRC

PRVI MARATON V RADENCIH 20. APRILA

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije, Atletska zveza Slovenije, Smučarska zveza Slovenije in organizacijski odbori Maratona treh src tudi letos organizirajo tekaške maratone v Radencih. Bovec in Kranju. Prvi letošnji maraton bo 20. aprila v Radencih. Tudi tokrat bodo trije teki — trim tek na 10 km, mali maraton na 21 km in maraton na 42 km. Tekmovali bodo v devetih starostnih kategorijah na istih trasah kot lani. Pravico nastopa imajo državljani Jugoslavije in ostalih držav, ki se za to čutijo sposobne in so dopolnili predpisano starost — za trim tek 10 let, za mali maraton 14 let in za maraton 18 let moški in 20 let ženske. Vsak udeleženec po teku prejme spominsko značko Maratona treh src, diplomo za mali in veliki maraton ter testno priznanje. Prvi trije v vsaki kategoriji dobijo medalje Maratona treh src, absolutni zmagovalci pa pokal pokrovitelja Radenske. Startnina se plača za mali in veliki maraton in je 150 dinarjev za tiste, ki se prijavijo v razpisnem roku, in 300 dinarjev za zamudnike. Plača se lahko na dan prireditve ob dvigu startnih števil. Za trim tek ni startnine. Prijave za prvi Maraton treh src v Radencih je potrebno poslati na naslov: TVD Partizan Radenci (telefon 73-040, interna 216) do 10. aprila 1985.

F. M.

— NAMIZNI TENIS —

DOBRE UVRSITVE

V Kikindi je bilo državno mladinsko prvenstvo v namiznem tenisu za posameznike in dvojice. Med 48 igralci so nastopili tudi trije Sobočani Benko, Benkovič in Kuzma in dosegli dobre uvrstitve. Najboljši med njimi je bil Benko, ki se je uvrstil med najboljšo osmerico, kjer je izgubil slovenskim prvakom in drugim z državnega prvenstva Jamškom. Osvojil je sedmo mesto. Prijetno je presenečil Benkovič, ki je osvojil deveto mesto, ki je za vstop v četrtfinale izgubil z državnim prvakom Karlovičem. Tudi Kuzma ni razočaral, saj se je uvrstil med šestnajst najboljših. V tekmovalju dvojic sta Benko-Kuzma zasedla mesto med 16. Državno prvenstvo je pokazalo, da lahko s to trojico Sobočani v prihodnje računajo na boljše uvrstitve.

M. U.

POMURCI NAJUSPEŠNEJŠI

Tretji selekcijski turnir mladincev in mladink SV regije, ki je bil v Gornji Radgoni, je prinesel največ uspeha pomurskim igralcem, čeprav niso igrali vsi z republiških turnirjev. V prvi skupini mladincev je zmagal Fridrih z rezultatom 7:1, drugo mesto je z istim rezultatom osvojil Simon Unger, tretje pa presenetljivo mladi Rihtarič iz Radgone. V drugi skupini je nepričakovano zmagal najmlajši Janko Ōri iz Sobotice z rezultatom 6:1. V prvi skupini mladink je prepričljivo zmagala Nina Drozdek iz Radgone, v drugi je bila Banfijeva (Ra.) druga in Vogrinecova (Ra.) tretja.

M. U.

ZIMSKE ŠPORTNE IGRE

Medalja za Hajdinjaka

ABC Pomurka-Gorenjka z Jesenic je pripravila zimske športne igre v Kranjski gori, katerih se je udeležilo okrog 220 zaposlenih iz 37 delovnih organizacij. Največ uspeha so imeli tekmovalci HT DO Gorenjka z Jesenic, ki so osvojili prvo mesto. Med Pomurci je prvo mesto in zlato medaljo osvojil v teku na smučeh Stetan Hajdinjak, v veleslalomu pa je bil v svoji skupini peti. Miha Strah iz KK Radgona pa je v veleslalomu v svoji starostni kategoriji zasedel peto mesto. Med ženskami je Ida Zrinski v veleslalomu zasedla dvanajsto mesto. B. Hegedus

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta b. b.
Telefon: h. c. (069) 75 271, telax: 35-238 Y Varle
Telegram: Varstroj Lendava

Obiščite nas na gradbenem sejmu v Gornji Radgoni. Predstavljamo vam svoje izdelke: sanitarno kabino, instalacijsko steno, gradbeno galanterijo in stroj za avtomatsko sočelno varjenje armature — VERTIVAR

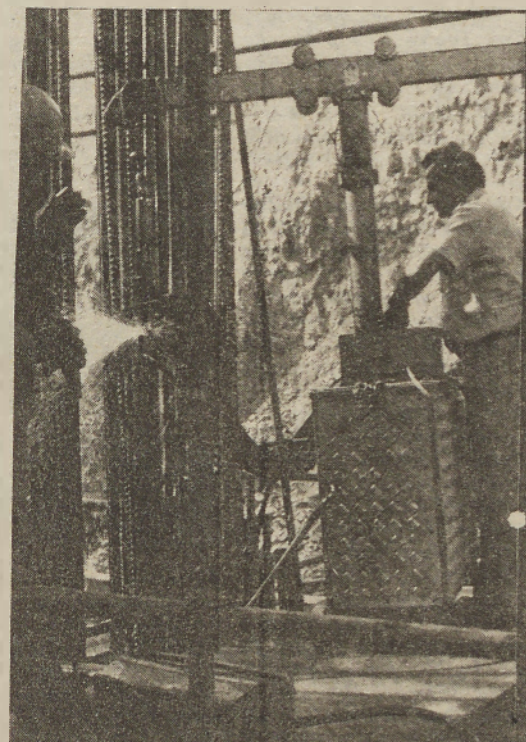
Montaža kopalnice VARIS v objekt.

Sanitarna kabina kot prefabricirani gradbeni element, se uporablja v moderni gradnji vseh vrst objektov (stanovanja, hoteli, domovi, bolnišnice itd.). Prednosti sanitarne kabine so hitra in poceni gradnja, racionalno izkoriščen prostor, lahko in enostavno vzdrževanje in visoka kvaliteta zaradi industrijskega pregleda celotnega proizvoda. Novosti v proizvodnji sanitarnih kabin: — enostaven notranji dostop do vseh horizontalnih in vertikalnih instalacij — bogata notranja oprema v kooperaciji z Gorenje-Keramiko, Kolpasanom in standardno opremo — velika izbira stenskih in talnih oblog in premazov — instalacijska stena s horizontalnimi in vertikalnimi instalacijami in pripravljenimi priključki za sanitarno opremo.

Notranjost kopalnice VARIS.

Stroj za avtomatsko sočelno varjenje armature VERTIVAR: — je prevozno-zasučna naprava, primerna za sočelno varjenje betonskega rebrastega jekla ČBR v vertikalnem, poševnem ali horizontalnem položaju — predvsem je naprava primerna za varjenje armature v vertikalnem položaju in to v fazi vgradnje — minimalna višina armature, ki stoji iz ravnine betona je 100 mm — minimalni premer varjenca je premer 12 mm, največji premer 42 mm — varjenje z iskrenjem je možno izvesti avtomatsko ali pa z ročnim krmiljenjem — prihranek na materialu pri izdelavi armatur, kjer odpadejo preklopi — kratek čas varjenja (kapaciteta 200 — 380 zvarov/dan (odvisno od dostave materiala) — kratek čas varjenja (kapaciteta 200 — 380 zvarov/dan odvisno od dostave materiala) — lahka prevozna izvedba.

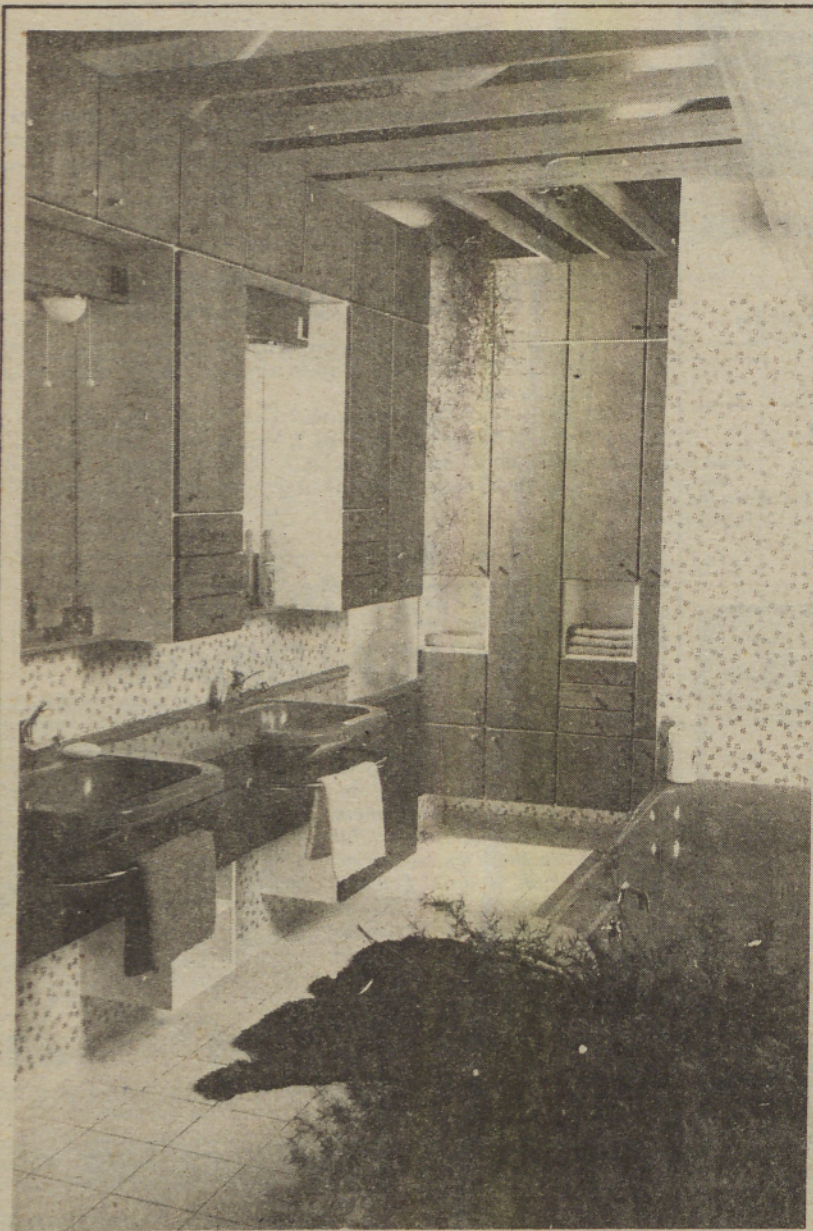

Avtomatsko sočelno varjenje armatur.

NOVI PROIZVODI

- barvna betonska strešna opeka
- gradbena galanterija:
- vrtna sedežna garnitura
- posode za cvetje
- betonske plošče za staze
- betonski robniki

gorenje

**KUHINJE, KOPALNICE
IN KOPALNIŠKA OPREMA**

**DOBIMO SE NA GRADBENEM SEJMU V GORNJI RADGONI V
RAZSTAVNEM PROSTORU GORENJA, OD 1. DO 7. APRILA 1985.**

SLOVENIJALES

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC
61370 LOGATEC
TELEFON: 061 741 711
TELEX: 31 656 YU KLI

**OKNA IN BALKONSKA
VRATA KLI LAHKO KUPITE IN SI
OGLEDATE V:**

KLI LOGATEC
61370 LOGATEC
Tovarniška 36

LIP BLED
poslovalnica
69000 MURSKA
SOBOTA
Cvetkova ulica

LIP BLED
poslovalnica
41020 ZAGREB
Aleja Borisa Kidriča

SLOVENIJALES
PE VARAŽDIN
Optujska 159

SLOVENIJALES
PPC-GR — hala D
61000 LJUBLJANA
Titova c.

LIP BLED
Trgovina
64260 BLED — REČICA

SLOVENIJALES
PE HOČE
PRI MARIBORU

SLOVENIJALES
PE CELJE
Medlog 18

SLOVENIJALES
DOMŽALE
Antona Skoka 20 a

SLOVENIJALES
41260 SESVETE
Zagrebška 162

**NA RADGONSKEM SEJMU RAZSTAVLJAMO STAVBNO
POHIŠTVO (OKNA, BALKONSKA VRATA),
NA RAZSTAVNEM PROSTORU LIP BLED!**

PREDNOSTI OKEN IN BALKONSKIH VRAT KLI LOGATEC:

- sodobna industrijska trislojna zasteklitve IZO s trajno elastičnim akrilnim kitom;
- površinsko finalizirana lazurna obdelava po postopku oblivanja, ki zagotavlja fungicidno, insekticidno in hidrofolobno zaščito vseh okenskih površin;
- dimenzijsko statičen, dolžinsko lepljen presek krila in okvira

- 80 x 68 mm iz lesa smreke, jelke, umetno sušen (12 = 2 %);
- okenski alu odkapnik, čelno vtisnjen v pokončnik okvirja v fazi lepljenja okvirja;
- enoročno okensko okovje za kombinirano zapiranje in odpiranje;
- dvizno vratno okovje s pohodnim alu profilom;

- kvalitetno nalaganje krila v okvir in dodatno tesnenje vseh pripir (C grupa tesnosti za zrak in prepustnosti za vodo);
- prezračevalni kanali onemogočajo nastajanje škodljivih vodnih par v zasteklitveni brazdi krila;
- komponibilnost z okni in balkonskimi

vrti dvoslojne zasteklitve v enojni ali pa tudi v vezani izvedbi programa KLI;

— **toplotna izolacija**
K = 1,9 W/kv. m K
daje v primerjavi z dvoslojno zasteklitvijo IZO 35 % prihranka pri toplotni energiji;

— **odlična zvočna izolacija**

**tovarna
izolacijskega
materiala
laško**

63270 LAŠKO Jugoslavija
poštni predal 2
tel. h. c. (063) 730 712
komerciala: (063) 730 042
telegram: TIM Laško
telex: 33 501
enota Ljubljana
61000 LJUBLJANA
Cesta na Brdo 25a
tel.: 261 358, 261 368

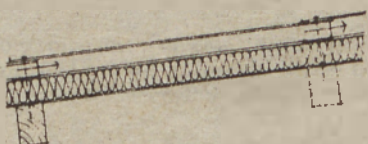
VARČEVANJE Z ENERGIJO VODILNI PROGRAM TIM LAŠKO

TOPLOTNA IZOLACIJA POŠEVNIH STREH S STIROPOROM

Poševne strehe so služile doslej samo kot zaščita pred atmosferskimi vplivi, saj je bil neogrevan podstrešni prostor zelo slabo izkoriščen. Pri novogradnjah s strmimi strehami se podstreha izkoristi za stanovanje, prav tako pa se vse česče javljajo težnje po adaptaciji podstrešij številnih starih objektov, ki predstavljajo zelo veliko možnosti pridobitev novih stanovanjskih površin.

Toplotno izolacijo stropov plošče na pero in utor ali vsaj preklap izvajamo na sledeče načine:

1. Plošče polagamo z zgornje strani špirovcev ali leg. Preko plošč sledi navzkrižen sistem letov, da dobimo prezračevanje in nanje polagamo strešnike, saloni ali saloničke. Tako izvajamo izolacijo v primerih, če želimo v prostoru vidne špirovce. Pred montažo vidne stropne obloge (leseni opaž, gips plošče ...) moramo izvesti parno zaporo s PE (polietilen folijo).

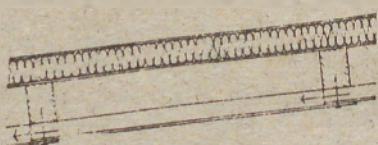
2. Stropor plošče polagamo med špirovce s spodnje strani, tako, da dobimo na zgornjem delu izdaten prezračevan prostor. Če je prezračevanje dovolj dimenzionirano (odvod in dovod zraka!) ni potrebna parna zapora. Kot zaščito pred poškodbami strehe izvedemo pod letvami, ki nosijo kritino, sloj PE folije.

3. Stropor plošče montiramo s spodnje strani špirovcev. V tem primeru od-

padejo vsi toplotni mostovi, saj je izolacija izvedena neprekinjeno. Tako dobimo zelo ugoden prezračevani prostor, seveda pa se višina stropa precej zniža.

Glede na zahtevani $K = 0,55 \text{ W/kv. m K}$ je za vse te izvedbe potrebna minimalna debelina stiropora 8 cm.

Na isti način se morajo izvajati tudi vse industrijske strehe ali podstrehe v javnih objektih!

V tem primeru se polagajo TIM TERMOELEMENTI z Alu folijo obojestransko kaširane stropne plošče dimenzije 1,00 x 2,00 m na pero in utor na sisteme podpor v razmakih 1 m. Podpore so lahko leseni ali kovinski nosilci.

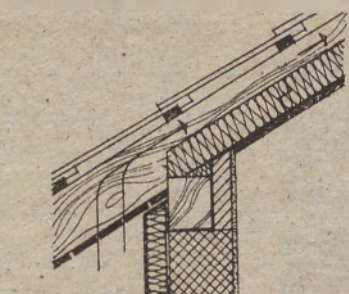
ADAPTACIJA PODSTREHE

— toplotno izolacijo TIM STIROPOR PLOŠČE — S polagamo med špirovce v debelini 10—12 cm.

— s spodnje strani izvedemo parno zaporo — polietilen folijo.

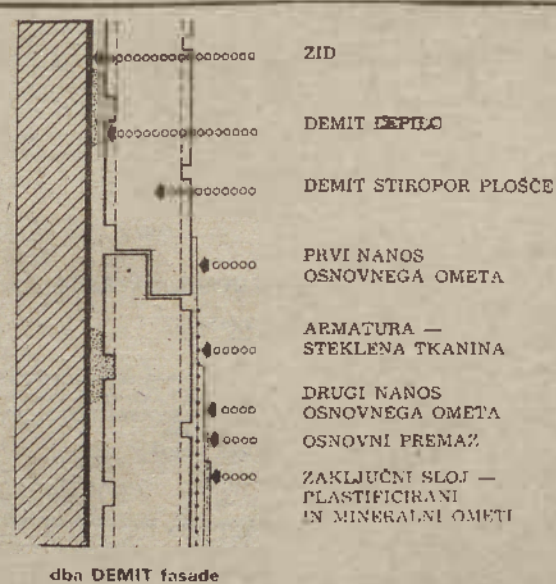
— strop obdelamo z vidnim opažem ali mavčnimi ploščami, ki jih prekitamo in izvedemo tapete.

— neobhodno je treba rešiti dovod zraka za pravilno prezračevanje (glej skico).

Fasada je izolirana z DEMITOM.

DEMIT — HIDROIZOLACIJSKI SISTEM ZA FASADE je izredno ugodna rešitev za toplotno izolacijo sten. Z njo na preprost način dosežemo z zakonom predpisano izolacijsko zaščito. Uporabljamo jo za izolacijo individualnih in družbenih objektov, za sanacijo obstoječih stanovanj kakor tudi za industrijske objekte ter silose.

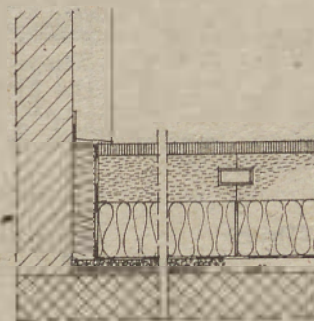

dba DEMIT fasade

HIDROIZOLACIJE

Za HIDROIZOLACIJE vseh vrst objektov izdeluje TIM Laško materiale ter montira preizkušene sisteme za horizontalno in vertikalno podzemno izolacijo ter za hidroizolacijo ravnih streh.

IZOLACIJA PODOV

Detajli izvedbe TIMPO-DA:
— pohodni sloj
— element TIMPO-DA:
— element TIMPO-DA: vodoodporna iverica 18 mm s kaširanim stiroporom, d = 2—5 cm
— PE (polietilenska folija)
— nasutje

Za IZOLACIJO PODOV v stanovanjih, poslovnih prostorih ima TIM razvita dva sistema. **Plavajoči pod** je sestavljen iz toplotne izolacije, zaščitne folije in plavajoče betonske plošče. Uporaben je skoraj za vse namene.

Suhomontažni TIM pod kot ime samo pove, ne vsebuje mokrih sestavnih elementov kar je njegova bistvena prednost. Je kombinacija vodoodporne iverice, izolacije, izravnalnega peska in spojnega materiala. Uporaben je za stanovanjske in poslovne prostore, zlasti pa za sanacijo obstoječih prostorov zaradi hitre in enostavne montaže.

**DOBIMO SE NA SEJMU GRADBENIŠTVA
V GORNJI RADGONI, KJER BOSTE DOBILI
VSE POTREBNE INFORMACIJE.**

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Z AVTOM ČEZ KOLESARJA

V preteklem tednu se na območju Pomurja ni zgodilo veliko prometnih nesreč. Pravzaprav je bila hujša samo ena: 23. marca se je pripetila nezgoda v Logaroveh. Kolesar Jože Nedeljkovič, ki je v tej vasi padel in obtežal na cesti. Menda je bil pod vplivom alkohola. Nato je pripeljal osební avto, ki ga je vozil Janez Štraki iz Križevca pri Ljutomeru. Vozilo je zapeljalo čez kolesarja in kolo. Štraki, ki naj bi bil tudi pijan, ni ustavil in so ga delavci organov za notranje zadeve izvedli na domu. Kolesar Nedeljkovič je hudo poškodovan.

Nesreča se je zgodila ob 19.40.

18. marca ob 7.30 je izbruhnil požar na kontejnerju SGP Konstruktor — TOZD Gradbeništvo Pomurje, ki je bil v bližini maloobmočnega prehoda na Cankovi. Kontejner je povsem zgorel, ogenj pa je uničil tudi deset delovnih oblek in motorno žago. Gmotna škoda znaša 700.000 dinarjev.

Medtem so ugotovili vzrok: eden izmed delavcev, ki pomagajo pri melioracijah, je vlijl v peč 2 litra bencina, nakar je izbruhnila eksplozija. Delavci ognja niso mogli pogasiti.

21. marca je zagorelo na osebnem avtu zastava 750. Marjan Divjak iz Hrasnje-Mote je na parkirnem prostoru v Boračevi poskušal spraviti avto v pogon, vendar mu ni uspelo. Nato je odprl pokrov motorja in skušal odpraviti napako. Preverjal je tudi kable. Potem, ko je spet zagnal starter, se je avto vžgal. Kljub temu, da je z gasilnim aparatom ogenj pogasil, je vendarle škoda za 40.000 dinarjev.

Te dni je gorelo gospodarsko poslopje Marije Perš iz Dolgovaških goric 168. Ogenj je izbruhnil v drvarnici, nato pa se je razširil še na gospodarsko in stanovanjsko poslopje in uničil ostrešje veliko 8 krat 4 metre. Škoda znaša 100 tisoč dinarjev. Bila bi večja, ko ne bi hitro pritekli dolgovaški gasilci. Domnevajo, da je ogenj nekdo podtaknil.

V noči s 23. na 24. marec je nekdo razbil steklena vrata na trgovini na tržnici v Murski Soboti. Ne vemo, ali je storilec kdo prenal, toda iz odprte registrske blagajne ni vzel 1.700 dinarjev, ki so bili »na voljo«, sicer pa so naredili inventuro.

Tatvin je vse več. Preveč prostora bi porabili, če bi hoteli pisati o vseh. Omenjamo le dve. Iz tozda Lina Apače je nekdo ukradel pripomoček za uglaševanje pianin, vreden 30.000 dinarjev. Mirko Flaš iz Križevca pri Ljutomeru pa je oškodovan za več kot 10 tisoč dinarjev. Pred stanovanjskim blokom je čez noč pustil avto, zjutraj pa je ugotovil, da je nekdo s silo odprl pokrov motorja in odvil alternator in pogonske jermene.

Š. S.

Iz proizvodnega programa vam predstavljamo

schiedel[®] dimnik

Konstruktivske rešitve in materialni sestav dimnikov SCHIEDEL so takšne, da ustrezajo vsem specifičnim zahtevam tako po kakovosti kot trajnosti.

Okrogli presek, notranja šamotna cev in večslojna konstrukcija so osnovne lastnosti sistema SCHIEDEL.

• Okrogli presek omogoča najugodnejši pretok dimnih plinov pri minimalnem preseku oz. površini in najlažje čiščenje.

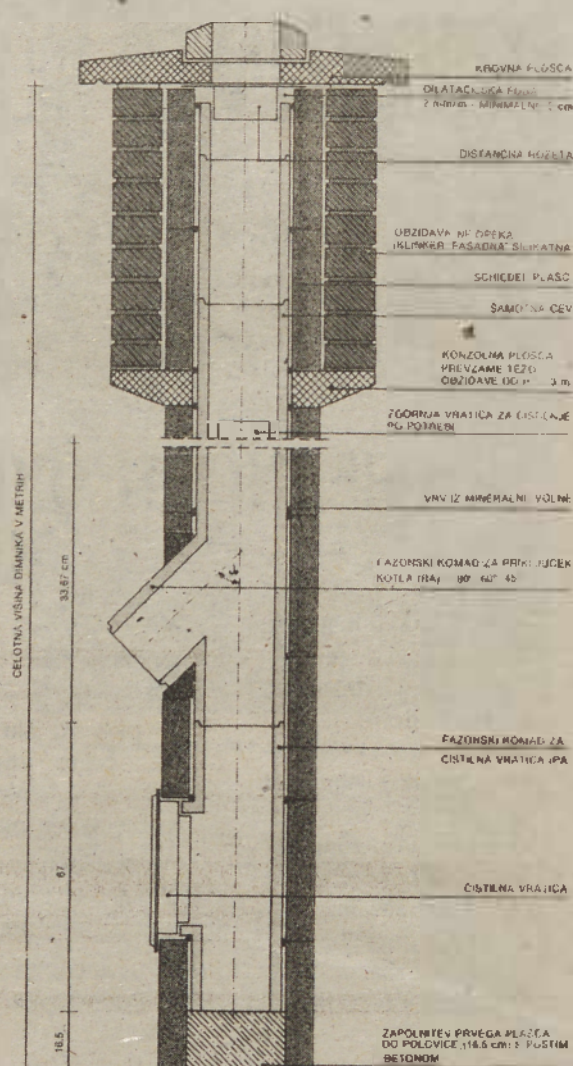
• Notranja šamotna cev je ognjeobstojna, kislinoodporna, plinotesna, odporna na spremembe temperature in ima visoko trdnost.

• Večslojna konstrukcija omogoča toplotno raztezanje v vseh smereh. Dimniki sistema SCHIEDEL se uporabljajo za vse vrste goriv (trdna, tekoča ali plinasta), za različne vrste in zmogljivosti peči, kotlov in odprtih kaminov.

Proizvodni program dimnika obsega presek dimnikov od Ø 13,5 cm do Ø 100 cm.

OSTALI PROIZVODNI PROGRAMI ZA ZASEBNO GRADNJO:
NOTRANJNI KAMIN (TOPILOVODNI IN TOPLOZRAČNI) — VRTHI KAMINI — BETONSKA GALANTERIJA (STIBO IZOLACIJSKA OPEKA, BETONSKA OPEKA, POTRESNI ZIDAKI IN MONTAŽNE TRIPREKATNE GRZNICE).

PRESEK PRIKLJUČNEGA IN KONČNEGA DELA DIMNIKA

UPRAVA ZA NOTRANJE ZADEVE MURSKA SOBOTA

RAZPISUJE JAVNO DRAŽBO

za prodajo osebnih avtomobilov, ki bo 8. 4. 1985 ob 10. uri na dvorišču UNZ Murska Sobotica, Arhitekta Novaka ul. 5:

- osebni avto Zastava 101, letnik 1977, izključna cena 62.000,00 din,
- osebni avto Zastava 850, letnik 1981, izključna cena 66.000,00 din,
- osebni avto Zastava 750, letnik 1980, izključna cena 66.000,00 din,
- osebni avto Zastava 750, letnik 1978, izključna cena 32.000,00 din,
- osebni avto Zastava 750, letnik 1978, izključna cena 56.000,00 din,
- osebni avto Zastava 750, letnik 1978, izključna cena 65.000,00 din,
- osebni avto Zastava 750, letnik 1978, izključna cena 54.000,00 din in
- terensko vozilo Land Rover 109, letnik 1972, izključna cena 150.000,00 din.

Na prodaj je tudi 18 mopedov, ki morajo biti registrirani, ter pisarniška in druga oprema. Kupec plača prometni davek od izključne cene po predpisani stopnji.

Vdeleženci morajo pred začetkom dražbe vplačati za motorna vozila 10 odstotkov od izključne cene.

Oglec vozil in druge opreme je možen v petek, 5. 4. 1985, in pred dražbo na dvorišču UNZ Murska Sobotica.

Se s svojim proizvodnim programom predstavlja na sejmu gradbeništva in gradbenih materialov v Gornji Radgoni od 1. do 7. aprila

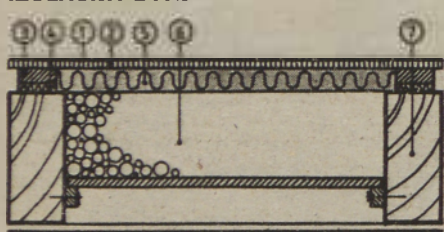
FENOTERM — MINERALNA VOLNA

Mineralno volno se zaradi anorganskega porekla in zelo dobrih fizikalnih in kemijskih lastnosti uvršča med najkvalitetnejše materiale.

Najvažnejše lastnosti mineralne volne:

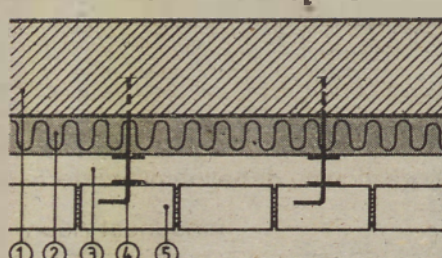
- zelo nizek koeficient toplotne prevodnosti,
- obstojnost pri visokih temperaturah do 900°C,
- ne gori,
- dobra zvočna izolacija,
- odporna proti mikroorganizmom in mrčesom.

IZOLACIJA LESENEGA STROPA

- 1 iglana talna obloga
- 2 panel
- 3 podložna telev
- 4 ALPENA trak
- 5 min. volna FENOTERM
- 6 nasutje
- 7 stropni nosilec

IZOLACIJA ZUNANJEGA ZIDU ZAŠČITENA S FASADNO OPEKO

- 1 zid
- 2 min. volna FENOTERM
- 3 zračenje
- 4 distančnik
- 5 zid iz fasadne opeke

- kemično nevtralna,
- odporna proti kislinam in različnim kemikalijam,
- vgrajuje se z vsemi gradbenimi materiali,
- enostavna obdelava in montaža,
- ekonomičnost,
- dobra elastičnost,
- odporna proti trhljivosti.

Mineralno volno moramo vgrajevati suho, zato jo skladiščimo v pokritem in

suhem prostoru. Z navlažitvijo se mineralni volni zmanjšajo izolacijske sposobnosti.

Mineralna volna ustreza JUS U.M.9.015.

Koeficient toplotne prevodnosti: 0,0465 — 0,0873 W/mk, za volumenske teže od 80 do 200 kg.

Volumenska teža v obteženem stanju /100 kp/m²/ je 76 kp/m³.

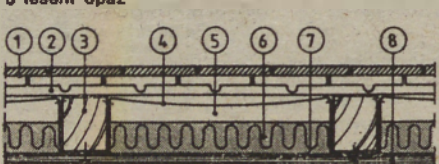
Volumenska teža v neobteženem stanju je 47 kp/m³.

Povprečna debelina vlaken 5,8 mikrona.

Temperaturna obstojnost do 900°C.

IZOLACIJA STREHE

- 1 strešniki
- 2 felvo
- 3 spirovec
- 4 bitumizirane strešne lepenke
- 5 prežračevanje d_{min} = 4 cm
- 6 mineralna volna FENOTERM
- 7 PVC folija
- 8 leseni opaž

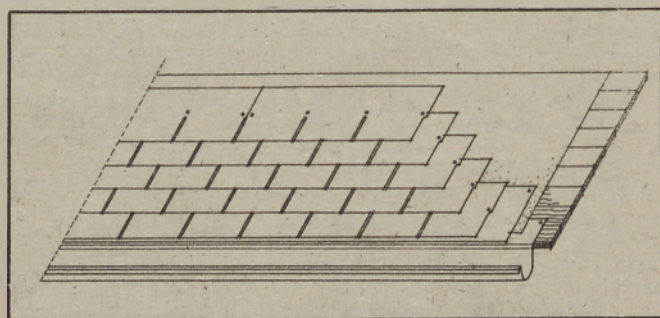
BITUMENSKA SKODLA

Bitumenska skodla za prekrivanje poševnih streh je strešnik posebne oblike, narejen iz bitumeniziranega steklenega voala, obojestransko zaščitenega z ustreznim mineralnim zaščitnim posipom, oziroma z drobnim kremenčevim peskom.

Uporablja se za popolno prekrivanje poševnih streh različnih naklonov. Posebna oblika in sposobnost upogibanja mu povečata uporabnost za prekrivanje

- slemen strehe,
- žlote,
- raznih detajlov strehe z različnimi nakloni v prečni in vzdolžni smeri.

Bitumenska skodla je sestavljena iz vložka steklenega voala, popolnoma impregniranega in obloženega s kvalitetno bitumensko maso, obstojno v različnih klimatskih razmerah. Dekorativni mineralni posip na vidni strani je zelo močno sprjet z bitumenskim slojem, je zelo doporen in naravno obarvan v temnejših in svetlejših niansah, ki so obstojne tudi v industrijskih območjih.

Površina spodnje strani je zaščiten s finim keramičnim peskom, ki je tudi popolnoma sprjet z obloženo plastjo bitumenske mase.

Navodila za prekrivanje:

Za hitro prekrivanje potrebujemo povsem ravno podložno površino, ki je lahko iz ravnih desk (slepi opaž), plošč iz lahkega betona ali iveric. Za prekritje 1 m strehe potrebujemo 7,55 komadov bitumenske skodle.

Minimalni naklon

Od 6° do 10°. Bitumenska skodla se priporoča samo v področjih z ugodno klimo. Pri teh naklonih se priporoča prekriti predlogo pred polaganjem strešnikov še z bitumeniziranim papirjem ali bitumensko strešno lepenco.

Od 10° do 18°. V področju z ugodno klimo ni potrebno položiti pod bitumenske skodle bitumeniziranega papirja.

Bitumenska skodla ima v primerjavi s trdimi strešniki iz gline, betona ali salonita prednost v tem, da je to lahek pokrivni material, da ga lahko po želji oblikujemo in upogibamo. Oblika in način prekrivanja izvirata iz Kanade, kjer se taki strešniki upora. Ijajo že več kot 50 let.

Ker v Jugoslaviji še ni uradnih tehničnih predpisov, katerim bi morale ustrezati lastnosti bitumenske skodle, je v tem primeru vzel za primerjavo francoski standard NFP 39-302 in JUS U.M.3.231, ki v svojih zahtevah predpisujeta bitumenski strešnik z vložkom iz steklenega voala oziroma bitumenski hidroizolacijski trak z vložkom iz steklenega voala.

izolirka

INDUSTRIJA IZOLACIJSKIH MATERIALOV, n. sol. o., 61000 LJUBLJANA,
Ob Aleznici 18, Jugoslavija
telefon: 061/443-096, 442-402,
telex: 31585 yu izo

INFORMACIJE IN NAVODILA ZA IZDELAVO
IN IZVEDBO TOPLOTNIH ZAŠČIT DOBITE
NA SEJMIŠČU V HALI A ALI DIREKTNO V
TOVARNI V LJUBLJANI tel.: 061/443-096.

Sestavljena organizacija združenega dela združena gradbena podjetja GIPOSS, ki je bila ustanovljena leta 1965, združuje naslednje delovne organizacije:

SGP GRADBINEC Kranj
GIP INGRAD Celje
SGP PIONIR Novo mesto
GP STAVBAR Maribor
MP INSTALACIJA Ljubljana
GRADBENI FINALIST Maribor
GIPOSS INŽENIRING Ljubljana

Hitro in kvalitetno — to je najpomembnejše pri gradnji turističnih objektov

Pri izvajanju del je sestavljena organizacija povezana še z drugimi organizacijami v produkcijsko celoto, kar zagotavlja hitro in kvalitetno izvajanje del od projektiranja do predaje objektov v uporabo.

GIPOSS sklepa pogodbe in opravlja pravne posle v svojem imenu in za račun združenih delovnih organizacij v zvezi z izvajanjem skupnih investicijskih del vseh vrst visoke in nizke gradnje doma in v tujini.

Združene delovne organizacije so v letu 1984 ustvarile za 35 milijard din

celotnega prihodka. Razpolagajo z najsodobnejšo gradbeno mehanizacijo in zaposlujejo preko 12 tisoč delavcev.

GIPOSS gradi kompletna stanovanjska naselja z vsemi spremljajočimi objekti, poslovne, turistične in industrijske objekte. Prav tako so združene delovne organizacije zelo uspešne pri gradnji mostov in drugih objektov nizkogradenj.

Vse te svoje zmogljivosti in doma pridobljene reference pa GIPOSS uspešno uveljavlja na tujih tržiščih. Dograjeni so bili številni industrijski,

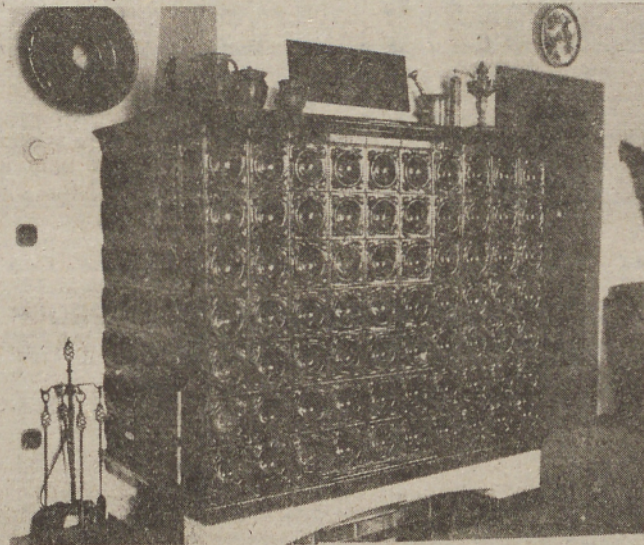
poslovni, stanovanjski in drugi objekti širom po Evropi in zadnjih deset let tudi v deželah v razvoju.

Tako so delovne organizacije v okviru GIPOSSA samostojno ali v sodelovanju z drugo domačo ali tujo grupacijo gradile v Nemčiji, Avstriji, na Poljskem, v Sovjetski zvezi, Libiji, Iraku in drugod.

Skupna akcija v Alžiru, kjer se GIPOSS v okviru jugoslovanske grupacije vključuje v gradnjo 4 tisoč

stanovanj v Oranu, daje ponovno velike možnosti za osvojitve še enega tujega tržišča. Za to lokacijo izvaja projektiranje za celotno stanovanjsko sosesko, za gradnjo stanovanj pa pripravlja lastno tehnologijo.

Do sedaj zgrajeni objekti so dokaz, da se sestavljena organizacija GIPOSS s svojimi združenimi delovnimi organizacijami lahko uspešno pojavlja na vseh gradbiščih doma in v tujini.

Pomembno mesto imajo v GIPOSS-u tudi zaključna dela in spremljajoče dejavnosti. Po izdelavi keramičnih peči je v sedanjem času vedno večje povpraševanje

Stanovanjska gradnja zavzema še vedno najpomembnejše mesto

Termika

TOPLOTNA ZAŠČITA
UGODNO BIVANJE
VARSTVO OKOLJA
PRIHRANEK ENERGIJE

TERVOL — PERLIT
TERVOL — PERLIT
TERVOL — PERLIT
TERVOL — PERLIT

Sistem fasadne toplotne zaščite s ploščo FASATERM omogoča:

izvedbo najkvalitetnejše toplotne zaščite, stalne prihranke pri stroških ogrevanja od 30 do 40%, optimalno toplotno zaščito poleti in pozimi, izvedbo fasadnih zidov brez toplotnih mostov, zdravo in udobno bivanje, veliko paropropustnost zidu, zaščito poškodb fasadnih zidov, temperaturna nihanja v fasadnih zidovih so minimalna, toplotno sanacijo fasadnih zidov starejših objektov, negorljivo toplotno izolacijo zidu, izboljšano zvočno zaščito. Triletna praktična izkušnja na objektih Termike in Juba — 10-letne izkušnje v zahodni Evropi.

FASATERM sistem varčuje energijo

Izračun toplotnih izgub pri neizoliranem zidu in zidovih z različnimi debelinami fasaterm plošč

k = toplotna prehodnost zidu v W/m^2K

Q = toplotne izgube na $1 m^2$ zidu na leto pri povprečnih notranjih in zunanjih razmerah

brez Tervola

$k = 1,72 W/m^2K$
 $Q = 370 MJ/m^2$ leto
(ali 10,6 l kurilnega olja pri 85% izkoristku kurilnih naprav)

prihranek 0

4 cm Tervola

$k = 0,65 W/m^2K$
 $Q = 140 MJ/m^2$ leto (ali 4,0 l kurilnega olja)

prihranek 6,6 l kurilnega olja

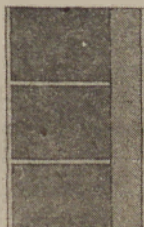
8 cm Tervola

$k = 0,40 W/m^2K$
 $Q = 86 MJ/m^2$ leto (ali 2,5 l kurilnega olja na vsak m^2 zidu na sezono)

prihranek 8,1 l kurilnega olja

VSE INFORMACIJE DOBITE V TEHNIČNO INFORMATIVNI SLUŽBI: TERMİKA — Industrija in montaža izolacij, n. sol. o., Ljubljana, Kamniška 25, telefon 061/315 477 — telex 31263 yu termiz

Komerčna služba: Prodaja, Kamniška 25, telefon 061/315 477 Tehnično informativna služba, Kamniška 25, telefon 061/315 477

6 cm Tervola
 $k = 0,49 W/m^2K$
 $Q = 106 MJ/m^2$ leto (ali 3,0 l kurilnega olja)

prihranek 7,6 l kurilnega olja

Radijski in televizijski spored od 29. marca do 4. aprila

PETEK	ŠOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Glasbena oddaja, 16.30 Aktualno v petek, 29. marca (mladinska oddaja, Kam konec tedna, Najbolj iskane plošče tega tedna), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Glasbena paleta po vašem izboru, 16.30 Aktualno v soboto, 30. marca (sobotna reportaža, iz društvene dejavnosti, Svet računalništva), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valu, 12.00 Spored v madžarskem jeziku, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo pupolne (Spomini živijo, oddaja ob 40. obletnici osvoboditve), kmetijska oddaja, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Po domače, 16.30 Aktualno v ponedeljek, 1. aprila (šport, Priporočajo vam...), 18.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Vrtijak popevkarskih novosti, 16.30 Aktualno v torek, 2. aprila (gospodarska tema, iz krajevnih skupnosti, Predstavljamo vam), 18.00 Sotočje, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 Aktualno v sredo, 3. aprila (pogovor v živo, iz delovnih kolektivov), 18.00 -21-232- glasbeno-propagandna oddaja, 19.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Iz sveta resne glasbe, 16.30 Aktualno v četrtek, 4. aprila (kultura, prispevek s področja SLO in DS), 18.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA 8.45 Tv šoli, 12.30 Poročila, 17.15—00.10 Teletekst RTV Ljubljana, 17.30 Poročila, 17.35 Spored za otroke: 17.50 Grizli Adams, ameriška nanizanka, 18.25 Obzorje ljubljanskega območja, 18.40 Mladostnik: Del družbe, 3. del izobraževalne serije LJ, 20.05 Pričevanja o Edvardu Kardelju: Žetev, 6. del dok. serije, 20.40 Ne prezrite, 20.55 M. Spillane: Mike Hammer, ameriška nanizanka, 21.45 TV dnevnik II, 21.55 Ubijanje sestre George, ameriški film.	TV LJUBLJANA 9.00 1555 Igorjevih dni, dokumentarni film, 9.20 Miti in legende: Mezopotamski miti: EP o Gilgamešu — 2. del, 9.35 Kamila — Portret akademske slikarke Kamile Volčanšek, 9.50 Republiška revija MPZ-Zagorje 84, 3. oddaja, 10.20 Čudeži narave: Iz življenja ptic, kanadska poljudnoznanstvena serija, 10.40 Pričevanja o Edvardu Kardelju: Odločitev, 5. del, dokumentarne serije, 11.20 Spoznano-neznano, ponovitev oddaje o znanosti, 12.05 Poročila (do 12.10), 15.15 Poročila, 15.20 Pogumni kapitani, ameriški mladinski film, 17.00 PJ v košarki: 2. tekma 2. kola končnice? v odmoru propagandna oddaja, 18.35 Boj za obstanek: Ptica znanilka nesreče, angleška dokumentarna serija, 20.00 Gostilna Košnik, 21.35 Zrcalo tedna, 22.00 Seznam Adrijana Messengerja, ameriški film (delavni naslov).	TV LJUBLJANA 8.20—22.00 Teletekst RTV Ljubljana, 8.35 Poročila, Otroška matineja, 9.55 R. Castellani: Življenje Verdija, ponovitev 9. — zadnjega dela italijanske nadaljevanke, 11.05 Festival domače zabavne glasbe — Ptuj 84, 4. oddaja, 11.35 625-oddaja za stik z gledalci, 12.00 Ljudje in zemlja, 12.30 Poročila (do 12.35), 13.00 Prislulhimo tišini, oddaja za slušno prizadete, 13.50 Z. Huma-U. Kovačević-A. Jevdžević: Kože, ponovitev 1. dela nadaljevanke TV Sarajevo, 15.00 Moj godfery, ameriški film (čb), 16.30 Poročila, 16.35 TV kviz, 17.45 Podarim-dobim, prenos zadnjega zrebanja, 18.50 Knjiga, 20.00 Geniji ali genijalci: Žive naj vsi narodi, 6. del TV nad, 20.55 Jazz na ekranu, 21.25 Športni pregled, 21.55 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.45 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.15 — 22.25 Teletekst RTV Ljubljana, 17.30 Poročila, spored za otroke: 18.25 Podravski obzorje, 18.45 VAM, glasbena oddaja, 20.05 J. D. Valcroze: Pogrešam ga, 1. del francoske nadaljevanke II, 21.05 Aktualno, 22.10 Tv dnevnik II, Oddajniki II. TV mreže: 17.30 Beograjski Tv program, 19.00 Telesport, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Raziskovanja: Pravica do svobode, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.10 Dinastija, 40. del ameriške nadaljevanke, 22.00 Glasba iz ateljeja-L. van Beethoven.	TV LJUBLJANA 8.55 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 16.00 — 23.10 Teletekst RTV Ljubljana, 16.15 Šolska Tv, 17.30 Poročila LJ, 18.05 Miti in legende, 18.25 Koroški obzorje, 18.40 Periskop, 20.05 A. Hieng: Mark in Antonij, izvirna TV drama, 21.05 Omizje, 23.05 Poročila, ODDAJNIKI II. TV MREŽE: 16.05 Tv dnevnik, 16.25 Svetlana, dokumentarna oddaja za otroke, 16.55 Branje, 17.25 Sarajevo: Nogomet — kvalifikacije za EP (mladi) — Jugoslavija: Francija, v odmoru: Reportaža z nogometne tekme Jugoslavija: Francija (mladinci), 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.55 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Čas podvigov, dokumentarna oddaja, 21.50 »Marin Franičević«, izobraževalna oddaja (do 22.35)	TV LJUBLJANA 9.15 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 17.10 — 22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 17.25 Poročila, 17.30 Spored za otroke: 18.25 Pomurski obzorje, 18.26 Računalništvo, angleška izobraževalna serija — 12. del, 19.58 Sarajevo: Nogomet — kvalifikacije za SP Jugoslavija: Francija, prenos, 21.45 Poletje v Ljubici, dokumentarni film, 22.35 Tv dnevnik II, Oddajniki II. TV mreže: 16.40 Tv dnevnik, 17.00 Sokoli, otroška serija, 17.30 Človečnost v vsakdanjem življenju: Someščani, izob. serija, 18.00 Atene: Košarka (M) — Finale pokala Evropskih prvakov, (slov. kom.), 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Obarvana svetloba in ameriški film Rio bravo, 23.20 Poročila (do 23.30).	TV LJUBLJANA 9.00 Tv v šoli, 10.35 Tv v šoli, 12.30 Poročila (do 12.35), 15.55 — 22.30 Teletekst RTV Ljubljana, 16.10 Šolska Tv, 17.30 Poročila, 17.35 Spored za otroke: 18.00 Portret pisateljice Branke Jurca, 18.10 Videopot, 18.25 Posavski obzorje, 18.40 Obramba in samosaščita, 20.05 Tednik, 21.10 A. Mnouchkine: Molliere, 4. del francoske nadaljevanke LJ, 22.15 Tv dnevnik II, Oddajniki II. TV mreže: 17.25 Tv dnevnik, 17.45 Jelenček, otroška serija, 18.15 Znanost, 18.45 S 15. Mednarodnega festivala jazza v Beogradu, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Večni klic, 3. del sovjetske nadaljevanke, 21.25 Poročila, 21.30 Umetniški večer-Mess (do 23.00).
ODDAJNIKI II. TV MREŽE 17.25 TV dnevnik, 17.45 Pol-pol, otroška oddaja, 18.15 Ljudje pripovedujejo, izobraževalna oddaja, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Iz koncertnih dvoran, prenos koncerti SF (samo za LJ 2) G. Enescu: Romunska rapsodija št. 1 v A duru, F. Chopin: Koncert za klavir in orkester št. 1 v E-molu op. 11, L. Gloudeanu: Koncert za orgle in orkester, N. Rimski-Korsakov: Španski capriccio, op. 34, 21.50 Nočni kino: »Kriminalka«, francoski film (do 23.30).	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.45 TV v šoli, 14.45 Zabavni koledar, 15.45 Sedem TV dni, 16.15 Narodna glasba, 16.45 Poročila, 17.00 Košarka, 18.30 Priručno vaši, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Bostonski davitelj (film), 22.00 Dnevnik, 22.15 V soboto zvečer.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Mali koncert, 14.15 Proti vetru, 15.05 V nedeljo, 17.20 Hiša pod drevesom (film), 17.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ljubezenske zgodbe, 20.55 Potopis, 21.25 Športni pregled, 22.10 Dnevnik, 22.30 Najnovejša popevke, 0.05 Sedem devic v bordelu (film).	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.50 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Zgodbe iz davnine, 18.00 Pomembno in nepomembno, 18.15 Muzeji in galerije, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Jogging (drama), 20.55 Svet danes, 21.25 Izbrani trenutki, 21.30 Dnevnik, 21.50 En avtor, en film.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.55 TV v šoli, 15.20 TV v šoli, 16.10 Poročila, 16.15 TV koledar, 16.25 Svetlana, 16.55 Nogomet: Jugoslavija — Francija, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.55 Milka po eni tabu (film), 22.40 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.30 TV v šoli, 16.45 Poročila, 16.50 TV koledar, 17.00 Sokoli, 17.30 Humanizacija vsakdana, 18.00 Košarka: Cibona Real — finale, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nogomet: Jugoslavija — Francija, 21.45 Življenje umetnika 22.30 Dnevnik.	TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.15 TV v šoli, 16.35 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Jelenko, 18.15 Znanost, 18.45 Jazz festival, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Kviz-koteka, 22.15 Dnevnik.
TV ZAGREB PRVI PROGRAM 8.45 TV v šoli, 16.30 TV v šoli, 17.30 Poročila, 17.35 TV koledar, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 Ljudje govorijo, 18.45 Zabavna oddaja, 19.15 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gangsterska kronika (film), 20.55 Koncert PORK, 21.55 Dnevnik, 22.10 Kulturni magazin.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 SP v hokeju (skupina B), 13.00 Poročila, 16.00 Halo Spencer, 16.30 Risanke, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Risanke, 17.30 Flipper, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 V soboto zvečer, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Stavimo, da..., 22.05 Šport, Drugi program 18.00 Sport, 19.00 Filmske novitete, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nekakšen bes (TV film), 21.50 Italijanski film, 22.15 Poročila, 22.20 Mož v črnem jopiču (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Rokomet, 13.00 Usmeritev, 14.40 Uk neznanke (film), 16.25 Lutke, 17.00 Risanke, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zlata mavrica (film), 22.40 Nočni studio, Drugi program 9.00 Matineja, 12.00 Matejev pasion, 13.20 Studenec tihe radosti, 14.05 Matejev pasion, 16.00 Športno popoldne, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Mesto zločina, 21.50 Poročila, 21.55 Denver, 22.40 Šport, 23.00 Slehernikovo ogledalo, 00.05 V svetu pornografije: Carstvo strasti (film).	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 15.00 Aprilili (film), 16.20 Risanke, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Mojster Eder, 17.30 George, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.15 Magnum, 22.00 Dok. oddaja, 22.50 Poročila.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 15.00 Italijanski film, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki, 17.05 Risanke, 17.30 Tudi hec mora biti, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Lakota — začarani krog, 21.15 Bogati in revni, 22.00 Zrealne slike.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.10 Poročila, 15.00 Početniški spored, 16.30 Lutke, 16.55 Čas v sliki, 17.05 Ostržek, 17.30 Na pomoč, odlašamo, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski spored, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kako uloviš milijonarja (film), 21.45 Videoteka.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.00 Poročila, 15.00 Početniški spored, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki, 17.05 Nils Holgersson, 17.30 Risanke, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 30 let Disneylanda, 21.45 Veliki inkvizitor (TV film), 22.45 Jezusov pasion.
TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Družinski spored, 13.05 Poročila, 16.30 Eci, peci, pec, 16.55 Čas v sliki za mladino, 17.05 Ostržek, 17.30 Risanke, 17.55 Spanček Zaspanček, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Komisar, 21.20 Moda, 22.05 Sport, 23.05 Ameriška glasbena lestvica.	TV MADŽARSKA 9.00—10.50 Spored za otroke, 14.05 Svet rastlin, potovanje cvetnega praha, 14.30 Za otroke, 13.35 Broniozaver, češki film, 17.00 100 mojstrov, 17.20 Rehabilitacijski forum, 17.50 Umetniški festival, 18.20 Parabola, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Trije mušketirji, ali kraljičina verižica, angleški film, 21.50 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.00—10.35 Spored za otroke, vmes burleske, 14.45 Dviganje uteži, pokal Panononia, 15.35 Napoved sporeda, 16.00 Glasbeni butik iz Vigada, 17.05 Poklic igralca, Laszlo Markus, 18.00 Delta, znanstveni poročevalac, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Štirje mušketirji, angleški film, 21.50 Družabna igra, 22.30 Poročila in himna.	TV MADŽARSKA 1. aprila — ponedeljek: Ni sporeda	TV MADŽARSKA 8.15—9.45 Šolska TV, 9.55 Pošten človek, TV satira, 10.40 Burleske, 15.05—15.55 Šolska TV, 16.05 Računalništvo, tečaj Basic, 16.35 Soodvisnosti, 17.30 Šah mat, 17.55 Športni muzej, 18.20 Fantastično, a dobro, dokumentarni film, 19.05 Mini studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Jane išče delo, TV film, 20.55 Studio 85, 21.55 Narodne, 22.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05—9.25 Šolska TV, 9.25 Delta, pon. 9.50 Najlepši konj, sovj. film, 15.25—16.00 Šolska TV, 16.15 100 mojstrov, zbirka tujih muzejev, 16.35 Madžarska — Ciper, kvalifikacijska tekma za svetovno nogometno prvenstvo, iz Nepstadiona, 19.00 Slavnostna akademija v počastitev 40. letnice osvoboditve, vmes TV dnevnik, 21.30 Kapetan S. sovj. film, 22.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Le za otroke! 9.00 Dobro jutro, Madžarska! Kombinirani prenos, 10.00 Slavnostna parada, prenos, 11.00 Dobro jutro, madžarska, nadaljevanje, 14.30 Knjiga o džungli, angleški film, 16.15 Dober dan, Madžarska, kombinirani prenos, 20.00 Dober večer, Madžarska, veseli program iz kluba oficirjev, 22.30 Dober večer, Madžarska! prenos, 23.00 TV dnevnik.
TV MADŽARSKA 7.50—10.20 Šolska TV, vmes zrebanje lota, 16.20 Poročila, 16.25 Soodvisnost: J. Burke o minljivosti, 6. del, 17.20 Randevu z zvezdniki, Intervizija iz sporeda TV DDR, 18.00 Koledar, poljudnoznanstveni magazin, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Spomin na pesnika D. Kosztolanyja, 20.50 Narodne za zboro, 20.55 Derrick, kriminalna, 21.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.00—10.50 Spored za otroke, 14.05 Svet rastlin, potovanje cvetnega praha, 14.30 Za otroke, 13.35 Broniozaver, češki film, 17.00 100 mojstrov, 17.20 Rehabilitacijski forum, 17.50 Umetniški festival, 18.20 Parabola, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Pesem za vsakogar, 20.05 Trije mušketirji, ali kraljičina verižica, angleški film, 21.50 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 9.00—10.35 Spored za otroke, vmes burleske, 14.45 Dviganje uteži, pokal Panononia, 15.35 Napoved sporeda, 16.00 Glasbeni butik iz Vigada, 17.05 Poklic igralca, Laszlo Markus, 18.00 Delta, znanstveni poročevalac, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Štirje mušketirji, angleški film, 21.50 Družabna igra, 22.30 Poročila in himna.	TV MADŽARSKA 1. aprila — ponedeljek: Ni sporeda	TV MADŽARSKA 8.15—9.45 Šolska TV, 9.55 Pošten človek, TV satira, 10.40 Burleske, 15.05—15.55 Šolska TV, 16.05 Računalništvo, tečaj Basic, 16.35 Soodvisnosti, 17.30 Šah mat, 17.55 Športni muzej, 18.20 Fantastično, a dobro, dokumentarni film, 19.05 Mini studio, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Jane išče delo, TV film, 20.55 Studio 85, 21.55 Narodne, 22.00 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05—9.25 Šolska TV, 9.25 Delta, pon. 9.50 Najlepši konj, sovj. film, 15.25—16.00 Šolska TV, 16.15 100 mojstrov, zbirka tujih muzejev, 16.35 Madžarska — Ciper, kvalifikacijska tekma za svetovno nogometno prvenstvo, iz Nepstadiona, 19.00 Slavnostna akademija v počastitev 40. letnice osvoboditve, vmes TV dnevnik, 21.30 Kapetan S. sovj. film, 22.55 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.30 Le za otroke! 9.00 Dobro jutro, Madžarska! Kombinirani prenos, 10.00 Slavnostna parada, prenos, 11.00 Dobro jutro, madžarska, nadaljevanje, 14.30 Knjiga o džungli, angleški film, 16.15 Dober dan, Madžarska, kombinirani prenos, 20.00 Dober večer, Madžarska, veseli program iz kluba oficirjev, 22.30 Dober večer, Madžarska! prenos, 23.00 TV dnevnik.
TV KOPER 17.55 Tv novice, 18.00 Športna oddaja, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku — Videoteleks, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Z nami... pred kamero, 20.25 Ligabue — TV nadaljevanje — 3. del, 21.45 TVD vse danes, 21.55 Visoki pritisk — glasbena oddaja, 23.00 Posebna ekipa (TV film).	TV KOPER 14.15 TV novice, 14.20 Misterjanci — film, 17.00 Košarka — jugoslovansko prvenstvo / v odmoru TV novice, 18.30 Velike razstave — dokumentarec, 19.00 TV film, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Helizomic, 20.25 Noč čednosti v javni hiši — film, 22.00 TVD vse danes, 22.10 Kamera na svet, 22.50 Zdravnik in pacient, 23.20 Glasbena oddaja.	TV KOPER 14.15 Videomix — ponovitev, 16.45 Dokumentarna oddaja, 17.45 Kralj doline — serijski film — 2. del, 19.30 Soko — serijski film — 3. del, 20.25 Operni večer: »Lovro Matačić«, 22.15 Čudoviti svetovi — dokumentarec, 23.15 Check up — medicinska oddaja.	TV KOPER 14.14 TV novice, 14.20 Za uho in oko — glasbena oddaja, 15.00 Nevarnost nafte — TV nanizanka — 2. del, 16.15 Zgodbe o pticah — TV film, 16.50 Risanke, 16.45 Zdravnik in otrok — oddaja v živo v sodelovanju z gledalci, vodi prof. F. Panizon, dir. Zavoda za Ped. v Trstu, 17.55 TV novice, 18.00 Vaterpolo — jugoslovansko prvenstvo, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Po sledovih naših prednikov — arheol. rubrika, 20.25 Nogomet: Jugoslavija — Francija, 21.22.00 TVD vse danes, 22.10 Košarka: jugoslovansko prvenstvo, 23.45 Zdravnik in pacient — medicinska oddaja — TV film.	TV KOPER 14.15 TV novice, 14.20 Za uho in oko — glasbena oddaja, 15.00 Nevarnost nafte — TV nanizanka — 3. del, 16.15 Risanke, 16.45 George — TV film, 17.15 Obnašanje živali — dokumentarna oddaja — 4. del, 17.55 TV novice, 18.00 Čas rugbyja, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Start — zakaj in kako se premikamo, 20.25 Nogomet: kvalifikacija za svetovno prvenstvo, 22.00 TVD vse danes, 22.10 Košarka — finale pokal evropskih prvakov, 23.45 Roman za vsakogar — Roman v slikah.	TV KOPER 14.15 TV novice, 14.20 Za uho in oko — glasbena oddaja, 15.00 Nevarnost nafte — TV nanizanka — 3. del, 16.15 Risanke, 16.45 George — TV film, 17.15 Obnašanje živali — dokumentarna oddaja — 4. del, 17.55 TV novice, 18.00 Čas rugbyja, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Start — zakaj in kako se premikamo, 20.25 Nogomet: kvalifikacija za svetovno prvenstvo, 22.00 TVD vse danes, 22.10 Košarka — finale pokal evropskih prvakov, 23.45 Roman za vsakogar — Roman v slikah.	TV KOPER 17.15 Neznana obzorja — dokumentarec, 17.55 TV novice, 18.00 Nogomet: kvalifikacija za svetovno prvenstvo, 19.00 Odprta meja — informativna oddaja v slovenskem jeziku, 19.30 TVD stičišče, 19.50 Osamljenost v Milanu — 1. del, 20.25 Prepisovalec — igrajo: Silvia Koscina, Mino Pelli, 22.10 TVD vse danes, 22.10 Videomix — glasbena oddaja v živo.

prodam

VW BUGGY prodam. Razkrižje 41 p. Ljutomer. In-172.
 IOTRA FERM CEVI ZA TALNO CENTRALNO OGREVANJE, 350 m. prodam. Boris Kumer. Žerovinci 6. 62259 Ivanj-kovci. In-179.
 200 TON SILAŽE prodam. Cena 8.000 din za tono. Avgust Borko. Stancinec 50. 42312 Strigova. In-178.
 RENAULT 10, letnik 1970, registriran do decembra 1985, prodam. Dušan Kermek. Safarsko 5 a. p. Ljutomer. In-177.
 VW KOMBIBUS, osebni avto R 18 in 300 litrsko hidravlično stiskalnice prodam. Telefon od 7. do 8. ure (069) 83 203 ali Veščica 3. p. Ljutomer. In-173.
 GRADBENO PARCELO (15 arov), z vso dokumentacijo za takojšnjo gradnjo stanovanjske hiše, in avtokleparsko delavnico s kompletnimi stanovanjskimi prostori, delavnica je primerna za kakršnokoli obrtno dejavnost, prodam. Gornji Lakoš 33 b. Le-121.
 FIAT 850, letnik 1969, registriran do januarja 1986, nujno prodam. Stanjeveci 50. M-1047.
 DVE PARCELI (TRAVNIK 9 arov in VINOGRAD 16 arov) na lepem in dostopnem kraju na Vaneči ugodno prodam. Zemljič. Černelaveci 45. M-1022.
 STANOVANJSKO HIŠO V OKOLICI MURSKÉ SOBOTE UGODNO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1149.
 GOZD NA GORIČKEM, 30 arov, prodam. Naslov v upravi lista. M-1150.
 AVTOMOBILSKO PRIKOLICO z ATESTOM (150 x 190), še nerabljen, in dvobrazdni traktorski plug SLAVONAC prodam. Tišina 56. M-1151.
 RENAULT 4, letnik 1977, prodam. Murska Sobota. Lendavska 31. telefon 24 884. M-1152.
 VOZ Z GUMIJASTIMI KOLESI PRODAM. Žižek. Plitvica 28. p. Apače. M-1153.
 SENO PRODAM. Karel Kozic. Ivanjševci 5 p. Prosenjakovci. M-1155.
 SORTNO VINO, večjo količino, prodam. Telefon (062) 711 131. M-1156.
 KOMBAJN ZMAJ 780, z napravo za zbiranje plevla, prodam. Lipa 44. p. Turnišče. M-1157.
 FORD ESCORT 1100, delno karamboliran, prodam. Lipa 44. M-1158.
 AMI 8 v voznem stanju poceni prodam. Informacije: Petanjci 88. M-1159.
 KRAVO s telenom ali brez prodam. Naslov v upravi lista. M-1160.
 TRAKTOR URSUS s priključki prodam. Zenkovič 47. M-1162.
 NOVA OKNA IN BALKONSKA VRATA LIP SLOVENSKE KONJICE (tri okna 181/141 z rolo omaricami, tri balkonska vrata 81/221 z rolo omaricami) prodam. Telefon 24 476. M-1163.
 TELICO, brejo pet mesecev, prodam. Terezija Vrbanič. Plitvica 26. p. Apače. M-1164.
 RENAULT 4, karamboliran, v voznem stanju, ugodno prodam. Rogan. Korovci 47. P. Cankova. M-1165.
 SEJALNICO BECKER PANOJA ZA SLADKORNO PESO IN KORUZO, 6 oz. 4-redno, popolnoma novo, prodam. Telefon 71 087. M-1166.
 VW KOMBI KESONAR PRODAM. Telefon popoldne: 82 598. M-1167.
 CISTERNO ZA GNOJNICO, 2200 l, prodam. Jože Dani, Vadarci 53. p. Bodonci. M-1215.

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Stefan Sobočan, Janko Stolnič (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefoni: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddetek, računovodstvo, gospodarskopropagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona 74-597, dopisništvo Lendava 75-085 in dopisništvo Ljutomer 81-317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Celoletna naročnina 1.600 din, polletna 800 din; letna naročnina za tujino 318 ASch, 45 DM, 19 Can dol., 13 USA dol., SFR 39; letna naročnina za delovne organizacije 2.000 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176. Cena posamezne številke je 40 din. Tiska CGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VARNOSTNI LOK ZA TRAKTOR DUEZ in dva mlada psa prodam. Veščica 61. M-1216.
 ZASTAVO 850, staro dve leti, prodam. Ogled vsak dan po 15. uri, v soboto in nedeljo tudi dopoldne. M. Sobota, Ul. 17. oktobra 21. M-1217.
 KOMBAJN EPPIE MOBIL 840, letnik 1974, v zelo dobrem stanju, prodam. Naslov v upravi lista. M-1221.
 KOSILNICO BCS PRODAM. Anton Novak, Stara Nova vas 26. M-1222.
 KAVČ GARNITURO PRODAM. Telefon 23-579. M-1223.
 TRAKTOR ZETOR 2511 s koso in jermenico prodam. Franc Vlačj, Lemerje 27. p. Puconci. M-1224.
 SENO V BALAH PRODAM. Šalamenci 54, telefon 72-580. M-1226.
 SENO (10 kub. m), avto OPEL RIKORD, motor v odličnem stanju, hladilnik in tri betonska zasedena okna prodam. Murski Črnci 37. M-1227.
 126 P, letnik 1980, registriran do marca 1986, prodam. Vojtic, Lendavska 25 b — po 15. uri. M-1229.
 NOVO PEČ EMO CENTRAL, 20.000 kal. (za 50.000 din) in brezhiben motor za zastavo 101 (za 30.000 din), prodam. Vaneča 14. M-1230.
 PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE, izdelano doma, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Ljutomer, Grosmanova 16 ali telefon popoldne 81-096. M-1231.
 SEMENSKI KROMPIR IGOR, večjo količino, prodam. Selo 122, p. Prosenjakovci. M-1232.
 GOZD NA GORIČKEM — PO IZBIRI prodam. Naslov v upravi lista. M-1233.
 AVTO 126 P PRODAM. Grah, Černelaveci, Zadruga 8, telefon 23-109. M-1234.
 TOVORNI AVTO IMV in novo motorno žago prodam. Jancz Novak, Murska Sobota, Prešernova 45. M-1235.
 TELIČKA, kontrola A, breja 9 mesecev, napredaj. Ogled vsak dan. Železniška postaja Puconci. M-1236.
 PRALNI STROJ, pisalno mizo, garderobno omaro in otroško posteljo prodam. Naslov v upravi lista. M-1237.
 KOMBI FIAT 850, starejši letnik, prodam tudi po delih. Cena ugodna. Korpič, Šulinci 2 E. M-1238.
 SEMENSKI KROMPIR IGOR PRODAM. Naslov v upravi lista. M-1239.
 AVTO RENAULT 12 UGODNO PRODAM. Murska Sobota, M. Kuzmiča 7. M-1240.
 ENONADSTROPNO HIŠO V CENTRU PRODAM. Flisar, Murska Sobota, Tomšičeva 2. M-1241.
 OSEBNI AVTO WARTBURG UGODNO PRODAM. Mladinska 48, Bakovci. M-1243.
 MEŠANI GOZD V SELU, 50 arov, prodam. Selo 11, p. Prosenjakovci. M-1244.
 SENO V BALAH PRODAM. Černelaveci, Lendavska 10. M-1267.
 BOROV LADJSKI POD, 20 kv. m, prodam. Kupšinci 69. M-1268.
 KOMPRESOR, nov, prodam. Bojnec, Filovci 29, p. Bogojina. M-1269.
 TOMO VINKOVIČ 418 in SALONITNE PLOŠČE ANHOVO, 5,5-rebrne, prodam. Informacije popoldne: telefon 22-751. M-1295.
 RENAULT 4 (KATRCO), prevožen 9.000 km, ugodno prodam. Kuzma 45, telefon 78-291. M-1270.
 PRITLIČNO HIŠO (DVOJČEK) z vrtom in dvoriščem v središču Belincev prodam. Naslov v upravi lista. M-1271.
 MALE PUJSKE PRODAM. Krog, Plečnikova 14. M-1272.
 SENO IN NOVE BLATNIKE ZA TRAKTOR IMT 542 prodam. Telefon 26-139. M-1273.
 ŽAGAN LES (5 kub. m) in jermenico za traktor zetor prodam. Informacije gostilna Jerebic, Gančani. M-1289.
 VINOGRAD V DOLGI VASI, 54 arov, s kletjo in opremo, prodam. Martin Zakoič, Dolga vas 42. In-161.
 NEDOGRAJENO PRITLIČNO DRUŽINSKO HIŠO V LENDAVI, na mirnem mestu, prodam. Poizvedbe: Lendava, Partizanska 97. Le-165.

DOBIMO SE V CAFE BARU TRIJ Lendavska 19/b, Murska Sobota
 DVE POROČNI OBLEKI (št. 40, 44), prodam. Marja Kovač. Kukec 25, p. Krizeveci v Prekmurju. M-1023.
 BELO REPO PRODAM. Horvat, Nedelica 64. p. Turnišče. M-1009.
 BARVNI TELEVIZOR GLAPFER, ekran 67, s senzorским daljinskim upravljanjem prodam. Cena 115.000,00 din. Riharovič I. M-1184.
 SILAŽNI KOMBAJN ŠIMPE-TER PRODAM. Naslov v upravi lista. GR-87.

POPRAVEK
 Priznavam, da je MURSKA SOBOTA je v tiskarni izostal tekst, ki se pravilno glasi:
 VSEM, ki so darovali za maše in gradnjo bolnišnice, ter vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti.

KOMBAJN ZMAJ 780, v odličnem stanju, pripravljen za žetev, prodam. Naslov v upravi lista. GR-91.
 FIAT 126 P, letnik 1977, prevožen 69.000 km, prodam. Bojan Kralj, Vrtna ulica 24, G. Radgona. GR-93.
 ZASTAVO 101 po ugodni ceni prodam. Mirko Kotnik, Črešnjecvi 101. GR-97.
 MOTORNO KOLO ELEKTRONIK 90, letnik 1983, dobro ohranjeno, po ugodni ceni prodam. Andrej Peklar, Radenci, Kocljeva 9. GR-99.
 ZASTAVO 101, letnik 1977, registrirano do decembra 1985, prodam. Noršinci, telefon (069) 81-879. GR-100.
 RENAULT 18 IN GOLF PRODAM. Ivan Maruško, Gornja Radgona, Grajska 7, telefon (069) 74-1721. GR-101.
 BELO REPO PRODAM. Turnišče, Čevljarska 8. M-1274.
 PEUGEOT 404, v voznem stanju, in moped FOMOS s 4 prestavami prodam. Horvat, Zvezna 21, Bakovci. M-1275.
 4 OKNA 120/90 in okno 60/60, vse s polknam, dvojna vhodna vrata in kompletno električno omarico, vse novo, po stari ceni, prodam. Ogled popoldan. Mecišovšek, Murska Sobota, Kidričeva 31. M-1276.
 KAKOVOSTNO SENO PRODAM. Martjanci 50. M-1277.
 125 PZ, karoserija obnovljena, prodam tudi po delih. Kodila, Andrejci 14, telefon 72-721 - zvečer. M-1278.
 TRAKTOR URSUS 335 prodam. Rakican, Partizanska 28, telefon 24-478. M-1279.
 TELIČKO ZA NADALJNJO REJO, 200 kg, prodam. Pertoča 23. M-1281.
 PEČ KOMBI ZA KOPALNICO PRODAM. Lovenjak, Poznanovci 14. M-1282.
 125 P, letnik 1979 in borove deske prodam. Telefon popoldne: 24-063, Černelaveci, Avnojska 33. M-1283.
 BREJI TELICI PRODAM. Petanjci 47. M-1284.
 CISTERNO, 2700 l, prodam. Lipovci 193. M-1198.
 DVA BUKOVA GOZDA PRODAM. Riuper, Kušanovci 11, telefon 77-131. M-1199.
 LOVSKO PUŠKO — BOCK, kal. 12 x 82. — SSSR prodam. Vprašati: Murska Sobota, Partizanska 14, ali po telefonu 23-885. M-1200.
 PRIKOLICO PRODAM. Kuzma 47 a, telefon 78-225. M-1095.
 TRAKTOR IMT 585 prodam. Ljutomer, Kolodvorska 11. In-184.
 OPEL KADETT, letnik 1970, tehnično pregledan, prodam. Anton Vargazon, Pristava 5 a, p. Ljutomer. In-181.
 CITROEN GS, obnovljen, nujno prodam za 180.000 din. Ogled v soboto in nedeljo pri Makovcu, Lendava, Tomšičeva 12. M-1191.
 ENOOSNO PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE PRODAM. Murska Sobota, Naselje J. Kerenčiča I. M-1206.
 FIAT 126 P PRODAM. Bakovci, Stara 19. M-1207.

TRAKTOR URSUS 360 s kabino in 12-črskim plugom, dva prašica za zakol in žagan les za ostrešje prodam. Naslov v upravi lista. M-1201.
 VIDEO REKORDER KORTING 2000 z garancijo prodam. Strukovci 28. M-1203.
 ZASTAVO 750, letnik 1972, registrirano, prodam. Bogojina 18. M-1204.
 ŠKROPILNICO ROSENBAUER ZA PŠENICO IN KORUZO PRODAM. Strukovci 25. M-1205.
 MANJŠI NEMŠKI TRAKTOR IN DVOREDNI SADILEC ZA KORUZO, nerabljen, prodam. Stanjeveci 5, p. Petrovci. M-1208.
 BOROV GOZD V STANJEVCIH, 60 arov, primeren kraj za gradnjo, prodam. Stanjeveci 17. M-1209.
 MOPEL AVTOMATIK, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Ratkovci 18, p. Prosenjakovci. M-1210.
 RAČUNALNIK ZX 81 UGODNO PRODAM. Telefon 71-263. M-1211.
 TRAKTORSKO ŠKROPILNICO METALNA, škropilna širina 8 m, prodam. Naslov v upravi lista. M-1212.
 ŠTEDILNIK (elektrika, plin), dobro ohranjen, ugodno prodam. Informacije po telefonu 24-862. Ogled popoldne. M. Horvat, Cankarjeva 81. M-1214.
 TONSKO KAMERO BAUER S 204 XL prodam. Naslov v upravi lista. M-1169.
 PLUG, 8-colni, v dobrem stanju, prodam. Dolina 11. p. Puconci. M-1170.
 ZASTAVO 101, letnik 1973, registrirano do marca 1986, prodam. Informacije po 16. uri: telefon 24 819. M-1171.
 MOŠKE, ŽENSKÉ IN FANTOVŠKE OBLEKE, malo rabljene, prodam. Murska Sobota, Arh. Novaka 11. M-1172.
 POHIŠTVO ZA SPALNICO in razne druge predmete prodam. Majda Kuhar, Puconci 9 b, po 16. uri. M-1173.
 KLAVIRSKO HARMONIKO, 120-basno, 16 registrov, ozvočno, in ojačevalec VERMONA, 100 W, prodam. Rudi Potočnik, Vadarci 31. M-1174.
 KRAVO, PO IZBIRI, kontrola A, s telenom ali brez prodam. Odranci 152. M-1175.
 SENO, večjo količino, prodam. Sebeborci 67. p. Martjanci. M-1178.
 MACEHE, PELARGONIJE, FUKSIJE IN NAGELINE, primerne za okna, prodajamo po ugodni ceni. Ivanič, Noršinci 12. M-1179.
 AVTO VOLKSWAGEN 1300, v dobrem stanju, prodam. Motovici 39, p. Grad. M-1180.
 TELICO, brejo devet mesecev, prodam. Zrinski, Moščanci 15. M-1181.
 KRAVO, staro osem let, grejo osem mesecev, vožno, in troben to AMATI prodam. Naslov v upravi lista. M-1182.
 RAZTEGLJIVI TROSED, fotelja, taburet in mizo prodam. Krizeveci 78 v Prekmurju. M-1183.
 SENO PRODAM. Turnišče, Stefana Kovača 136. M-1185.
 POSESTVO, 1 ha zemlje, z novo hišo, prodam. Ivan Hanžič, Maribor, Gorkega 26. M-1186.
 POROČNO OBLEKO št. 44 in sušilno kapo s stojalom prodam. Ogled po 16. uri vsak dan, razen srede. Mitnjek, M. Sobota, Titova 14. M-1188.
 TRAKTOR VARSALOVSKI, 33 KS, in enoosno prikolico prodam. Telefon (069) 76 624. M-1187.
 TELICO, brejo osem mesecev, prodam. Lešane I. M-1193.
 ZAMRZOVALNO SKRINJO, 220 l, prodam. Zenkovič 89. M-1189.
 NAKLADALEC DALABONA, letnik 1982, s traktorjem IMT 558, letnik 1973 ali brez traktorja, prodam. Naslov v upravi lista. M-1190.
 PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO TAM STADLER, 35.000 kalorij, malo rabljeno, ugodno prodam. Telefon 48 284. M-1197.

SENO PRODAM. Hanžekovič Ključarovi 36, p. Ljutomer. M-1194.
 ZASTAVO 101, letnik 1977, ugodno prodam. Ogled pri avtomobilniku M. Sobota, Kroška 77. M-1195.
 BRUSILNI STROJ ISKRA z 2000 W in garancijo prodam. Pečarovič 97, ali telefon 77 053. M-1196.
 GOSTILNIČARJI! FLIPPERJE — VIDEO-IGRE in GLASBENE SKRINJE prodam. Informacije v kegljišču HOTELA DIANA. M-1191.
 TRI GUME (135 x 13), malo rabljene, prodam. Puževci 51. p. Bodonci. M-1192.

kupim

JUGO, nov ali malo rabljen, in montažno garažo kupim. Telefon do 14. ure: 22-620. M-1147.
 KOMPRESOR ZA BARVANJE KUPIM. Gaberje 19, p. Lendava. M-1246.
 HIŠO ALI MANJŠO KMETIJO V MURSKI SOBOTI ALI BLIŽNJI OKOLICI KUPIM. Ponudbe na upravo lista. M-1288.

zaposlitve

KV ZIDARJA, lahko tudi priučnega, takoj zaposlim. Stanovanje zagotovljeno. Jože Zgonc, Dr. Zajca 1, Mekinje, 61240 Kamnik. M-1077.
 POHIŠTVENEGA MIZARJA ZAPOSLEM. Šavel, MIZARSTVO, Cvetkova 2, M. Sobota. M-1285.
 NATAKARICO IN KUJARICO ZAPOSLE GOSTILNA JAKLIN IZ ČRENŠOVEC. Visok OD. Informacije osebno ali po telefonu 70-070. M-MM.

sobe

SOBO V RADENCIH IŠČEM. Telefon 82-598. M-1167.

Pomlad bo na tvoj vrt prišla in čakala, da prideš ti, in sedla bo na rožna tla in jokala, ker tebe ni.

ZAHVALA

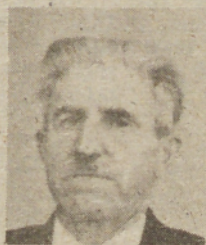
Nepričakovano nas je v 73. letu zapustila naša draga sestra in tega

Ida Unger
 iz Jurija

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeno zadnjo poti. Ji darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Posebna hvala g. župniku in pevcem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — prisrčna hvala!

Žalujoči: brat Rihard ter sestra Pavla in Hilda z družinami

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče in stari oče

Franc Borounjak
 iz Sotine 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ga v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala pa GD Sotina in Simonu Kranjcu za poslovilne besede pri odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna hvala!
 Sotina, 7. marca 1985

Žalujoči: hčerka Marija z družino, sinova Franc in Vili z družinama, sestra Angela z družino ter ostalo sorodstvo

OSMRNICA

Sporočamo vsem prijateljem in znancem, da je v 60. letu starosti nepričakovano umrl

Miloš Čretnik

rudarski inženir
 iz Černelavec

Žalujoči: sestre Marija, Olga in Danica ter brata Jože in Lado z družinami

ZAHVALA

V 87. letu nas je nepričakovano za vedno zapustil mož, oče, dedek in pradedek

Franc Zver

iz Odranec

Ob tej težki in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste sočustvovali z nami, ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in za sv. maše.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Žalujoči: žena Gizela, sinova Štefan in Jože z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Za vedno nas je v 94. letu življenja zapustila naša draga mama-anyu, omama in draga sestra

Marija Čenar

iz M. Sobote

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki so jo večkrat obiskovali, ji podarili cvetje, v njen spomin darovali v dobrodelne namene in jo pospremili na zadnji poti.

Hvala govorniku K.S. g. kaplanu za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke ter vsem, ki so nam ob njeni smrti izrekli sožalje.

M. Sobota, 13. marca 1985

Žalujoči: hčerka Matilda z možem Jožetom, vnukinja Suzana, vnuk Marjan z družino, vnukinja Marjanca z družino, brat Ištvan z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, tast, stari oče in brat

Aleksander Fartelj

iz Puconec 71

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, dobrim sosedom iz Polane, znancem in prijateljem, ki ste mu poklonili vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala g. duhovniku Balažicu, pevcem za odpete žalostinke, govorniku tov. Franku za poslovilne besede ter kolektivu OŠ Rogašovci.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ZALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

Štefan Dervarič

iz Lemerja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vsem, ki ste sočustvovali z nami, izrekli sožalje, nam pomagali ter mu darovali številne vence in cvetje. Iskrena hvala osebju infekcijskega in kirurškega oddelka bolnišnice v M. Soboti, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku pri odprtem grobu ter sodelavcem iz IMP Blisk.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je zapustila draga mama in sestra

Marija Časar

iz Ženavlja

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

Iskrena hvala zdravniškemu osebju iz Petrovec, pevcem za odpete žalostinke, godbi in gasilskemu društvu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: sin Elemer, sestra Irena iz Fokovec z družino, botrina, sosedje in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, tast in stari oče

Geza Vöröš

iz Berkovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem ostalim, ki ste sočustvovali z nami, izrekli sožalje ter darovali vence in cvetje.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu.

Iskrena hvala tudi medicinskemu osebju Splošne bolnice Murska Sobota — pljučnega oddelka v Rakičanu za vso pomoč med njegovo boleznijo.

Berkovci, M. Sobota, 2. marca 1985

Žalujoči: žena in hčerka z družino

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena, sestra, teta in strina

Jožefa Marič

roj. Fučko
iz Gradišča 14

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste ji poklonili vence in cvetje ter jo pospremili na zadnji poti, nam pa izrekli sožalje. Hvala domačim gasilcem, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede in zdravstvenemu osebju internega oddelka za vso pomoč med boleznijo

Gradišče, 16. marca 1985

Žalujoči: VSI NJENI

V SPOMIN

28. marca mineva eno leto, odkar smo za vedno izgubili našega dragega moža, atka, brata in dedka

Franca Horvata

iz Nunske grabe

Hvala vsem, ki se ga spominjate in mu prinašate cvetje na njegov mnogo prerani grob.

VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

Vprašal rože sem na gredah,
kjer aoma si bila ti,
pa so glavice sklonile
in so rekle, da te ni.

(D. Bučar)

ZAHVALA

Z bolečino v srcih smo se poslovili od naše ljubljene žene, mame, tašče in stare mame

Pavle Mörec

iz Moravskih Toplic

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam kakorkoli pomagali v dneh najhujših bolečin, jo v velikem številu pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje ter za gradnjo bolnišnice.

Posebna hvala dr. Berdenovima za nesebično pomoč. Hvala g. župniku, predstavniku KS za poslovilne besede, pevcem in godbi za žalostinke, kolektivu Skupnih strokovnih služb sisa družbenih dejavnosti in HKS Panonke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

V globoki žalosti: mož Geza ter hčerki Marta in Nada z družinama

Tiho, mirno si nas zapustil,
v hipu smo ostali sami.
a spomin nate bo z nami,
Hvala ti za vse, kar si nam dal.

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek, pradedek in brat

Marko Potec

iz Melince 104

Ob tej težki in boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in sv. maše, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala g. kaplanu, govorniku Andreju Zadravcu, pevcem za odpete žalostinke, kolektivu VVO M. Sobota, tozdu Tesarstvo — Slovenija ceste TEHNIKA LJUBLJANA.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

15. marca 1985

Žalujoči: žena Marija, hčerka Marija in sin Franc z družinama, vnuk Miran z družino, sestra Ana in Kristina z družinama ter ostalo sorodstvo

Le z boljšim delom iz težav

Težke gospodarske razmere, ki se na nekaterih področjih še zaostrujejo, so prisotne v vse več organizacijah združenega dela. Težave v Pomurju najbolj čuti kovinskopredelovalna industrija, saj je ta v lanskem letu ustvarila največji delež vseh pomurskih izgub. Med tistimi, ki so se v letu 1984 srečevali s precejšnjimi motnjami v poslovanju, je tudi delovna organizacija Agroservis iz Murske Sobotice, kjer se je zlasti v drugi polovici leta že dalo slutiti, da stvari ne tečejo tako, kot bi morale. Težave so uspevali dokaj dolgo prikrivati, položaj pa se je resno zaostril v začetku letošnjega leta, ko je Agroservis po zaključnem računu za leto 1984 prikazal izgubo v višini nekaj več kot 37 milijonov dinarjev.

Glavne vzroke za izgubo v tej delovni organizaciji pripisujejo visoki rasti cen reprodukcijskega materiala ter zamrznjenim cenam proizvodov in servisnih storitev, kakor tudi izpadu ur zaradi preusmeritve proizvodnega programa ter visokim obrestim in zalogam, ki jih morajo imeti zaradi široke servisne dejavnosti, prav tako pa tudi prevelikim zalogam gotovih izdelkov. Nesporno je, da težave, ki so v kovinskopredelovalni industriji, niso obšle tudi te delovne organizacije, vendar pa bi bilo tudi nepošteno, če bi vzroke za nastale težave iskali povsod drugje, ob tem pa pozabljali na notranje, subjektivne slabosti. Res je, da je kovinskopredelovalna industrija v težavah, vendar pa so tudi na tem področju svetle izjeme.

V težavah so se znašli predvsem v tistih organizacijah združenega dela, kjer se zadovoljujejo s takšno proizvodnjo, v katero je vloženo le malo lastnega znanja, medtem ko

dokaj dobre poslovne uspehe beležijo v tistih organizacijah, kjer delež lastnega znanja in dela predstavlja pomemben del v strukturi cene gotovega izdelka.

Prav s slednjim pa se v Agroservisu ne morejo pohvaliti, ker pa so časi, ko se nedelo še lahko vkalkulirali v ceno proizvoda, minili, posledice pač morajo izbiti na dan v obliki izgube. V sestavljeni organizaciji ABC Pomurka, ki vključuje tudi delovno organizacijo Agroservis, so dokaj reagirali na razmere v tem kolektivu in že 4. marca je kolegijski poslovodni odbor imenoval posebno komisijo, ki naj napravi analizo stanja in izdela tudi projekt za ureditev težavnega položaja. Analiza je narajena, z njo pa se jim je uspelo dokopati tudi do dokaj realnih ugotovitev, zakaj je do izgube v Agroservisu prišlo.

Komisija je ugotovila, da že planiranje za leto 1984 ni bilo pravilno, saj so v plane zapisali naloge, za katere je bilo že vnaprej pričakovati, da poslovnega leta ne bodo mogli uspešno končati. V proizvodnji so tako že vnaprej načrtovali prevelik izpad v kmetijskem programu, zanj pa niso našli ustrezne nadomestitve. Tudi analiza prihodkov za lansko leto jasno kaže, da proizvodnja ne daje takšnih rezultatov, kot bi jih morala. Tako je delovna organizacija kar polovico celotnega prihodka ustvarila s prodajo osebnih vozil in s storitvami, medtem ko je prodaja njihovih izdelkov padla le na četrtino v celotnem prihodku. Ob že tako majhnem deležu proizvodnje pa tudi sama struktura proizvodnje ni niti malo ugodna. Od 143 milijonov dinarjev, kolikor je v lanskem letu znašala vrednost proizvodnje, je kar 134

milijonov dinarjev odpadlo na materialne stroške, kar najbolj zgovorno ilustrira, da je v to proizvodnjo vloženo le malo znanja in živega dela.

Če k vsemu temu dodamo še slabo tehnološko opremljenost proizvodnje, saj je 75 odstotkov opreme že povsem dotrajane, preveliko zadolženost, neustrezno organiziranost samega proizvodnega procesa ter seveda nizko produktivnost, potem drugačnih rezultatov tudi ni bilo moč pričakovati. Takorekoč povsem pa je v delovni organizaciji odpovedal tudi informacijski sistem. Evidence materiala in zalog so bile nedosledne in pomanjkljive, zato tudi ni bilo mogoče tekoče spremljati položaja in pravočasno ukrepati.

O vseh teh težavah so v zadnjem času v Agroservisu že večkrat razpravljali, delavci pa so postavili tudi odločno zahtevo, da je krivce treba kaznovati. Krivdo posameznikov ugotavlja zdaj posebna komisija, v delovni organizaciji vlada ozračje napetosti, skrhanosti medsebojni odnosi, to pa se gotovo odraža na odnosu do dela in produktivnosti. Ugotovitev, da največji del odgovornosti za nastale težave nosijo najbolj odgovorni posamezniki, torej vodilni delavci, seveda drži, vendar pa vse krivde zdaj le ne bi smeli preveliti nanje. In še vprašanje: kje so potem doslej bile družbenopolitične organizacije in samoupravni organi, da na nepravilnosti niso pravočasno reagirali? Svojega dela odgovornosti, seveda eni bolj, drugi manj, se bodo morali zavesti vsi zaposleni, saj bodo le tako lahko odpravili pomanjkljivosti in se ponovno vrnil na pot, ki jim bo zagotovila njihovo socialno varnost.

Ludvik Kovač

Kulinarično priznanje za Tremlove

Olga Tremelj je pred dnevi na kulinarični razstavi v Radencih, na kateri so sodelovali gostinci iz Druženega in zasebnega sektorja, za dobro pripravljeno kmečko južino in potico v »modli« prejela priznanje Turističnega društva Radenci, bronasto medaljo za 3. mesto. Občinstvo pa ji je prisodilo II. mesto.

Priznanje je prišlo v prave, marljive roke Tremlovih, ki sta kooperanta kmetijske zadruge Panonka. S kmečkim turizmom sta se začela ukvarjati pred leti, ko sta v preureditev kmečke hiše vložila prihranke triletnega zaslužka v tujini.

Že ko gost prestopi prag hiše,

začuti toplino kmečke domačije, česar ne moremo trditi za ostala, vse številnejša, gostišča kmečkega turizma v Pomurju. Smisel za pristno kmečko gostoljubje je Tremlovima že prirojen, saj so Prekmurci znani kot gostoljubni ljudje. Kako je treba sprejeti in postreči gosta, da se bo le-ta počutil dobro in domače, pa sta se naučila tudi v Avstriji in v Nemčiji, kjer sta v prostem času delala pri ljudeh, ki so se ukvarjali s kmečkim turizmom.

Tako sta ob tem, da tačas redita 15 glav živine in večje število prašičev, povsem kos zahtevam gostov, ki prihajajo v zasebni režiji, pa tudi tistim, ki v vse večjem številu prihajajo v organiziranih skupinah.

Cene v kmečkem turizmu so za 15 odstotkov nižje od cen v lokalnih B kategorije družbenega sektorja. Poln penzion v kmečkem turizmu stane gosta, ki tam prebiva manj kot tri dni, 840 dinarjev in dlje od tega časa 690 dinarjev. Za otroke do 7 let priznava 50 odstotkov popusta.

B. H.

SPRETNOST MIMO SOVRAŽNIKA

Kurirčkova pošta je minuli ponedeljek že prispela v občino Gornja Radgona, kjer je bodo prenašali iz kraja v kraj do 28. tega meseca.

Od pionirjev iz soboške občine so jo prvi sprejeli kurirji OS Radenci. Pred predajo je bila še zadnja slovesnost na OS Radenci. Pred predajo je bila še zadnja slovesnost na

OS Tršina, kjer so pripravili pester kulturni program, učencem pa je o narodnoosvobodilnem boju spregovoril tudi član Zveze borcev občine Murska Sobota Cveto Margan.

Ker so radenski kurirji pričakovali zasedo, so pravo torbo skrili v večjo platneno torbo in tako pre-

slepili »sovražnika«.

Tudi v Radencih so pripravili nosilec kurirčkove pošte privesni sprejem, borec Stane Čevrič-Bojan pa je pionirje in mladince pozval, naj bo negovanje tradicij narodnoosvobodilne borbe njihova stalna naloga.

J. G.

Dobimo se pri Tomažu

Tik pred uradnim začetkom turistične sezone vesela novica iz Lendave: zabavljajoč zelo delavnemu turističnemu društvu in nosilcu razvoja turistično-gostinske dejavnosti Golfuristur bodo v ponedeljek, 1. aprila, ob 9.30 uri (med dopoldansko malico) odprli naselje s slamo kritih in lesenih vinskih kleti na Novem Tomažu (Uj Tomas). Poleg dobre vinske kapljice bodo obiskovalcem ponudili še perece, ocvirkove pogače in druge pristne domače dobrote. Objubljajo tudi izvirne spominkke. Od ponedeljka bo naselje na Novem Tomažu nudilo tudi prenočišče. Za zdaj sicer samo v eni zidnici, takoj ko bo kulturna skupnost zagotovila še nekaj dodatnega denarja, doslej so ga v glavnem porabili za strehe, pa bo na voljo še nekaj postelj.

Za obisk Novega Tomaža, h kateremu vodi pot mimo vsuhe Terme, je veliko zanimanja, tudi med tujimi gosti, saj so nekateri to turistično točko že obiskali. Upravičeno so negodovali nad našo nepodjetnostjo, zdaj, ko je naselje vključeno v turistično-gostinsko ponudbo, pa bo seveda vse drugače.

Tik pred koncem redakcije pa smo še zvedeli, da bodo na Novem Tomažu v eni izmed kleti prodajali tudi pristno lendavsko vino po reklamni ceni 150 dinarjev za liter. Da bo v ponedeljek na Novem Tomažu vzdušje še pristnejše, bolj veselo, bodo poskrbeli genterovski Citraši. Menda bo otvoritev posnela soboška televizija. Posnetek naj bi predvajali že v ponedeljek. S. S.

ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO POMURJE

OBELEŽILI BODO DVA JUBILEJA

Zdravniško društvo Pomurje, ki vključuje okrog 110 članov, se je v preteklem obdobju predvsem ukvarjalo s strokovnimi vprašanji, čeprav je bilo na zadnjem kongresu poudarjeno, da bi se bolj moralo vključevati v reševanje zdravstvene problematike. To so ugotovili na letnem občnem zboru pomurskega zdravniškega društva, ko so osvetlili nekatere vsakdanje probleme, s katerimi se srečujejo pri svojem delu. Tako so menili, da še vedno ni rešeno vprašanje statusa zdravstvenega delavca, ko dela preko rednega delovnega časa, kot so dežurstva, pripravljenost in druge oblike, kar pa je zaradi pomanjkanja kadrov nujno. Ta nadomestila osebnega dohodka se namreč ne štejejo v pokojninsko dobo in niti ne pri bolezenskih nadomestilih. Veliko razprave je bilo tudi o strokovnem nazivu za zdravnike in stomatologe, kjer obstajajo razlike med nazivom dr. medicine in dr. stomatologije, pri čemer so zdravniki v neenakopravnem položaju s kolegi drugod po svetu. Menili so, da za naše odnose ni niti toliko pomemben naziv, ker ekonomski položaj zdravstvenega delavca ni odvisen le od njegovega dela, strokovnosti in prizadevanosti, temveč od gospodarske moči posamezne občine. Tudi integracijski procesi, delitev dela in racionalizacija niso v celoti rešili problemov v zdravstvu, čeprav se je pri tem angažiralo društvo. Pripomb je bilo veliko

tudi na račun administracije v zdravstvu, ki ni racionalna in odtuja zdravniku od njegovega osnovnega dela. Ugotovili so, da pomursko zdravniško društvo doslej ni prejelo niti ene pripombe na delo zdravstvenih delavcev, ki pa jih je mogoče slišati na zborih delavcev in zborih občanov na razpravah za zbiranje sredstev za kirurgijo. Dogovorjeno je bilo, da bodo vse te pripombe analizirali in jih skušali odpraviti. Sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami, zlasti pa PMS SZDL, je bilo v preteklem obdobju boljše, želijo pa si še boljše.

Pomursko zdravniško društvo si bo tudi v prihodnje prizadevalo, da se vključuje v odpravljanje problematike zdravstva še bolj kot doslej. Med posameznimi nalogami, ki jih čakajo letos, je priprava na 10. jubilejni panonski simpozij, ki bo tokrat v Avstriji, in obeležitev 50-letnice delovanja dispanzerja za pljučne bolezni in tuberkulozo v Murski Soboti.

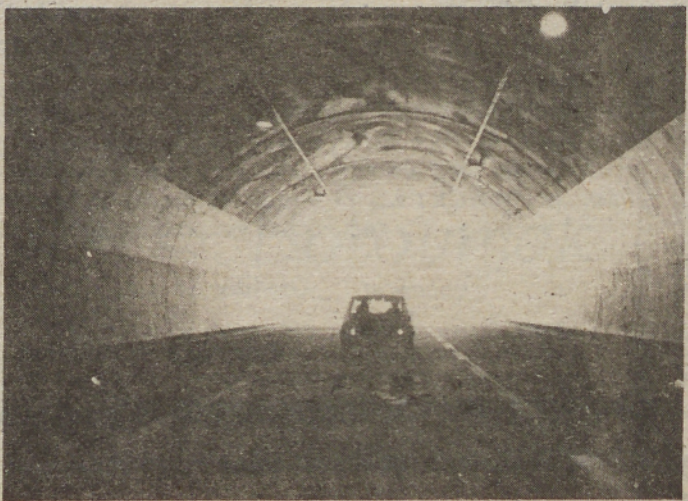
Slovesnost bo 4. oktobra letos. Poleg tega nameravajo organizirati najmanj štiri strokovna srečanja, kjer naj bi predvsem prišli do veljave člani društva z nazivom magister oziroma dr. znanosti. V program imajo tudi izdajo posebne številke glasila pomurskega zdravniškega društva.

Feri Maučec

Predor tudi v Pomurju

Gradnja predorov je v zadnjem času v SR Sloveniji vse popularnejša, zato so se tudi v ljubumerski občini, kljub težavam v gospodarstvu, odločili, da bodo imeli svoj predor. Za to odločitev imajo tudi tehtne razloge. Predor naj bi zgradili od središča mesta skozi Kamenščak do Radomerja.

Dolg bo približno kilometer. Predlog za gradnjo omenjenega predora utemeljujejo predvsem z naslednjimi: Ormoška cesta je že tako ali tako precej obremenjena in vodi skozi gosto naseljeno območje ter je v tako slabem stanju, da bi jo za temeljito popravilo bilo potrebno v celoti preurediti, kar pa je precej drago. Del Ormoške ceste pelje tudi skozi obrtno cono, mimo pokopališča in preko železniške proge. S predorom skozi Kamenščak pa bi se vsemu temu izognili. Stroški gradnje sicer še niso v celoti znani, vendar pa bi bili zanemarljivo višji od obnove sedanje Ormoške ceste.

Načrte za predor že izdelujejo, idejno pa bi bil predor zgrajen po vseh najodobnejših predpisih s preizkušanim sistemom, semaforji, televizijskim nadzorom, v predoru pa bi bil tudi samodejni radar. Na obeh straneh bi Hotel Jeruzalem postavil dva limgarova kioska za okrepčilo potnikov.

Kar tisoč novih garaž

Kot kaže, bo velik prostor za blokom na Lendavski 10 (znan kot Židovski blok) v Murski Soboti po več letih končno vendarle primerno izkoriščen. Samoupravna stanovanjska skupnost se je namreč odločila, da sklene pogodbo s tozdom Gradbeništvom Pomurje v Murski Soboti, ki bo glavni izvajalec del. Dogovorjeno je, da bodo v ponedeljek, 1. aprila dopoldne njeni delavci zasadihi prve lopate in tako začeli z izkopom temeljev. Postaviti nameravajo tisoč novih garaž za avtomobile, kar bo nedvomno precejšnjega pomena za ta predel pomurskega središča. Kot smo zvedeli, bodo zgradili najodobnejše garaže z vsemi ustreznimi napravami. Ker bodo precej garaž postavili v podzemeljskih ravni, ostane pa bodo v treh nadstropjih nad zemeljsko površino, so k sodelovanju pritegnili tudi strokovnjake Geološkega zavoda iz Ljubljane. V ponedeljek dopoldne se torej obeta zanimiv začetek gradnje novih garaž, po katerih je ogromno povpraševanje, zato tega dogodka ne bi kazalo zamuditi.

-Se

Prihranki tudi v kmetijstvu

Je že res, da danes vsi kmetijski proizvajalci tarnajo nad visokimi stroški reprodukcijskih materialov in predelave. Ob tem pa premalo mislijo na to, kako bi se tudi pri njih našlo tisto, čemur v industriji pravimo »notranje rezerve«. Zato je prišlo do pobude, da bi te »notranje rezerve« v bodoče tudi regresirali, da bi prišlo do cenejše pridelave hrane. Tako predlagajo regrese za vse tiste, ki bi večino gnojil nadomestili z staro gnojnico in hlevskim gnojem. Dosegli bi dvojno našim tovarnam, ki pridelujejo umetna gnojila, ne bi bilo potrebno več zalagati domačega tržišča in bi večino svoje proizvodnje lahko izvažale. Ker je velik strošek pridelave tudi energija (nafta...), so predlagali regrese za vse tiste, ki bi se preusmerili na oranje z živino in ročno košnjo. Kmetje bi že letos lahko ob povzani ceni pšenice in kuruze dobili tudi do 50 odstotkov regresa na prodajo žni vseh.